

სოციალურ-ეკონომიკურ მეცნიერებათა სამართაშორისო აკადემია
პოლიტიკური მენეჯმენტის სამართაშორისო აკადემია
იურიდიულ მეცნიერებათა სამართაშორისო აკადემია

INTERNATIONAL ACADEMY OF SOCIAL-ECONOMIC SCIENCES
INTERNATIONAL ACADEMY OF POLITICAL MANAGEMENT
INTERNATIONAL ACADEMY OF JURIDICAL SCIENCES

МЕЖДУНАРОДНАЯ АКАДЕМИЯ СОЦИАЛЬНО-ЭКОНОМИЧЕСКИХ НАУК
МЕЖДУНАРОДНАЯ АКАДЕМИЯ ПОЛИТИЧЕСКОГО МЕНЕДЖМЕНТА
МЕЖДУНАРОДНАЯ АКАДЕМИЯ ЮРИДИЧЕСКИХ НАУК

სახელმწიფოს ეფექტიანი მართვის პრობლემები

პროფესორ ალფრედ კურატაშვილის
უმოქმედებითი მოღვაწეობისადმი
მიძღვნილი სამართაშორისო სამეცნიერო
კონფერენციის მასალები

PROBLEMS OF EFFECTIVE MANAGEMENT OF STATE

*MATERIALS OF INTERNATIONAL
SCIENTIFIC CONFERENCE DEDICATED
TO THE CREATIVE ACTIVITY
OF PROFESSOR ALFRED KURATASHVILI*

ПРОБЛЕМЫ ЭФФЕКТИВНОГО УПРАВЛЕНИЯ ГОСУДАРСТВОМ

*МАТЕРИАЛЫ МЕЖДУНАРОДНОЙ
НАУЧНОЙ КОНФЕРЕНЦИИ, ПОСВЯЩЕННОЙ
ТВОРЧЕСКОЙ ДЕЯТЕЛЬНОСТИ
ПРОФЕССОРА АЛЬФРЕДА КУРАТАШВИЛИ*

(15.11.2016)

თბილისი
Tbilisi Тбилиси
2016

უპკ (UDC; УДК) 1+32+33+34+35
ს-366 P-93 II-781

სახელმწიფოს მუშაობის მართვის პრობლემები.
პროფესორ ალფრედ კურატაშვილის შემოქმედებითი მოღვაწეობისადმი მიძღვნილი საერთაშორისო სამეცნიერო კონფერენციის მასალები (15.11.2016).
თბილისი: საერთაშორისო გამომცემლობა “პროგრესი”, 2016. – 102 გვ.

PROBLEMS OF EFFECTIVE MANAGEMENT OF STATE.
MATERIALS OF INTERNATIONAL SCIENTIFIC CONFERENCE DEDICATED TO THE CREATIVE ACTIVITY OF PROFESSOR ALFRED KURATASHVILI (15.11.2016).
Tbilisi: International Publishing House “Progress”, 2016. – 102 p.

ПРОБЛЕМЫ ЭФФЕКТИВНОГО УПРАВЛЕНИЯ ГОСУДАРСТВОМ.
МАТЕРИАЛЫ МЕЖДУНАРОДНОЙ НАУЧНОЙ КОНФЕРЕНЦИИ, ПОСВЯЩЕННОЙ ТВОРЧЕСКОЙ ДЕЯТЕЛЬНОСТИ ПРОФЕССОРА АЛЬФРЕДА КУРАТАШВИЛИ (15.11.2016).
Тбилиси: Международное издательство “Прогресс”, 2016. – 102 с.

კონფერენციის საორგანიზაციო კომიტეტი:
ალფრედ კურატაშვილი (თბილისი, საქართველო) – თავმჯდომარე
ირაკლი გაბისონია (თბილისი, საქართველო) – წევრი
ანზორ კურატაშვილი (თბილისი, საქართველო) – წევრი
ედუარდ კორიტსკი (ჰამბურგი, გერმანია) – წევრი
სლავომირ პარტიცკი (ლუბლინი, პოლონეთი) – წევრი

ORGANIZATION COMMITTEE OF THE CONFERENCE:
ALFRED KURATASHVILI (TBILISI, GEORGIA) – CHAIRMAN
IRAKLI GABISONIA (TBILISI, GEORGIA) – MEMBER
ANZOR KURATASHVILI (TBILISI, GEORGIA) – MEMBER
EDUARD KORITSKY (HAMBURG, GERMANY) – MEMBER
SLAWOMIR PARTYCKI (LUBLIN, POLAND) – MEMBER

ОРГАНИЗАЦИОННЫЙ КОМИТЕТ КОНФЕРЕНЦИИ:
АЛЬФРЕД КУРАТАШВИЛИ (ТБИЛИСИ, ГРУЗИЯ) – ПРЕДСЕДАТЕЛЬ КОМИТЕТА
ИРАКЛИЙ ГАБИСОНИЯ (ТБИЛИСИ, ГРУЗИЯ) – ЧЛЕН КОМИТЕТА
АНЗОР КУРАТАШВИЛИ (ТБИЛИСИ, ГРУЗИЯ) – ЧЛЕН КОМИТЕТА
ЭДУАРД КОРИЦКИЙ (ГАМБУРГ, ГЕРМАНИЯ) – ЧЛЕН КОМИТЕТА
СЛАВОМИР ПАРТЫЦКИЙ (ЛЮБЛИН, ПОЛЬША) – ЧЛЕН КОМИТЕТА

სამეცნიერო რედაქტორი – ალფრედ კურატაშვილი
SCIENTIFIC EDITER – ALFRED KURATASHVILI
НАУЧНЫЙ РЕДАКТОР – АЛЬФРЕД КУРАТАШВИЛИ

რეცენზენტები:
მიხეილ როკეტლიშვილი (ნიუ-იორკი, აშშ) – მეცნ. დოქტორი, პროფ., აკადემიკოსი
ოქსანა სოლდატენკო (კიევი, უკრაინა) – მეცნ. დოქტორი, პროფ., აკადემიკოსი

REVIEWERS:
MIKHAIL ROKETLISHVILI (NEW YORK, USA) – DOCTOR OF SC., PROFESSOR, ACADEMICIAN
OKSANA SOLDATENKO (KIEV, UKRAINE) – DOKTOR OF SC., PROF., ACADEMICIAN

РЕЦЕНЗЕНТЫ:
МИХАИЛ РОКЕТЛИШВИЛИ (НЬЮ-ЙОРК, США) – ДОКТОР НАУК, ПРОФЕССОР, АКАДЕМИК
ОКСАНА СОЛДАТЕНКО (КИЕВ, УКРАИНА) – ДОКТОР НАУК, ПРОФЕССОР, АКАДЕМИК

© ალფრედ ანზორის ძე კურატაშვილი, 2016
ALFRED A. KURATASHVILI, 2016
АЛЬФРЕД АНЗОРОВИЧ КУРАТАШВИЛИ, 2016

ISBN 978-9941-9454-0-3

УДК 1+32+33+34+35

Альфред Анзорович Кураташвили (Тбилиси, Грузия)

Доктор экономических, философских и юридических наук, профессор в области общественных наук, профессор Грузинского технического университета в области Публичного права (Факультет Права и Международных отношений), Заведующий отделом экономической теории Института экономики имени П.Гугушвили Тбилисского государственного университета имени Ивана Джавахишвили, Основатель и Главный редактор Международного научного журнала «Прогресс» и Международного научного журнала «Проблемы Юриспруденции», Президент Международной Академии социально-экономических наук, Президент Международной Академии Политического менеджмента и Президент Международной Академии Юридических наук, Действительный член Нью-Йоркской Академии наук, Академик Академии политических наук США, Действительный член Санкт-Петербургской общественной Академии истории культуры, Член Федерации журналистов

**ПРОТИВОЗАКОННО «УЗАКОНЕННЫЙ»
ЗАПРЕТ НА ПРИВЛЕЧЕНИЕ СУДЕЙ
К УГОЛОВНОЙ ОТВЕТСТВЕННОСТИ –
НЕСОМНЕННЫЙ ПОКАЗАТЕЛЬ НАЛИЧИЯ
ПРЕСТУПНОГО ЗАКОНОДАТЕЛЬСТВА
ВО МНОГИХ ГОСУДАРСТВАХ МИРА (?!)**

**Неужели подлежит сомнению,
что принятие судьёй
противозаконного решения
является криминальным деянием –
злоупотреблением судьёй своими служебными
(должностными) полномочиями и
превышением им своих служебных
(должностных) полномочий?!**

**С какой же целью
«крышуют» и «стимулируют»
преступные деяния судей?!**

Противозаконно «узаконенное» отсутствие ответственности Судей в законодательствах – в Конституциях и в других законах – многих государств мира, и, в частности, отсутствие уголовной ответственности Судей (да и отсутствие их ответственности вообще) за принятие ими противозаконных решений, создает «благоприятные» условия для «вседозволенности» Судей и их криминальных деяний (?!).

Весьма удивительно, но факт (?!).

Притом, считаю необходимым обратить особое внимание на следующее:

В законодательствах имеет место *не только отсутствие ответственности Судей за их криминальные деяния*, но имеет место и наличие в Конституциях государств и в других законах – противозаконно «узаконенной» «крыши», «прикрывающей» и «стимулирующей» криминальные деяния Судей, что способствует созданию особо «благоприятных» условий для безнаказанного принятия Судьями противозаконных решений, *приводящих к ущемлению ими прав многих миллионов людей (!?)*.

Следовательно, противозаконно «узаконенное» отсутствие ответственности Судей за их криминальные деяния, создает «благоприятные» условия для дискриминации миллионов людей и для нанесения ущерба их законным интересам (!?).

Более того, противозаконно «узаконенное» нарушение равноправия людей перед законом, уже само собой представляет дискриминацию огромого большинства людей в государстве (!!).

Имеющиеся в законодательствах государств противозаконные и аморальные «привилегии» и «иммунитеты» Судей – это не что иное, как криминальная «сортировка» людей в зависимости от их должностного положения – в результате античеловечного «узаконения» неравенства (неравноправия) всех людей (всех граждан) перед законом (!!).

Исходя из вышеотмеченного, считаю необходимым, прежде всего, кратко ответить на вопросы, поставленные мной в подзаглавии представленного здесь научного исследования.

В частности, что касается моего первого вопроса, выделенного в подзаглавии предложенного здесь научного труда, то в ответ на него с полной откровенностью и с недипломатической прямоотой должен обратить внимание на следующее:

Для любого нормально мыслящего человека, а тем более, для любого юриста – не лишенного разума, никак не может подлежать сомнению то, что принятие Судьёй противозаконного решения является криминальным деянием – является злоупотреблением Судьёй своими служебными (должностными) полномочиями и превышением им своих служебных (должностных) полномочий, т.е. является уголовно наказуемым преступлением, требующим незамедлительного привлечения к уголовной ответственности любого Судьи, принявшего противозаконное решение.

Вместе с тем, государственные власти никак не реагируют на криминальные деяния Судей – на принятие ими противозаконных решений (!!).

Более того, государственные власти «на основе» противозаконно созданных и «узаконенных» ими так называемых «правовых» «норм» «почему-то» «крышуют» – «прикрывают» – и тем самым «стимулируют» преступные деяния Судей (?!).

Удивительно, но факт (?!).

Хотя, вполне возможно, что это и не удивительно, если проанализировать причины и раскрыть криминальный умысел отмеченного «крышеапния» (?!).

Спрашивается:

Не является ли создание «правовых» «основ», «стимулирующих» преступные деяния Судей – криминальным деянием со стороны самих государственных властей – *их представителей*, предлагающих, принимающих, утверждающих и имплементирующих отмеченные «правовые» «нормы»?!

И еще:

Не связано ли создание «правовых» «основ», «стимулирующих» преступные деяния Судей – с криминальным умыслом со стороны представителей государственных властей – предлагающих, принимающих, утверждающих, а затем и имплементирующих отмеченные противозаконные «правовые» «нормы»?!

Думается, что ответ здесь сам собой предельно ясен и не требует никакого дополнительного разъяснения и разглашения.

Что же касается моего второго вопроса, выделенного в подзаголовии предложенного здесь научного труда, то в ответ на него считаю нужным отметить следующее:

Известны случаи, когда нарушителей закона (например, в сфере бизнеса и т.д.) «крышевали» («прикрывали») преступники и некоторые силовые структуры, но для здравомыслящего справедливого человека и, тем более, для государственных должностных лиц должно было бы быть совершенно немислимо, чтобы преступные деяния Судей, *являющихся представителями государственной власти*, «крышевались» самой государственной властью «на основе» противозаконно созданных и «узаконенных» ею «правовых» «норм», отраженных в Конституциях государств и в других законах (?!).

Однако, факт налицо (?!).

Следовательно, в ответ на поставленный мной второй вопрос дополнительно возникает новый вопрос:

Не является ли целью противозаконно «узаконенного» «крышевания» и, *тем самым*, «стимулирования» преступных деяний Судей со стороны государственных властей – «необходимость» защиты противозаконных интересов представителей самой государственной власти, *в случае рассмотрения в судах их преступных деяний*?!

И не является ли целью противозаконно «узаконенного» «крышевания» Судей со стороны государственных властей – «необходимость» защиты противозаконных интересов представителей самой государственной власти с помощью завуалированного и «специфического» «подкупа» Судей путем противозаконно «узаконения» им – *этим Судьям* – «иммунитета» и «вседозволенности» [1, Статья 87, пункт 1; и др.], а также путем их бессрочного (пожизненного) назначения или избрания на должности Судей [1, Статья 86, пункт 2], что явно противоречит справедливости и интересам народа?!

Общеизвестно, что иммунитет может и должен быть у любого человека, *например*, от гриппа.

Но ведь с точки зрения справедливости, с точки зрения интересов каждого человека – интересов народа, ни у кого не должен быть и не может быть «иммунитет» от преступных деяний, ибо это – явный криминал (!).

Другого вразумительного объяснения и ответа на наличие в законодательствах государств – противозаконно «узаконенных» «правовых» «норм», допускающих «вседозволенность» Судей, даже не представляется возможным (!).

Неужели так служат государственные власти интересам человека – интересам народа и интересам народов вообще?!

И неужели так защищают государственные власти права, свободы и законные интересы человека – законные интересы людей?!

* * *

Научный анализ имеющей место «вседозволенности» Судей и их противозаконных деяний, да и простое наблюдение за принятием Судьями народных судов противозаконных – явно криминальных – решений, приводит к логическому выводу о том, что «правовой» «основой» «стимулирования» противозаконных деяний Судей является – преступное законодательство, которым запрещается привлечение к уголовной ответственности Судей (и фактически запрещается привлечение их к любой ответственности), а значит, что самое главное, тем самым запрещается привлечение к уголовной ответственности Судей за их криминальные деяния (!).

Удивительно, но факт (!).

Спрашивается:

Чем же является принятие Судьёй противозаконного решения, если не криминальным деянием – если не превышением им своих служебных (должностных) полномочий [2, Статья 333] и злоупотреблением им своими служебными (должностными) полномочиями?! [2, Статья 332].

* * *

Согласно с 7-ой Статье Всеобщей декларации прав человека:

«Все люди равны перед законом и имеют право, без всякого различия, на равную защиту закона. Все люди имеют право на равную защиту от какой бы то ни было дискриминации, нарушающей настоящую Декларацию, и от какого бы то ни было подстрекательства к такой дискриминации» [3, с. 13].

Равенство всех людей (всех граждан) перед законом, *как известно*, зафиксировано также в Конституциях государств, *например*, в Конституции Грузии [1, Статья 14], в Конституции Российской Федерации [4, Статья 19], в Конституции Украины [5; Статья 24]; в Конституции Германии [6, Статья 3], в Конституции Франции [7, Статья 1], в Конституции Италии [8, Статья 3], и т.д.

Вместе с тем, несмотря на то, что равенство (равноправие) всех людей (всех граждан) перед законом – является одним из главных принципов защиты прав человека и справедливости, отраженным, как в Международных правовых актах, так и в Конституциях государств, *нередко, в отличие от отражённых в Международных правовых актах и в Конституциях государств истинно справедливых правовых норм, в самих же Конституциях государств внесены и «зафиксированы» не только не соответствующие, но и радикально противоречащие сущностной природе и назначению Конституций государств – «правовые» «нормы» (?)*.

Следовательно, в самих Конституциях государств отражены преступные – *явно криминальные* – «правовые» «нормы» (?)

Тем самым же, нарушено равноправие всех людей (всех граждан) перед законом – *нарушен всеобщее признанный правовой принцип*, и, тем самым, противозаконно «узаконена» дискриминация многих – *фактически миллионов* – людей во многих государствах мира (?)

* * *

В данном случае мной будет рассмотрена проблема, которая заключается в наличии в Конституции государства – *в Конституциях государств* – противозаконно и преступно «узаконенной» безответственности Судей, *которая заключается в отсутствии ответственности Судей за принятие ими противозаконных решений – за совершенные ими уголовно наказуемые преступления (?)*.

Чем же является принятие Судьёй противозаконного решения, если не криминальным деянием – чем же является, *как уже был поставлен мной вопрос и выше*, если не превышением им своих служебных (должностных) полномочий и злоупотреблением своими служебными (должностными) полномочиями?!

Притом, я очень сомневаюсь в том, что будто бы принятие некоторыми Судьями противозаконных решений вызвано их слабоумием, и что будто бы они получили право быть Судьями лишь в результате зазубривания ими законов наподобие «попугаев», но... ?!

Вместе с тем, возникает вопрос:

Если действительно не имеет место слабоумие некоторых Судей*, то чем может быть вызвано принятие, *мягко говоря*, некоторыми Судьями противозаконных – *преступных, явно криминальных* – решений?!

Ответ здесь, *по моему глубокому убеждению*, состоит в том, что не существует юридическая ответственность Судей за принятие ими противозаконных решений, что представляет собой противозаконную «правовую» «основу» «стимулирования» преступных деяний Судей (?!).

Более того, у Судьи есть неограниченные права и, *в то же время*, не возлагается на него никакая ответственность за принятие им противозаконных – *преступных, явно криминальных* – решений, т.е. на Судью не возлагается никакая ответственность за превышение им своих служебных (должностных) полномочий и за злоупотребление им своими служебными (должностными) полномочиями (?!).

И это – несмотря на то, что такое деяние представляет собой уголовно наказуемое преступление (?!).

Таким образом, не подлежит сомнению, что «правовой» «основой» «стимулирования» противозаконных деяний Судей является – преступное законодательство, которым запрещается привлечение криминальных Судей к уголовной ответственности (?!).

Хотя Судья, у которого имеется достаточно ума, компетенции, внутренней честности и совести, даже в условиях отсутствия юридической ответственности не допустит противозаконных и несправедливых деяний с его стороны.

Считаю необходимым здесь же отметить, что в общих судах трудится немалое количество достойных – компетентных, принципиальных, справедливых – Судей, которые не для кого, не за что и не под влиянием кого бы то ни было не примут противозаконное – преступное – решение, которые не за что не будут превышать свои служебные (должностные) полномочия и не будут злоупотреблять своими служебными (должностными) полномочиями.

Однако, к сожалению, не все Судьи являются такими (?!).

---

* Хотя вызывает удивление деяния некоторых Судей, когда они бессмысленно (*или, возможно, что даже умышленно*) и совершенно безосновательно на протяжении ряда лет рассматривают простейшие дела, в которых легко разобрался бы и посредственный ученик среднеобразовательной школы, но которые – т.е. эти дела – Судьи почему то «считют» «очень сложными» (?!).

Следовательно, вызывает удивление, когда Судьи не могут разобраться, или будто бы не могут разобраться в элементарных правовых вопросах, и когда эти Судьи в конце принимают явно противозаконные – криминальные – решения (?!).

Поэтому, не подлежит сомнению, что вместо «обожествления» Судьи, на него должна возлагаться уголовная ответственность за принятие им противозаконно решения.

Неужели имеющийся в Конституции государства – в *Конституциях государств* – противозаконно «узаконенный» «иммунитет» на преступные деяния государственных должностных лиц, и *неужели дискриминация тем самым миллионов людей*, не является со стороны государственной власти, предложившей, принявшей и имплементирующей эту «правреую» «норму» – деянием, противоречащим 14-ой Статье – «Запрещение дискриминации» – «Конвенции о защите прав человека и основных свобод» (Европейской Конвенции по правам человека. Рим, 4 ноября 1950 года)?! [9].

Неужели можно говорить в государстве о наличии в нем равенства – равноправия – всех людей (всех граждан) перед законом, когда государственные должностные лица – *должностные лица государства* – имеют «иммунитет» на преступные деяния, что *в то же время* представляет собой бесспорный пример Конституционно – *притом противозаконно* – «узаконенной» дискриминации миллионов людей?!

Исходя из вышеотмеченного, с целью искоренения противозаконно «узаконенных» «правовых» «основ» «стимулирования» криминальных деяний государственных должностных лиц, и, *в частности*, для искоренения «правовых» «основ» «стимулирования» криминальных деяний Судей общих судов, считаю необходимым радикально изменить преступное законодательство – «очеловечить» криминальное законодательство на основе созданной мной Теории сбалансированности прав и ответственности должностных лиц!!! [10], основанной, *в свою очередь*, на созданных мной же теориях – на Философии социальной цели [11] и на Теории верховенства интересов народа [12].

Притом, считаю особенно важным, чтобы радикальные изменения в законодательстве были осуществлены не только в Грузии, но и в других государствах.

А, стало быть, исходя из интересов народов, принципиально важно, чтобы аналогичные изменения были осуществлены также в законодательствах всех других государств, в которых не сбалансирована ответственность должностных лиц с их правами, в которых не защищено равенство – равнопрвие – всех людей (всех граждан) перед законом.

В частности, в первом пункте 87-ой Статьи Конституции Грузии [1] должны остаться только слова «Судья неприкосновенен», *но и эти слова должны остаться с определенным уточнением*, а слова: «Недопустимы привлечение его к уголовной ответственности» и все остальное должно

быть изъято из этого пункта, ибо хотя действительно недопустимо привлечение к уголовной ответственности Судьи, *как и любого другого человека*, но лишь в том случае, если он не является вывовным, если он не является преступником, т.е. если Судьей не принято противозаконное – криминальное – решение.

Следовательно, хотя действительно должно быть недопустимо привлечение к уголовной ответственности Судьи, но только – невиновного Судьи, так же, как и должно быть недопустимо привлечение к уголовной ответственности любого другого невиновного человека, что само собой ясно, и что не требует отражения в Конституции государства.

Однако, тем более недопустимо и даже криминально, когда в Конституции государства зафиксирована недопустимость привлечения Судьи к уголовной ответственности без указания на его невиновность, т.е. данная «правовая» «норма» означает, что недопустимо привлечение Судьи к уголовной ответственности независимо от совершенных им криминальных деяний (?!).

В результате вышеизложенного считаю необходимым, чтобы слова: «Судья неприкосновенен» [1, Статья 87, пункт 1], *были дополнены* следующими словами:

«С точки зрения недопустимости влияния на Судью со стороны кого бы то ни было в процессе рассмотрения им дела в суде и принятия решения».

Таким образом, первый пункт 87-ой Статьи Конституции Грузии [1] должен быть сформулирован в следующем виде:

«Судья неприкосновенен с точки зрения недопустимости влияния на Судью со стороны кого бы то ни было в процессе рассмотрения им дела в суде и принятия решения».

Следовательно, внесением предложенных мной изменений в Конституцию Грузии будет снято (преодолено) определенное – *хотя и противозаконное, но Конституционно «узаконенное»* – препятствие на пути защиты прав человека, будет снято препятствие на пути утверждения равенства – *равноправия* – всеж людей (*всех граждан*) перед законом.

В частности, в данном случае будет снято (будет устранено) препятствие на пути утверждения равенства – *равноправия* – всеж людей (*всех граждан*) перед законом, а значит, будет преодолено противоречие, с одной стороны, между Судьями – как государственными должностными лицами, имеющими неограниченные права без сбалансированной с этими правами ответственности, а, с другой стороны, между теми людьми, которые не занимают государственные

должности, и которые в отличие от Судей привлекают к ответственности за любое противоправное действие.

Тем самым, в определенной степени будет предотвращена дискриминация миллионов людей.

Хотя соответствующие изменения для урегулирования отмеченной проблемы, связанной с необходимостью узаконения ответственности Судей, сбалансированной с их правами, должны быть внесены не только в Конституцию Грузии (*и, вообще, не только в Конституции государств мира*), но также и в Органический закон Грузии «Об общих судах» [13], и в соответствующие законы (правовые акты) других государств.

Следовательно, из Органического закона Грузии «Об общих судах» [13] – *в частности же из первого пункта 40-ой Статьи, а также из первого пункта 7-ой Статьи* – должны быть изъяты те «правовые нормы», которыми запрещается привлечение Судей к уголовной ответственности.

Притом, это должно быть сделано с тем, чтобы было преодолено противозаконно «узаконенное» беззаконие и безправие в государстве.

А, стало быть, *должно быть сделано это с тем, чтобы была возможность и законная обязанность привлекать Судей к уголовной ответственности за принятие ими противозаконных – криминальных – решений.*

В частности, *в первый пункт 40-ой Статьи Органического закона Грузии «Об общих судах» должны быть внесены такие же изменения, как в первый пункт 87-ой Статьи Конституции Грузии.*

Соответственно, первый пункт 40-ой Статьи Органического закона Грузии «Об общих судах» [13] должен быть сформулирован в следующем виде:

«Судья неприкосновенен с точки зрения недопустимости влияния на Судью со стороны кого бы то ни было в процессе рассмотрения им дела в суде и принятия решения».

Что касается *первого пункта 7-ой Статьи Органического закона Грузии «Об общих судах», то из этого пункта должно быть изъято последнее предложение, т.е.* должны быть изъяты следующие слова:

«Никто не вправе требовать от судьи отчета по конкретному делу» [13], так же, как из Конституции Грузии должен быть изъят третий пункт 84-ой Статьи, который сформулирован следующим образом: «Никто не вправе требовать от судьи отчета по конкретному делу» [1].

Необходимость изъятия отмеченных слов *из первого пункта 7-ой Статьи Органического закона Грузии «Об общих судах», так же, как необходимость изъятия 3-его пункта 84-ой Статьи Конституции*

Грузии, обусловлена тем, что Судья – как государственное должностное лицо – должен служить народу и должен быть подотчётен ему по каждому конкретному делу, ибо Судья живет и получает зарплату (притом, получает самую высокую зарплату) именно за счет народа.

Тем более, принципиально важно учесть, что, как общеизвестно: «Кто платит, тот и заказывает музыку»!!!

Кроме того, в конце второго предложения первого пункта 7-ой Статьи Органического закона Грузии «Об общих судах», слова «...и на основании своего внутреннего убеждения», должны быть заменены словами – «...и с учетом своего внутреннего убеждения», после чего должна быть поставлена запятая и должны быть добавлены следующие слова:

«Которое не должно противоречить Конституции Грузии, всеобщим признанным нормам международного права и другим справедливым законам».

Необходимость внесения вышеотмеченных изменений во втором предложении первого пункта 7-ой Статьи Органического закона Грузии «Об общих судах» обусловлена тем, что Судья – не гадалка и совершенно недопустимо, чтобы он принял решение «на основе» своих собственных необоснованных «соображений» и «на основе своей внутренней убежденности» (?!).

Поэтому, хотя Судья может и должен учитывать свое внутреннее убеждение, но каждый Судья должен хорошо понимать, что свое внутреннее убеждение он может учитывать только в рамках закона, ибо независимость Судьи в своей деятельности [1, Статья 84, пункт 1] – не есть его независимость от закона.

Следовательно, Судья своей внутренней убежденностью может принять и должен принять – не противозаконное, т.е. не криминальное решение, а он должен принять решение только в рамках Конституции и законов.

Таким образом, первый пункт 7-ой Статьи Органического закона Грузии «Об общих судах» [13] должен быть сформулирован в следующем виде:

«Судья независим в своей деятельности. Судья оценивает фактические обстоятельства и принимает решения только в соответствии с Конституцией Грузии, общепризнанными принципами и нормами международного права, другими законами и с учетом своих внутренних убеждений, которые не должны противоречить Конституции Грузии, общепризнанным нормам международного права и другим справедливым законам».

Притом, по моему глубокому убеждению, всегда надо учитывать то, что Судья – это не Бог, и что он тоже человек, который (как и любой другой человек) может ошибаться.

А некоторые судьи в отдельных случаях могут даже умышленно «ошибаться» (?!).

Вышеотмеченное, обязательно требует *создания, задействования и внедрения механизмов соответствующей ответственности Судей, сбалансированной с их правами, на уровне Конституций государств и других правовых актов, и, в том числе, на уровне Уголовного кодекса – в соответствии с созданной мной Теорией сбалансированности прав и ответственности должностных лиц* [10].

В судебной практике имеют место также случаи, когда Судья никак не может разобраться – *не разбирается, или якобы не разбирается – в будто бы «спорной», хотя в действительности – в простейшей, с правовой точки зрения, «проблеме»* (?!).

Вместе с тем, не подлежит сомнению, что эта «проблема» не только для юриста, но и для любого другого нормально мыслящего человека выглядит – явно «искусственной» «проблемой» (?!).

Несмотря на это, Судья, «основываясь» на совершенно бессмысленных будто бы «аргументах» – фактически же, «опираясь» на сплетнях, принимает противозаконное – криминальное – решение, что не должно освобождать его от уголовной ответственности, к которой Судья должен быть привлечен – за превышение им своих служебных (должностных) полномочий [2, Статья 333], за злоупотребление им своими служебными (должностными) полномочиями [2, Статья 332].

Более того, на Судей общих судов – на каждого из них – должна возлагаться не только уголовная ответственность за каждое совершённое ими преступное деяние – за каждое принятое ими противозаконное решение, но также должна возлагаться на них ответственность за возмещение морального ущерба пострадавшему лицу, причиненного ему в результате принятия Судьёй (Судьями) противозаконного решения.

Притом, отмеченная ответственность также должно найти свое отражение в законодательстве, и она (*эта ответственность*) должна быть внедрена в жизнь.

Необходимость внесения предложенных мной изменений в первый пункт 87-ой Статьи Конституции Грузии обусловлена следующим:

Хотя Судья, как было заострено мной на это внимание и выше, действительно должен быть независимым в своей деятельности, должен быть независимым в процессе принятия законных и справедливых решений, *а значит*, никто не имеет право воздействовать на Судью, ибо это запрещенное и преступное деяние [1, Статья 84, пункт 1], но Судья не должен быть свободным от уголовной ответственности за принятие им

противозаконного решения – за превышение им своих служебных (должностных) полномочий, за злоупотребление им своими служебными (должностными) полномочиями и т.д., *т.е.* Судья не должен быть свободным от уголовной ответственности за совершенные им преступные – *криминальные* – деяния.

Изъятие из Конституции Грузии «правовой нормы», «запрещающей» привлечение Судьи к уголовной ответственности, *а также изъятие соответствующей «правовой нормы» из Органического закона Грузии «Об общих судах»*, приведет к задействию требований Уголовного кодекса Грузии [2, Статья 332, Статья 333] по отношению к Судьям, что станет важным шагом на пути утверждения справедливости в государстве.

Следовательно, решение данной правовой проблемы поставит в равное положение по отношению к закону – Судей и обычных людей, *т.е. людей, не занимающих государственные должности.*

Что касается того, что хотя в соответствии с первым пунктом 87-ой Статьи Конституции Грузии – запрещено («недопустимо») привлечение Судьи к Уголовной ответственности [1, статья 87, пункт 1], но что, *как исключение*, опять-таки согласно первого пункта 87-ой Статьи Конституции Грузии, Судья может быть привлечен к уголовной ответственности только в случае согласия Председателя Верховного Суда Грузии [1], то это явно несправедливая, противозаконно «узаконенная» – *преступная* – и совершенно алогичная «правовая» «норма» (?!).

Необходимость изъятия вышеотмеченной «правовой» «нормы» из Конституции Грузии не подлежит сомнению, ибо главнейшим, *с точки зрения справедливости, с точки зрения защиты прав и интересов человека – с точки зрения защиты интересов народа*, является то, что если Судья превисил свои служебные (должностные) полномочия, если он злоупотребил своими служебными (должностными) полномочиями, то тогда привлечение этого Судьи к уголовной ответственности не должно требовать ни от кого никакого «разрешения» – *не должно требовать ни от кого никакого «согласия»*, так как тем самым нарушается Конституционно узаконенная и всеобщее признанная в международном масштабе правовая норма, требующая соблюдения и защиты равенства – *равноправия* – всех людей (всех граждан) перед законом.

В результате же нарушения равенства – равноправия – всех людей (всех граждан) перед законом, в данном случае происходит совершенно несправедливое, преступное «оправдание» Судьи – криминала, притом – без всякого следствия и без принятого судом решения, *и в результате этого происходит также «стимулирование» Судьи в совершении им в будущем – новых преступных деяний* (?!).

Таким образом, совершенно неоправданно, чтобы Председатель Верховного Суда, *независимо от его заслуг, от его справедливости или несправедливости, от его компетентности или некомпетентности и т.д. **, имел право нарушить всеобщее признанный и Конституционно узаконенный правовой принцип равенства (равноправия) всех людей (всех граждан) перед законом.

Следовательно, совершенно неоправданно, чтобы Председатель Верховного Суда определял – допустить или не допустить привлечение Судьи, *являющегося криминалом*, к уголовной ответственности, так как ни одного криминала, *независимо от его должностного положения (и, в том числе, Судью – криминала)*, не должна «защищать» Конституционно «узаконенная» так называемая «крыша», ибо это – противозаконно «узаконенное» беззаконие и уголовно наказуемое преступление (?!).

Не подлежит сомнению, что Судья независим в своей деятельности и, *как неоднократно отмечалось мной*, это так и должно быть, но считаю необходимым еще раз подчеркнуть, что Судья должен подчиняться только Конституции и законам.

За принятие же Судьей противозаконных решений – *притом, даже за принятие этих решений по его «внутреннему убеждению» (?!), т.е. за превышение Судьей своих служебных (должностных) полномочий, за злоупотребление им своими служебными (должностными) полномочиями* – на него должна возлагаться уголовная ответственность, без чего справедливость в государстве останется только пустым лозунгом, используемым лишь для обмана народа.

Здесь справедливо и логично возникает вопрос:

Кто дал государственной власти, *которая должна – обязана – служить народу*, право на то, чтобы она могла Конституционно «узаконить» неравенство – *неравноправие* – людей перед законом, чтобы с помощью противозаконно «узаконенного» «иммунитета» объявить Судей – *государственных должностных лиц* – «богами», которым дается право на все и, *в то же время*, которые (т.е. Судьи) не привлекаются к ответственности за свои противозаконные – *преступные, явно криминальные* – деяния, которые не привлекаются к ответственности за принимаемые ими противозаконные решения?!

---

* Не говоря уже о том, что нетрудно найти отдельные факты, когда и сам Председатель Верховного Суда, *который фактически «обожествляется» законодательством в государстве*, может оказаться криминалом, который в прошлом, *занимая государственные должности*, принимал проитозаконные – *криминальные* – решения, но, *видимо*, в «подарок» за это он «получил» одну из самых высоких должностей в государстве – *должность Председателя Верховного Суда (?!).*

Следовательно, спрашивается:

Кто дал право государственной власти, чтобы с помощью противозаконно «узаконенного» «иммунитета», она противозаконно «узаконила» дискриминацию народа – дискриминацию тех миллионов людей, которые не занимают государственные должности, и которые, *в отличие от государственных должностных лиц*, привлекаются к ответственности за каждое совершенное ими противозаконное деяние?!

Неужели не должны привлекаться к уголовной ответственности за свои преступные деяния те должностные лица, которые Конституционно (*притом, противозаконно*) «узаконили» вышеотмеченное неравенство – *неравноправие* – людей перед законом, что вызвало дискриминацию миллионов людей?!

Не подлежит сомнению, что любой невиновный человек должен иметь и имеет «иммунитет» на привлечение его к уголовной ответственности, но на преступное деяние никто и, *в том числе*, Судья не должен иметь никакой «иммунитет», ибо в данном случае «иммунитет» является Конституционно «узаконенным» неравенством – *неравноправием* – людей перед законом и дискриминацией многих людей, что представляет собой уголовно наказуемое преступление (?!).

Таким образом, в соответствии с созданной мной Теорией сбалансированности прав и ответственности должностных лиц [10], по отношению к судебной власти, *так же, как по отношению к государственным должностным лицам вообще*, обязательно должны быть внедрены и задействованы механизмы ответственности с тем, чтобы в соответствии с законом – на Судью возлагалась ответственность, которая будет сбалансирована с его правами и обязанностями, ибо, *в противном случае*, бессмысленно будет говорить о справедливости в государстве и о равенстве – о *равноправии* – всех людей (всех граждан) перед законом.

Что касается того факта, *точнее же* – того ошибочного «взгляда», согласно которому Конституционно «узаконенная» «защита» («иммунитет») Судей от уголовной ответственности за их преступные деяния будто бы может быть «оправдана» (*будто бы может быть «оправдан»*) «подражанием» иностранным государствам, «подражанием» *так называемому «цивилизованному» миру* (?!), в ответ на этот «взгляд» – считаю нужным и необходимым заострить внимание на следующее:

«Что касается подражания другим государствам – подражания правовым нормам, отраженным в Конституциях других государств, то принципиально важно здесь же отметить (*о чем неоднократно мной отмечалось и ранее*), что наличие некоторых, *мягко говоря*, несправедливых правовых норм в Конституциях развитых государств мира, *противоречащих сущности и принципам самой Конституции*,

вовсе не является и не может быть «аргументом», оправдывающим существование этих норм в Конституциях государств.

Более того, наличие несправедливых правовых норм в Конституциях развитых государств мира, никак нельзя считать «аргументом», заслуживающим подражания этим нормам, ибо главным авторитетом и неоспоримым аргументом для меня является *не зарубежный опыт, который принято безоговорочно и, нередко, слепо перенимать, а справедливость и защита Истинно Человеческих Прав, Свобод и Интересов каждого Человека.*

В связи с подражанием зарубежным государствам, *заслуживают особого внимания слова великого грузинского писателя и общественного деятеля Ильи Чавчавадзе, который отмечал, что только тому исследователю может принести пользу влияние прогрессивного учения, «кто каждый вывод провел через огонь собственной критики и не принял и уверовал в него слепо» [14, с. 39-40].*

Эти слова Ильи Чавчавадзе, *по моему глубокому убеждению, принципиально значимы не только для творческого развития науки, но также для эффективного управления государством, ибо, во-первых, само государственное управление – комплексная наука, и, во-вторых, управление государством – политический менеджмент – должно осуществляться на научной основе [15]» [16, с. 29].*

Исходя из вышеотмеченного, ничем не может быть оправдано и обосновано, когда вместо творческого осмысления зарубежного опыта, государственные власти «слепо» попадают под влияние иностранных государств – *притом, попадают не под влияние прогрессивного учения, а когда «подражают» таким несправедливым будто бы «правовым» «нормам», отраженным в Конституциях иностранных государств, которыми ущемляются права миллионов людей, ибо этими так называемыми «правовыми» «нормами» грубо нарушается всеобщее признанное равенство – равноправие – всех людей (всех граждан) перед законом (?!).*

Таким образом, защита прав человека и утверждение справедливости в государстве требует – не «слепого» «подражания» Конституциям иностранных государств, а требует того, чтобы были защищены законные права, свободы и интересы каждого человека, и чтобы все те вынужденные, *преступные деяния которых вызывает ущемление прав, свобод и интересов человека, обязательно были бы привлечены к уголовной ответственности и соответственно наказаны!!!*

Поэтому принципиально важно, чтобы утверждение справедливости происходило действительно справедливо и с соответствующим правовым обеспечением, ибо государственная власть всегда должна учитывать, что согласно Конституции и международным правовым нормам – все люди, и, *в том числе, все Судьи, равны перед законом!!!*

Именно Конституционное [1, Статья 14; и др.] и международно-правовое [3, с. 13; 9, Статья 14; и др.] – общечеловеческое – требование равенства (равноправия) всех людей перед законом обуславливает необходимость внесения радикальных изменений в самих Конституциях государств, чтобы Конституция не только не противоречило отмеченному принципу, что явно преступно и античеловечно, *а наоборот*, чтобы Конституционно действительно было обеспечено равноправие всех людей перед законом!!!

Необходимость внесения вышеотмеченных радикальных изменений в Конституции государств еще раз подтверждает то, что обеспечение равноправия всех людей (всех граждан) перед законом – главнейшая задача государственной власти и необходимое условие защиты прав человека и утверждения справедливости!!!

Соответственно, не подлежит сомнению, что неотложную задачу государственной – *законодательной, исполнительной и судебной* – власти представляет неотложное решение поставленной проблемы с тем, чтобы было защищено равноправие всех людей перед законом, и чтобы справедливость не осталась пустым лозунгом, «пригодным» лишь для «одурманивания» народа (?!).

Хотя следует учесть, что народ хорошо разбирается, как в справедливости, так и в несправедливости!!!

Все вышеотмеченное еще оаз подтверждает, что созданная мной Теория сбалансированности прав и ответственности должностных лиц [10], и взаимная сбалансированность на основе этой Теории – прав и ответственности государственных должностных лиц, является необходимой политико-правовой основой реализации социальной справедливости и верховенства интересов народа [12].

Теория сбалансированности прав и ответственности должностных лиц [10] в то же время является созданным мной принципиально новым научным направлением, которое представляет собой политико-правовую основу эффективного функционирования общества, государства и всего человечества.

«Теория сбалансированности прав и ответственности должностных лиц является основой разрешения противоречия между наличием прав и обязанностей у государства, а, стало быть, и у государственных должностных лиц, через деятельность которых осуществляется функционирование общества и государства, *с одной стороны*, и между отсутствием конкретной теоретической и практической юридической ответственности этих должностных лиц за результаты их деятельности, *с другой стороны*, ибо должностные лица, выполняя свои права и обязанности, выражающиеся, *в конечном счете*, конкретно в том, чтобы служить обществу – служить народу, порой так «служат народу», что их «деятельность» приводит к ограблению и к обнищанию народа, а соответствующая ответственность за это отсутствует.

Кроме того, Теория сбалансированности прав и ответственности должностных лиц позволяет разрешить противоречие между наличием ответственности рядовых граждан за свои деяния, *с одной стороны*, и отсутствием ответственности должностных лиц за результаты их деятельности, которая (ответственность) была бы сбалансирована с их правами – управлять или непосредственно участвовать в управлении обществом и государством, *с другой стороны*, и тем самым эта Теория указывает путь практике в аспекте создания и задействования механизмов юридической ответственности должностных лиц, которая была бы сбалансирована с их правами» [10, с. 219-220].

* * *

В результате всего вышеизложенного, еще раз подтверждается научная обоснованность моего глубокого убеждения в том, что противозаконно «узаконенный» запрет на привлечение Судей к уголовной ответственности – является несомненным показателем наличия преступного законодательства во многих государствах мира, ибо не подлежит сомнению, что принятие судьёй противозаконного решения является криминальным деянием – злоупотреблением судьёй своими служебными (должностными) полномочиями и превышением им своих служебных (должностных) полномочий [2, Статья 332, Статья 333].

Следовательно, противозаконно «узаконенное» «крышевание» Судей может служить и служит лишь «стимулом» их преступных деяний, что не только криминально, но и аморально (!).

Поэтому, без искоренения противозаконно «узаконенных» «правовых» «норм», запрещающих привлечение Судей к уголовной ответственности за принятие ими противозаконных – криминальных – решений, и «стимулирующих» тем самым преступные деяния Судей, исключено достижение и утверждение в государстве – справедливости и равенства (равноправия) всех людей (всех граждан) перед законом.

ЛИТЕРАТУРА

1. Конституция Грузии. Принята 24 августа 1995 года.
<https://matsne.gov.ge/ru/document/view/30346>
2. Уголовный кодекс Грузии. Принят 22 июля 1999 года; Введен в действие с 1 июня 2000 года. <http://www.law.edu.ru/norm/norm.asp?normID=1241370>
<http://www.law.edu.ru/norm/norm.asp?normID=1241370&subID=100095257,100095258#text>
<http://www.law.edu.ru/norm/norm.asp?normID=1241370&subID=100095257,100095259#text>
3. Всеобщая декларация прав человека от 10 декабря 1948 года. Права человека: Сборник международных документов. – М.: Издательство «Юридическая литература», 1998. http://www.un.org/ru/documents/decl_conv/declarations/declhr.shtml
4. Конституция Российской Федерации. Принята 12.12.1993.
http://www.consultant.ru/document/cons_doc_LAW_28399/
http://www.consultant.ru/document/cons_doc_LAW_28399/a4d26fe6022253f9f9e396e9ca6f63c80946702f/ <http://www.constitution.ru/>
<http://www.constitution.ru/10003000/10003000-4.htm>

5. Конституция Украины. С изменениями от 15.03.2016.

<http://meget.kiev.ua/zakon/konstitutsia-ukraini/>

<http://meget.kiev.ua/zakon/konstitutsia-ukraini/razdel-2/>

6. Конституция Германии. Основной закон Федеративной Республики Германии, 23 мая 1949 г.

http://www.1000dokumente.de/?c=dokument_de&dokument=0014_gru&object=translation&l=ru

<http://worldconstitutions.ru/?p=155>

7. Конституция Французской Республики. От 4 октября 1958 года.

<http://lawers-ssu.narod.ru/subjects/constzs/france.htm>

8. Конституция Итальянской Республики. От 22 декабря 1947 года.

<http://lawers-ssu.narod.ru/subjects/constzs/italy.htm>

9. Конвенция о защите прав человека и основных свобод (Европейская Конвенция по правам человека). Рим, 4 ноября 1950 года.

<http://europeancourt.ru/konvenciya-o-zashhite-prav-cheloveka-i-drugie-oficialnye-dokumenty/konvenciya-o-zashhite-prav-cheloveka-i-osnovnykh-svobod/>

10. Кураташвили Альфред А. Теория сбалансированности прав и ответственности должностных лиц. *Принципиально новое научное направление – необходимая научная основа защиты интересов человека и социально-экономического прогресса* (монография на грузинском, английском и русском языках). Тбилиси: Международное издательство «Прогресс», 2003.

11. Кураташвили Альфред А. Философия социальной цели. *Принципиально новое научное направление – исходная теоретическая основа формирования и функционирования истинно человеческого общества и государства* (монография на грузинском, английском и русском языках). Тбилиси: Международное издательство «Прогресс», 2003.

12. Кураташвили Альфред А. Теория верховенства интересов народа. *Принципиально новое научное направление и системообразующая теория управленческого права, правовой системы истинно человеческого общества и социально-экономических наук в целом* (монография на грузинском, английском и русском языках). Тбилиси: Международное издательство «Прогресс», 2003.

13. Органический закон Грузии «Об общих судах».

<http://www.refworld.org/cgi-bin/tehis/vtx/rwmain/openssl.pdf?reldoc=y&docid=548f0a774>

14. Шадури В. Ленинградский университет и деятели грузинской культуры.

Тбилиси: Издательство «Мерани», 1968.

15. Кураташвили Альфред А. Философско-правовые основы политического менеджмента. *Управленческое право и определяющий теоретический базис правовой системы истинно человеческого общества и социально-экономического прогресса* (монография на грузинском, английском и русском языках). Тбилиси: Международное издательство "Прогресс", 2003.

16. Кураташвили Альфред А. Проблема защиты прав человека: привлечение Судей к уголовной ответственности за превышение ими своих служебных полномочий – за принятие ими противозаконных решений – необходимое условие утверждения истинной законности и подлинной справедливости!!! *Независимость Судьи – не есть, и не может означать будто бы его право – независимо и безнаказанно ущемлять законные права и свободы Человека (!!).* Международный научный журнал «Проблемы Юриспруденции», 2014, №1-2. Международная Академия социально-экономических наук. Грузинский технический университет. Тбилиси: Международное издательство «Прогресс», 2014. – с. 9-34.

შპპ 1+32+33+34+35

ალფრედ კურატაშვილი (თბილისი, საქართველო)

ეკონომიკურ, ფილოსოფიურ და იურიდიულ მეცნიერებათა დოქტორი, პროფესორი საზოგადოებრივ მეცნიერებებში, საქართველოს ტექნიკური უნივერსიტეტის პროფესორი საჯარო სამართალში (სამართლის და საერთაშორისო ურთიერთობების ფაკულტეტი), ივანე ჯავახიშვილის სახელობის თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის პაატა გუგუშვილის სახელობის ეკონომიკის ინსტიტუტის ეკონომიკური თეორიის განყოფილების გამგე, საერთაშორისო სამეცნიერო ჟურნალ “პროგრესი“-ს და საერთაშორისო სამეცნიერო ჟურნალ “იურისპრუდენციის პრობლემები“-ს დამაარსებელი და მთავარი რედაქტორი, სოციალურ-ეკონომიკურ მეცნიერებათა საერთაშორისო აკადემიის პრეზიდენტი, პოლიტიკური მენეჯმენტის საერთაშორისო აკადემიის პრეზიდენტი და იურიდიულ მეცნიერებათა საერთაშორისო აკადემიის პრეზიდენტი, ნიუ-იორკის მეცნიერებათა აკადემიის ნამდვილი წევრი, აშშ პოლიტიკურ მეცნიერებათა აკადემიის აკადემიკოსი, სანკტ-პეტერბურგის კულტურის ისტორიის საზოგადოებრივი აკადემიის ნამდვილი წევრი, ჟურნალისტთა ფედერაციის წევრი

**ვინ მისცა უფლება მოსამართლეს,
რომ ის კანონზე და სამართლიანობაზე
მალლა იღვას და დანაშაულებრივი
დაუფერელი “კანონის” “საფუძველზე”
იღებდეს კანონსაწინააღმდეგო
– კრიმინალურ –
გადაწყვეტილებას?!**

მოსამართლის მიერ

საჯარო სამართლის იურიდიული პირის

– მისი სისხლის სამართლის დამნაშავე

ხელმძღვანელების –

მიმართ “გამამართლებელი” გადაწყვეტილების მიღება

იმისათვის, რომ “არ დაზარალებდნენ”

იქ მოკალათებული კრიმინალები –

აშკარად დანაშაულებრივი ქმედებაა (!?)

გასაკვირია, მაგრამ ფაქტია, რომ ზოგიერთი მოსამართლე ეგრეთ წოდებული დაუწერელი “კანონის” “საფუძველზე” გადაწყვეტილების მიღების პროცესში კანონსაწინააღმდეგოდ ითვალისწინებს საჯარო სამართლის იურიდიული პირის – მის ხელმძღვანელთა – კრიმინალურ “ინტერესებს”, და გადაწყვეტილება გამოაქვს არა კონსტიტუციისა და რეალური – მოქმედი – კანონის საფუძველზე, არამედ ამ ეგრეთ წოდებული დაუწერელი “კანონის” “მოთხოვნის” შესაბამისად, რომლის თანახმად მოსამართლე თითქოსდა “ვალდებულია” მხარი დაუჭიროს საჯარო სამართლის იურიდიულ პირს, ანუ ფაქტობრივად მხარი დაუჭიროს საჯარო სამართლის იურიდიული პირის ხელმძღვანელობას, თუნდაც ისინი აშკარა კრიმინალები იყვნენ (!!).

ამრიგად, ზოგიერთი მოსამართლე ეგრეთ წოდებული დაუწერელი “კანონის” “შესაბამისად” იღებს კანონსაწინააღმდეგო გადაწყვეტილებას კრიმინალურ “ჭაობში” “ჩაფლული” საჯარო სამართლის იურიდიული პირის – მის კრიმინალ ხელმძღვანელთა – სასარგებლოდ, რითაც ის სახელმწიფო ინტერესებს კი არ იცავს (როგორც, შესაძლოა, მას “წარმოუდგენია”), არამედ, პირიქით, რამეთუ ასეთი მოსამართლე, ჯერ-ერთი, თავისი დანაშაულებრივი ქმედებით – თავისი კრიმინალური გადაწყვეტილებით – აუნაზღაურებელ მრავალმხრივ ზიანს აყენებს სახელმწიფოს, როდესაც ის იცავს და “ამართლებს” თანამდებობებზე მოკალათებულ კრიმინალებს, და, მეორეც, ასეთი მოსამართლე თავისი კანონსაწინააღმდეგო გადაწყვეტილებით ლახავს ადამიანის – მოსარჩელის – კონსტიტუციურ უფლებებს და ზიანს აყენებს მის კანონიერ და სამართლიან ინტერესებს, რაც მოსამართლის მხრიდან უდავოდ სისხლისსამართლებრივად დასჯადი დანაშაულია (!!).

მაშასადამე, ნაცვლად იმისა, რომ მოსამართლე გადაწყვეტილებას იღებდეს კონსტიტუციისა და რეალური – მოქმედი – კანონის საფუძველზე, რომლის შედეგად მან უნდა დააკმაყოფილოს მოსარჩელის ყოველმხრივ დასაბუთებული კანონიერი და სამართლიანი მოთხოვნა, ზოგიერთი მოსამართლე, არცთუ იშვიათად, “ვიღაცის” და/ან “რღაცის” გავლენით – დანაშაულებრივი ეგრეთ წოდებული დაუწერელი “კანონის” “საფუძველზე” ასრულებს საჯარო სამართლის იურიდიული პირის (თანაც მისი კრიმინალი ხელმძღვანელობის) ფარული “ადვოკატის” ფუნქციას და მის მიმართ კანონსაწინააღმდეგოდ გამოაქვს “გამამართლებელი” გადაწყვეტილება, რაც მოსამართლის მხრიდან სამსახურებრივი (თანამდებობრივი) უფლებამოსილების გადამეტების და სამსახურებრივი (თანამდებობრივი) მდგომარეობის ბოროტად გამოყენების აშკარა და უდავო ფაქტს წარმოადგენს [1, მუხლი 332, 333] (!!).

საყურადღებოა, რომ სასამართლო სისტემაში არსებულ ამ ხელოვნურად შექმნილ პრობლემასთან დაკავშირებით, რომლითაც დანაშაულებრივად არის უგულებელყოფილი ადამიანის კანონიერი უფლებები და ინტერესები, მე ჯერ კიდევ ადრე – რამდენიმე წლის წინ – ვწერდი შემდეგს:

“განსაკუთრებით უნდა აღინიშნოს, რომ ვერავითარ კრიტიკას ვერ უძლებს აგრეთვე ზოგ შემთხვევაში სასამართლოში არსებული ის ანტიადამიანური – აშკარად დანაშაულებრივი – პრაქტიკა, როდესაც მოსამართლე ეგრეთ წოდებული დაუწერელი “კანონის” “საფუძველზე” იღებს სრულიად უსაფუძვლო კანონსაწინააღმდეგო – დანაშაულებრივ – გადაწყვეტილებას საჯარო სამართლის იურიდიული პირის (სახელმწიფო დაწესებულების) სასარგებლოდ (მხარდასაჭერად) და იმ ფიზიკური პირის საწინააღმდეგოდ, რომელსაც აღნიშნულმა საჯარო სამართლის იურიდიულმა პირმა (მისმა ხელმძღვანელობამ) აშკარად მოუწყო ტრეფიკინგი და აგრძელებს ამ ფიზიკური პირის შემდგომ ექსპლუატაციას დამონების “ახალი” “შემოქმედებითი” – ფაქტობრივად კი დანაშაულებრივი – ფორმების გამოყენებით (!!), მაშინ როდესაც ადამიანი კი არ იბადება და კი არ არსებობს საჯარო სამართლის იურიდიული პირებისათვის, არამედ საჯარო სამართლის იურიდიული პირები იქმნება, არსებობს და უნდა ფუნქციონირებდეს ადამიანისათვის – ყოველი ადამიანის ინტერესებისათვის!!!” [2, გვ. 51-52].

თუმცა სასამართლო სისტემაში არსებული ეს დანაშაულებრივი ქმედებები ჯერ კიდევ გრძელდება (?!).

ამასთან დაკავშირებით, უდავოდ იბადება კითხვა:

რა “ასულდგმულებს” ასეთ დანაშაულებრივ ქმედებებს სასამართლო სისტემაში?!

და კიდევ:

რა არის საჭირო ზოგიერთი მოსამართლის მხრიდან (*თუ მოსამართლთა დიდი უმრავლესობის მხრიდან არა*) სასამართლო სისტემაში არსებული ასეთი დანაშაულებრივი ქმედებების აღსაკვეთად და აღმოსაფხვრელად?!

დასაბუთებული პასუხი, *ჩემი ღრმა რწმენით*, ერთადერთია:

სასამართლო სისტემაში არსებული დანაშაულებრივი ქმედებების მთავარი “მასულდგმულებელია” მოსამართლეთა მიერ მიღებულ კანონსაწინააღმდეგო – დანაშაულებრივ – გადაწყვეტილებებზე სისხლის სამართლის პასუხისმგებლობის არარსებობა, რამეთუ კანონის წინაშე ადამიანების თანასწორობის საყოველთაოდ აღიარებული და კონსტიტუციებში ასახული პრინციპი [3, მუხლი 14] მოითხოვს, რომ მოსამართლეებს, ისევე როგორც სხვა თანამდებობის პირებს, ეკისრებოდეთ პასუხისმგებლობა, რომელიც დაბალანსებული იქნებოდა მათ უფლებებთან.

პრინციპულად მნიშვნელოვანია აქ ყურადღების გამახვილება იმაზე, რომ, მაშინ როდესაც მოსამართლეს კანონმდებლობით ფაქტობრივად “მინიჭებული” აქვს “უფლება” მიიღოს ნებისმიერი – *მათ შორის, დანაშაულებრივი* – გადაწყვეტილება, რაც გამოიხატება იმაში, რომ კანონსაწინააღმდეგო გადაწყვეტილების მიღებისთვის – *დანაშაულებრივი ქმედებისთვის* – მოსამართლეს სისხლისსამართლებრივი პასუხისმგებლობა არ ეკისრება, *ნაცვლად იმისა, რომ ამის გამო განგაში იყოს ატენილი*, თითქმის ყველა დონეზე ლაპარაკობენ და “მსჯელობენ” მხოლოდ მოსამართლის დამოუკიდებლობაზე, და *ჩემს გარდა* არავინ არც კი ფიქრობს იმაზე, რომ მოსამართლეს უნდა ეკისრებოდეს სისხლისსამართლებრივი პასუხისმგებლობა მის მიერ კანონსაწინააღმდეგო – *დანაშაულებრივი* – გადაწყვეტილების მიღებისთვის (?!).

აღნიშნულ ვითარებაში სრულიად აშკარაა, რომ არსებული კანონმდებლობით შექმნილია “ნაყოფიერი” “მასტიმულირებელი” “სამართლებრივი” “ნიადაგი” მოსამართლის (მოსამართლეთა) მხრიდან კიდევ და კიდევ კანონსაწინააღმდეგო – დანაშაულებრივი – გადაწყვეტილების (გადაწყვეტილებების) მიღებისთვის (?!).

მაშასადამე, სასამართლო სისტემაში არსებული ზემოაღნიშნული და სხვა დანაშაულებრივი ქმედებების აღმოსაფხვრელად ობიექტურ აუცილებლობას წარმოადგენს მოსამართლეთა მიმართ სისხლის სამართლის პასუხისმგებლობის ამოქმედება მათ მიერ მიღებული კანონსაწინააღმდეგო – დანაშაულებრივი – გადაწყვეტილებების მიღებისათვის (*რასაც “ზემოდან” არავისგან არავითარი “ნებართვა” არ უნდა სჭირდებოდეს*), რამეთუ ამის გარეშე სასამართლო სისტემას და სახელმწიფოში სამართლიანობის დამყარების პრობლემას არაფერი არ ეშველება.

რაც შეეხება მოსამართლეთა დამოუკიდებლობას, უდავოა და ცხადზე ცხადია, რომ მოსამართლეს უნდა ჰქონდეს დამოუკიდებლობა, მაგრამ დამოუკიდებლობა მას უნდა ჰქონდეს სხვა პირთა ჩარევისგან გადაწყვეტილების მიღების პროცესში, რაც სულაც არ ნიშნავს იმას, რომ თითქოს მოსამართლე დამოუკიდებელი უნდა იყოს კანონისგან, როგორც ზოგიერთ მოსამართლეს წარმოუდგენია და რასაც არცთუ იშვიათად აქვს ადგილი, როდესაც მოსამართლეს გამოაქვს საქმეზე კანონსაწინააღმდეგო – დანაშაულებრივი – გადაწყვეტილება, და როდესაც მას

“ჰგონია”, რომ თითქოსდა “უფლება აქვს” “შინაგანი რწმენის საფუძველზე” მიიღოს კანონსაწინააღმდეგო – დანაშაულებრივი – გადაწყვეტილება, მაშინ როდესაც, “შინაგანი რწმენით” გადაწყვეტილების მიღების უფლება მოსამართლეს აქვს მხოლოდ კონსტიტუციის, საერთაშორისო სამართლის საყოველთაოდ აღიარებული პრინციპებისა და ნორმების და სხვა კანონების შესაბამისად [4, მუხლი 7, პუნქტი 1], და არა კანონის გათვალისწინების გარეშე და კანონის საწინააღმდეგოდ.

ამრიგად, იმისათვის, რომ სასამართლო სისტემაში და მთლიანად სახელმწიფოში (სახელმწიფოებში) დამყარდეს და დამკვიდრდეს სამართლიანობა – იმისათვის, რომ დაცული იყოს ყოველი ადამიანის კანონიერი უფლებები და ინტერესები, იმისათვის, რომ უზრუნველყოფილი იყოს ადამიანების თანასწორობა კანონის წინაშე, იმისათვის, რომ სახელმწიფო რეალურად და ეფექტიანად ემსახურებოდეს ხალხის ინტერესებს, უდავოდ აუცილებელია, რომ ჩემს მიერ შექმნილი – თანამდებობის პირთა უფლებებისა და პასუხისმგებლობის ბალანსირების პოლიტიკურ-სამართლებრივი თეორიის საფუძველზე [5; და სხვა] და ამ თეორიის თანახმად, ნებისმიერ თანამდებობის პირს, მათ შორის, მოსამართლეს ეკისრებოდეს პასუხისმგებლობა (თანაც არა დისციპლინური, არამედ – სისხლისსამართლებრივი პასუხისმგებლობა) მის მიერ კანონსაწინააღმდეგო გადაწყვეტილების მიღებისათვის (ნებისმიერი დანაშაულებრივი ქმედებისათვის და/ან დანაშაულებრივი უმოქმედობისათვის), რომელიც (პასუხისმგებლობა) დაბალანსებული იქნება მის უფლებებთან.

ამასთანავე, მოქმედი კანონმდებლობის თანახმად, როგორც უკვე აღინიშნა, მოსამართლეს სინამდვილეში არა მარტო არ ეკისრება სისხლისსამართლებრივი პასუხისმგებლობა მის მიერ კანონსაწინააღმდეგო – დანაშაულებრივი – გადაწყვეტილებების მიღებისათვის, არამედ მას, რასაც მე არაერთხელ აღვნიშნავდი, პასუხისმგებლობისაგან “იცავს” ეგრეთ წოდებული “კრიშა” – იცავს ეგრეთ წოდებული “იმუნიტეტი” * [3, მუხლი 84, პუნქტი 3, მუხლი 87, პუნქტი 1; 4, მუხლი 7, პუნქტი 1, მუხლი 40, პუნქტი 1], რითაც დარღვეულია ყველა ადამიანის თანასწორობა კანონის წინაშე – რაც იწვევს მრავალი ადამიანის დიკრიმინაციას, და რომლის (ანუ აღნიშნული “კრიშის”) მოხსნის გარეშე, სასამართლო სისტემას, ისევე როგორც სახელმწიფო სისტემას მთლიანად, არაფერი არ ეშველება.

ზემოაღნიშნულთან დაკავშირებით, ჩემს მიერ ჯერ კიდევ მრავალი წლის წინ შექმნილი თანამდებობის პირთა უფლებებისა და პასუხისმგებლობის ბალანსირების თეორიის [5; და სხვა] საფუძველზე, მე მრავალჯერ აღვნიშნავდი და აღვნიშნავ, ვთავაზობდი და მუდმივად ვთავაზობ კანონმდებლობაში რადიკალური ცვლილებების შეტანის ჩემს მიერვე შემუშავებულ სამართლებრივ მექანიზმებს [6; 7; 8; 9; 10; 11; 12; 13; და სხვა], მაგრამ უშედეგოდ, რაც სათანადო სახელმწიფოებრივი თანამდებობის პირების მხრიდან (განსაკუთრებით კი იურისტებისგან, რომლებიც “დუმან”, ან რომლებსაც ეს “რატომღაც” თავის საქმედ “არ მიაჩნიათ”) კანონიერებისა და სამართლიანობისადმი მათ “დამოკიდებულებაზე” მეტყველებს (!!).

* მაშინ როდესაც “იმუნიტეტი” ადამიანს – მათ შორის, სახელმწიფოებრივ თანამდებობის პირებს – უნდა იცავდეს მხოლოდ ავადმყოფობისგან, და არა ჩადენილ კრიმინალურ ქმედებებზე პასუხისმგებლობისგან, რაც – ასეთი ეგრეთ წოდებული “კრიშა” და “იმუნიტეტი” კანონის წინაშე ადამიანების უთანასწორობის დანაშაულებრივად “დაკანონებას” წარმოადგენს.

ყოველივე ზემოაღნიშნულიდან გამომდინარე, კიდევ ერთხელ დასტურდება, რომ მოსამართლეთა უფლებებთან დაბალანსებული მათი პასუხისმგებლობის გარეშე – სასამართლო სისტემა ადამიანის კანონიერი უფლებების, თავისუფლებებისა და ინტერესების დაცვის, სამართლიანობისა და ხალხის სამსახურში ვერ ჩადგება (!).

ლიტერატურა

1. საქართველოს სისხლის სამართლის კოდექსი. 1999 წლის 22 ივლისი. №2287 რს http://tcc.gov.ge/uploads/kanonebi/sisxlis_samartlis_kodeqsi.pdf
2. კურატაშვილი ალფრედ. მოსამართლის მიერ სამსახურებრივი უფლებამოსილების გადამეტება და ადამიანის უფლებების შელახვა სისხლისსამართლებრივად დასჯადი დანაშაულია, მაგრამ...?! სახელმწიფო ხელისუფლება ყოველთვის უნდა ითვალისწინებდეს, რომ კონსტიტუციის თანახმად ყველა ადამიანი კანონის წინაშე თანასწორია!!! სახელმწიფო მართვის აქტუალური პრობლემები *საერთაშორისო სამეცნიერო კონფერენციის მასალები* (27-28.03.2013). თბილისი: საერთაშორისო გამომცემლობა “პროგრესი”, 2013.
3. საქართველოს კონსტიტუცია. მიღებულია 1995 წლის 24 აგვისტოს. <http://www.parliament.ge/ge/kanonmdebloba/constitution-of-georgia-68>
4. საქართველოს ორგანული კანონი „საერთო სასამართლოების შესახებ“. 2009 წლის 4 დეკემბერი. № 2257 – II ს. http://tcc.gov.ge/uploads/kanonebi/saerto_sasamartloebis_sesaxeb_saqartvelos_kanoni.pdf
5. კურატაშვილი ალფრედ. თანამდებობის პირთა უფლებებისა და პასუხისმგებლობის ბალანსირების თეორია. *პრინციპულად ახალი მეცნიერული მიმართულება – ადამიანის ინტერესების დაცვისა და სოციალურ-ეკონომიკური პროგრესის აუცილებელი მეცნიერული საფუძველი* (მონოგრაფია ქართულ, ინგლისურ და რუსულ ენებზე). თბილისი: საერთაშორისო გამომცემლობა „პროგრესი“, 2003.
6. კურატაშვილი ალფრედ. მოსამართლეთა უფლებებთან დაბალანსებული მათი პასუხისმგებლობის გარეშე – სახელმწიფოში სამართლიანობის დამაკვიდრება ცარიელ – ცრუ – ლოზუნგად დარჩება (!). სახელმწიფო მართვა: პრობლემები და პერსპექტივები. *საერთაშორისო სამეცნიერო კონფერენციის მასალები* (15.11.2015). თბილისი: საერთაშორისო გამომცემლობა “პროგრესი”, 2015. გვ. 3-12. http://dSPACE.nplg.gov.ge/bitstream/1234/162161/1/State_Management_Problems_%20And_Prospects_2015_N24.pdf
7. კურატაშვილი ალფრედ. მოსამართლეთა კანონსაწინააღმდეგო ქმედებების “ფასალინგის” “სამართლებრივი” “საფუძველია” – დანაშაულებრივი კანონმდებლობა, რომლითაც აკრძალულია კრიმინალი მოსამართლეთა სისხლის სამართლის პასუხისმგებლობის მიცემა (!). რა არის მოსამართლის მიერ მიღებული კანონსაწინააღმდეგო გადაწყვეტილება, თუ არა კრიმინალური ქმედება – თუ არა სამსახურებრივი უფლებამოსილების გადამეტება და სამსახურებრივი უფლებამოსილების ბოროტად გამოყენება?! სახელმწიფო მართვის აქტუალური პრობლემები. *საერთაშორისო სამეცნიერო კონფერენციის მასალები* (27.05.2016). თბილისი: საერთაშორისო გამომცემლობა “პროგრესი”, 2016. – გვ. 11-22. http://dSPACE.nplg.gov.ge/bitstream/1234/173006/1/Actual_Problems_Of_State_Management_2016_N25.pdf
8. კურატაშვილი ალფრედ. მოსამართლეთა ლუსტრაცია და კანონსაწინააღმდეგო გადაწყვეტილების მიმღებ მოსამართლეთა სასამართლო სისტემიდან “მოკვეთა” – სახელმწიფოში სამართლიანობის მიღწევისა და დამაკვიდრების უპირველესი და აუცილებელი პირობაა!!! სახელმწიფო მართვის აქტუალური პრობლემები. *საერთაშორისო სამეცნიერო კონფერენციის მასალები* (27.05.2016). თბილისი: საერთაშორისო გამომცემლობა “პროგრესი”, 2016. – გვ. 23-28. http://dSPACE.nplg.gov.ge/bitstream/1234/173006/1/Actual_Problems_Of_State_Management_2016_N25.pdf

9. კურატაშვილი ალფრედ. მოსამართლის მიერ მიღებული კანონსაწინააღმდეგო გადაწყვეტილების არარა აქტად ცნობის აუცილებლობა და მისი სამართლებრივი საფუძვლები. ისეთს რას “წარმოადგენს” უსამართლო “მოსამართლე”, რომ მისი კანონსაწინააღმდეგო – დანაშაულებრივი – გადაწყვეტილება არარა აქტად გამოცხადებას არ დაექვემდებაროს?! სახელმწიფო მართვის აქტუალური პრობლემები. *საერთაშორისო სამეცნიერო კონფერენციის მასალები* (27.05.2016). თბილისი: საერთაშორისო გამომცემლობა “პროგრესი”, 2016. – გვ. 29-36.

http://dspace.nplg.gov.ge/bitstream/1234/173006/1/Actual_Problems_Of_State_Management_2016_N25.pdf

10. კურატაშვილი ალფრედ. ადამიანის უფლებები და საკასაციო საჩივრის დასაფუძვლების კანონსაწინააღმდეგოდ “დაკანონებული” სამართლებრივი პრობლემა (?). რა არის და რა უნდა იყოს საკასაციო საჩივრის დასაშვებობის განმსაზღვრელი კრიტერიუმი?! სახელმწიფო მართვის აქტუალური პრობლემები. *საერთაშორისო სამეცნიერო კონფერენციის მასალები* (27.05.2016). თბილისი: საერთაშორისო გამომცემლობა “პროგრესი”, 2016. – გვ. 37-44.

http://dspace.nplg.gov.ge/bitstream/1234/173006/1/Actual_Problems_Of_State_Management_2016_N25.pdf

11. კურატაშვილი ალფრედ. მოსამართლის მიერ კანონსაწინააღმდეგო გადაწყვეტილების მიღებისათვის სისხლის სამართლის პასუხისმგებლობის არარსებობა – დანაშაულებრივად “დაკანონებული” უკანონოება, სოლო მოსამართლის მიერ კანონსაწინააღმდეგო გადაწყვეტილების მიღებისათვის და სამართოდ კრიმინალური ქმედებისათვის დისციპლინური პასუხისმგებლობის არარსებობა და, *მით უმეტეს*, არავითარი პასუხისმგებლობის არარსებობა – დანაშაულებრივად “დაკანონებულ” უკანონობასთან ერთად სამართლისა და სამართლიანობის დაცინვას წარმოადგენს (?). სახელმწიფო მართვის აქტუალური პრობლემები. *საერთაშორისო სამეცნიერო კონფერენციის მასალები* (27.05.2016). თბილისი: საერთაშორისო გამომცემლობა “პროგრესი”, 2016. – გვ. 45-52.

http://dspace.nplg.gov.ge/bitstream/1234/173006/1/Actual_Problems_Of_State_Management_2016_N25.pdf

12. კურატაშვილი ალფრედ. მოსამართლეთა მიერ უზიცილობით ჩადენილი დანაშაული, თუ მიზანდასახულად განხორციელებული კრიმინალური ქმედება?! ნუთუ არ უნდა ესმოდეს ყველა მოსამართლეს, რომ კანონსაწინააღმდეგო გადაწყვეტილების მიღება – დანაშაულია?! სახელმწიფო მართვის აქტუალური პრობლემები. *საერთაშორისო სამეცნიერო კონფერენციის მასალები* (27.05.2016). თბილისი: საერთაშორისო გამომცემლობა “პროგრესი”, 2016. – გვ. 53-58.

http://dspace.nplg.gov.ge/bitstream/1234/173006/1/Actual_Problems_Of_State_Management_2016_N25.pdf

13. კურატაშვილი ალფრედ. სისხლის სამართლის კოდექსის 332-მ და 333-მ მუხლების – *სამსახურებრივი უფლებამოსილების ბოროტად გამოყენების და სამსახურებრივი უფლებამოსილების გადაშტეების* – არსის ბაზებისა და იმპლემენტაციის პრობლემები და მათი გადაჭრის მმქანისებები. სამართლიანობა და კანონის წინაშე ყველა ადამიანის თანასწორობა მოითხოვს, რომ კანონსაწინააღმდეგო გადაწყვეტილების მიღებისათვის – დანაშაულებრივი ქმედებისათვის – მოსამართლეს, *ისევე, როგორც ნებისმიერ სხვა თანამდებობის პირს*, უდავოდ ეკისრებოდეს სისხლისსამართლებრივი პასუხისმგებლობა. სახელმწიფო მართვის აქტუალური პრობლემები. *საერთაშორისო სამეცნიერო კონფერენციის მასალები* (27.05.2016). თბილისი: საერთაშორისო გამომცემლობა “პროგრესი”, 2016. – გვ. 59-62.

http://dspace.nplg.gov.ge/bitstream/1234/173006/1/Actual_Problems_Of_State_Management_2016_N25.pdf

შპს 1+32+33+34+35

ალფრედ კურატაშვილი (თბილისი, საქართველო)

ეკონომიკურ, ფილოსოფიურ და იურიდიულ მეცნიერებათა დოქტორი, პროფესორი საზოგადოებრივ მეცნიერებებში, საქართველოს ტექნიკური უნივერსიტეტის პროფესორი საჯარო სამართალში (სამართლის და საერთაშორისო ურთიერთობების ფაკულტეტი), ივანე ჯავახიშვილის სახელობის თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის პაატა გუგუშვილის სახელობის ეკონომიკის ინსტიტუტის ეკონომიკური თეორიის განყოფილების გამგე, საერთაშორისო სამეცნიერო ჟურნალ “პროგრესი“-ს და საერთაშორისო სამეცნიერო ჟურნალ “იურისპრუდენციის პრობლემები“-ს დამაარსებელი და მთავარი რედაქტორი, სოციალურ-ეკონომიკურ მეცნიერებათა საერთაშორისო აკადემიის პრეზიდენტი, პოლიტიკური მენეჯმენტის საერთაშორისო აკადემიის პრეზიდენტი და იურიდიულ მეცნიერებათა საერთაშორისო აკადემიის პრეზიდენტი, ნიუ-იორკის მეცნიერებათა აკადემიის ნამდვილი წევრი, აშშ პოლიტიკურ მეცნიერებათა აკადემიის აკადემიკოსი, სანკტ-პეტერბურგის კულტურის ისტორიის საზოგადოებრივი აკადემიის ნამდვილი წევრი, ჟურნალისტთა ფედერაციის წევრი

**კანონსაწინააღმდეგოდ
“დაკანონებული” “კანონების” “საფუძველზე”
საფინანსო-საკრედიტო ორგანიზაციების მიერ
ადამიანების დაყაჩაღება
“ბიზნესის” “ნიღბის” ქვეშ (!?)**

**ეკონომიკური ფაშიზმის
ხელის შეწყობა –
ადამიანურობის წინააღმდეგ
განხორციელებული დანაშაულია (!?)**

სახელმწიფო ხელისუფლების უმთავრესი და უმნიშვნელოვანესი დანიშნულებაა – ადამიანის (ადამიანების) უფლებებისა და თავისუფლებების დაცვა და ხალხის ინტერესების რეალიზაცია!!!

აქედან გამომდინარე, ყოვლად დაუშვებელია – დანაშაულებრივი და ამორალური ქმედებაა, როდესაც ცალკეული ადამიანების (თუ ადამიანთა ჯგუფების) თავისუფლება იწვევს სხვა ადამიანების (თუნდაც ერთი ადამიანის და, *მით უმეტეს*, მრავალი – *ათობით, ასობით, ათასობით და ათი ათასობით* – ადამიანის) უფლებების შელახვას და მათი კანონიერი და სამართლიანი ინტერესებისათვის ზიანის მიყენებას.

შესაბამისად, სრულიად უდავოა, რომ სახელმწიფოში კანონსაწინააღმდეგოდ “დაკანონებული” “კანონების” “საფუძველზე” საფინანსო-საკრედიტო თუ სხვა ორგანიზაციების მიერ “ბიზნესის” “ნიღბის” ქვეშ ადამიანების დაყაჩაღება – ეკონომიკური ფაშიზმის ხელის შეწყობას და ადამიანურობის წინააღმდეგ განხორციელებულ დანაშაულს წარმოადგენს (!?)

ზემოაღნიშნულთან დაკავშირებით, ყურადღება უნდა გამახვილდეს შემდეგზე: საქართველოს სამოქალაქო კოდექსის 25-ე მუხლის მე-2 ნაწილის თანახმად, “კერძო სამართლის იურიდიულ პირს (სამეწარმეოს თუ არასამეწარმეოს (არაკომერციულს)) უფლება აქვს განახორციელოს კანონით აუკრძალავი ნებისმიერი საქმიანობა, მიუხედავად იმისა, არის თუ არა ეს საქმიანობა მისი სადამფუძნებლო დოკუმენტებით გათვალისწინებული” (საქართველოს სამოქალაქო კოდექსი. 1997 წლის 26 ივნისი. №786-II). http://tcc.gov.ge/uploads/kanonebi/samoqalaqo_kodeqsi.pdf.

აღნიშნული სამართლებრივი ნორმის არსებობა საერთოდ უდავოდ დადებითად უნდა ჩაითვალოს, მაგრამ მისი არსებობა სულაც არ ნიშნავს იმას, რომ თითქოს ნებადართულია საფინანსო-საკრედიტო თუ სხვა ორგანიზაციების მიერ ადამიანების დაყაჩაღება და მათ მიერ ეკონომიკური ფაშიზმის განხორციელება.

მიუხედავად ამისა, იმისთვის, რათა აღიკვეთოს აღნიშნული სამართლებრივი ნორმის დანაშაულებრივად „გამოყენებით“ ეკონომიკური ფაშიზმის გამოვლინებები, რათა ამ სამართლებრივი ნორმის „გამოყენებით“ აღიკვეთოს ადამიანის (ადამიანების) უფლებების შელახვის და მისი (მათი) კანონიერი ინტერესების მიმართ დანაშაულებრივი ქმედებების განხორციელების ფაქტები, საქართველოს სამოქალაქო კოდექსის 25-ე მუხლის მე-2 ნაწილში აუცილებლად შეტანილი უნდა იქნეს სათანადო ცვლილება.

კერძოდ, საქართველოს სამოქალაქო კოდექსის 25-ე მუხლის მე-2 ნაწილის ბოლოს – წერტილი უნდა შეიცვალოს მძიმეთი და მას უნდა დაემატოს შემდეგი სიტყვები:

“მაგრამ ამავე დროს დაუშვებელია ისეთი საქმიანობის განხორციელება, რომლითაც ილახება ადამიანის უფლებები და ზიანი ადგება ადამიანის კანონიერ და სამართლიან ინტერესებს”.

ანდა, აღნიშნული კოდექსის 25-ე მუხლის მე-2 ნაწილს უნდა დაემატოს შემდეგი სიტყვები:

“გარდა ისეთი საქმიანობის განხორციელებისა, რომლითაც ილახება ადამიანის უფლებები და ზიანი ადგება ადამიანის კანონიერ და სამართლიან ინტერესებს”.

ამრიგად, საქართველოს სამოქალაქო კოდექსის 25-ე მუხლის მე-2 ნაწილი უნდა ჩამოყალიბდეს შემდეგნაირად:

“2. კერძო სამართლის იურიდიულ პირს (სამეწარმეოს თუ არასამეწარმეოს (არაკომერციულს)) უფლება აქვს განახორციელოს კანონით აუკრძალავი ნებისმიერი საქმიანობა, მიუხედავად იმისა, არის თუ არა ეს საქმიანობა მისი სადამფუძნებლო დოკუმენტებით გათვალისწინებული, მაგრამ ამავე დროს დაუშვებელია ისეთი საქმიანობის განხორციელება, რომლითაც ილახება ადამიანის უფლებები და ზიანი ადგება ადამიანის კანონიერ და სამართლიან ინტერესებს”.

ანდა, აღნიშნული კოდექსის 25-ე მუხლის მე-2 ნაწილი უნდა ჩამოყალიბდეს შემდეგნაირად:

“2. კერძო სამართლის იურიდიულ პირს (სამეწარმეოს თუ არასამეწარმეოს (არაკომერციულს)) უფლება აქვს განახორციელოს კანონით აუკრძალავი ნებისმიერი საქმიანობა, მიუხედავად იმისა, არის თუ არა ეს საქმიანობა მისი სადამფუძნებლო დოკუმენტებით გათვალისწინებული, გარდა ისეთი საქმიანობის განხორციელებისა, რომლითაც ილახება ადამიანის უფლებები და ზიანი ადგება ადამიანის კანონიერ და სამართლიან ინტერესებს”.

საქართველოს სამოქალაქო კოდექსში ჩემს მიერ ზემოთ შემოთავაზებული ცვლილებების განხორციელება აუცილებელია და უდავოდ მნიშვნელოვანია სახელმწიფოში დაბალი სამართლებრივი კულტურის არსებობის ან/და ველური კაპიტალიზმის უკიდურესად მახინჯი ფორმების გამოვლენის პირობებში, *მით უმეტეს*, როდესაც სრულიად აშკარაა, რომ ბაზარი, ფული, კაპიტალი ყოველნაირად ცდილობს დაიმორჩილოს და დაიქვემდებაროს ყველა და ყველაფერი.

თუმცა არსებული კანონმდებლობის პირობებშიც კი, სახელმწიფო ხელისუფლება უფლებამოსილია და ვალდებულია აღკვეთოს სახელმწიფოში ეკონომიკური ფაშიზმის გამოვლინებები, რომლებიც ხორციელდება საფინანსო-საკრედიტო და სხვა ორგანიზაციების მხრიდან ადამიანების დაყაჩაღების გზით – თანაც, რომელიც ხორციელდება “ბიზნესის” – *როგორც თითქოსდა თავისთავად “კეთილშობილური” საქმის* – “ნიღბის” ქვეშ (?!).

სახელმწიფოში ბიზნესის ფუნქციონირება და განვითარება უდავოდ აუცილებელი და მნიშვნელოვანია, მაგრამ კატეგორიულად დაუშვებელია, რომ ეს ხდებოდეს ხალხის ძარცვისა და დაყაჩაღების ხარჯზე (?!).

* * *

2015 წლის 15 ნოემბრის საერთაშორისო სამეცნიერო კონფერენციის მასალებში, *ანუ ერთი წლის წინ*, გამოქვეყნდა ჩემი სამეცნიერო ნაშრომი:

აღფრედ კურატაშვილი. კომერციული ბანკებისა და სხვა საფინანსო ორგანიზაციების თაღლითური ხერხებით ადამიანებზე “ნადირობა” – შენიღბული ფორმით ხალხის წინააღმდეგ მიმართული დანაშაულებრივი ქმედებაა, მაგრამ... (?!). სახელმწიფო მართვა: პრობლემები და პერსპექტივები. *საერთაშორისო სამეცნიერო კონფერენციის მასალები* (15.11.2015). თბილისი: საერთაშორისო გამომცემლობა “პროგრესი”, 2015. – გვ. 25-28.

<http://dspace.nplg.gov.ge/handle/1234/162012>

ამასთანავე, ეკონომიკური ფაშიზმის პრობლემის გადაჭრის აუცილებლობის და პრინციპული მნიშვნელობის გათვალისწინებით, ამ შემთხვევაში ისევ გთავაზობთ ზემოაღნიშულ სამეცნიერო ნაშრომს, *თანაც უცვლელად*, ხოლო დამატებები ტექსტში მონიშნულია ვარსკვლავით და მოცემულია იმავე გვერდის ბოლოში:

„ჭეშმარიტად ადამიანურ საზოგადოებაში და სახელმწიფოში, ანუ საზოგადოებრივ-სახელმწიფოებრივ სისტემაში, რომელიც ხალხის ინტერესებს ემსახურება (რომელიც ხალხის ინტერესებს უნდა ემსახურებოდეს), როგორც მეცნიერულ კვლევაში, ისე საზოგადოებისა და სახელმწიფოს მართვაში, ჩემს მიერ შექმნილ სოციალური მიზნის ფილოსოფიაზე [1; 2; და სხვა] დაყრდნობით უნდა ამოვდიოდეთ სოციალური – *ჰუმანოსოციალური* – მიზნიდან, და ამ საზოგადოებრივ-სახელმწიფოებრივი სისტემის ფუნქციონირების შედეგების შეფასება, *შესაბამისად*, უნდა ხდებოდეს სოციალური მიზნის რეალიზაციის – ხალხის ინტერესების რეალიზაციის – დონის შესაბამისად.

მაშასადამე, ჭეშმარიტად ადამიანურ სახელმწიფოში – *იმ სახელმწიფოში, რომელიც ხალხის ინტერესებს ემსახურება* – ყოვლად დაუშვებელია, რომ ფულის “კეთება”, ფულის “მოვნა”, და თუნდაც სახელმწიფო ბიუჯეტის ზრდა ხდებოდეს

მრავალი ადამიანის ფაქტობრივად “დაკანონებული” ძარცვისა და გაუბედურების ხარჯზე.

იქმნება შთაბეჭდილება, რომ ზოგიერთ სახელმწიფოებრივ სისტემაში ადამიანი – ხალხი – არსებობს სახელმწიფოსათვის და ცალკეული პირების (*მათ შორის, არა მარტო ცალკეული პრივილეგირებული ბიზნესმენების, არამედ აგრეთვე, შესაძლოა, ცალკეული სახელმწიფოებრივი თანამდებობის პირების*) გამდიდრებისათვის ხალხის ძარცვის ხარჯზე, რაც ადამიანის – ხალხის – ინტერესებიდან გამომდინარე სრულიად დაუშვებელია, და რაც უდავოდ ადასტურებს, რომ ამ შემთხვევაში საქმე გვაქვს აღნიშნული საზოგადოებრივ-სახელმწიფოებრივი სისტემის სიმახინჯესთან – მისი ფუნქციონირების სიმახინჯის ამკარა გამოვლინებასთან, სახელმწიფო ხელისუფლების მიერ ანთისოციალური, ანტიპუმანური, ანტიზნობრივი კანონების მიღებასთან და აღსრულებასთან, საქმე გვაქვს სახელმწიფოში ფულის ბატონობასთან, ბაზრის ბატონობასთან, მოგების ბატონობასთან, კაპიტალის ბატონობასთან ადამიანებზე – ხალხზე, რაც ჭეშმარიტი და დრომოჭმული კაპიტალიზმის ამკარა გამოვლინებას წარმოადგენს.

სახელმწიფოში ადამიანებზე – ხალხზე – ფულის ბატონობის, ბაზრის ბატონობის, მოგების ბატონობის ამკარა დადასტურებაა, როდესაც სახელმწიფო ხელისუფლების მხრიდან – *თუნდაც უნებლიე, მაგრამ ნებისმიერ შემთხვევაში ანთისოციალური, ანტიპუმანური, ანტიზნობრივი ქმედებების მხარდაჭერასთან* – სახელმწიფო ხელისუფლების მიერ დანაშაულებრივ უმოქმედობასთან – გვაქვს საქმე, როდესაც სახელმწიფოში ადგილი აქვს დაუსჯელ დანაშაულებრივ ქმედებებს, რომლებიც გამოიხატება ადამიანების – ხალხის – დაყაჩაღებაში შენიღბული ფორმით, რომელსაც სახელმწიფო ხელისუფლების მხარდაჭერით და/ან სახელმწიფო ხელისუფლების მიყრუებით – *რაც ასევე დანაშაულია*, თაღლითური ხერხებით და მეთოდებით ახორციელებენ კომერციული ბანკები, ზოგიერთი სხვა კერძო საფინანსო კომპანიები და ა. შ., როდესაც ისინი ტელევიზიის, ინტერნეტის, მობილური კავშირის და სხვა საშუალებებით ხალხს სისტემატურად (დღე და ღამე) სთავაზობენ ეგრეთ წოდებულ უპროცენტო სესხებს, რითაც ადამიანებს ფაქტობრივად ახალი ტიპის ხაფანგს უგებენ, *ისევე როგორც მონადირეები მხეცებს უგებენ ხაფანგს ტყეში*, რისი მსხვერპლიც, *სამწუხაროდ*, მრავალი ადამიანი ხდება, რომლებიც თავის დროზე ვეღარ იხდიან მათთვის თაღლითურად თავს მოხვეულ სესხებს, რასაც ყოველდღიურად გარკვეული „მახრჩობელა“ თანხები ემატება, რის გამოც კომერციული ბანკებისაგან და სხვა საფინანსო ორგანიზაციებისაგან გაბრიყვებული ადამიანები ვალებში ვარდებიან, კარგავენ თავისი და მთელი ოჯახის (მშობლების და ახლობლების) ქონებას (ბინებს და ა. შ.) და ღატაკდებიან, რამაც, შესაძლოა, მათი ფიზიკური განადგურებაც კი გამოიწვიოს.

ზემოაღნიშნულ – უდავოდ დანაშაულებრივ ქმედებებთან დაკავშირებით, რაც სახელმწიფოში ფულის, ბაზრის, მოგების, კაპიტალის ბატონობის და, *შესაბამისად*, დრომოჭმული მტაცებლური კაპიტალიზმის შინაგანი ბუნების ამკარა გამოვლინებას წარმოადგენს, უნდა აღინიშნოს, რომ თუმცა საქართველოს სამოქალაქო კოდექსის თანახმად “*კერძო სამართლის იურიდიულ პირს... უფლება აქვს განახორციელოს კანონით აუკრძალავი ნებისმიერი საქმიანობა...*” [3, მუხლი 25, ნაწილი მე-2], მაგრამ მას არავითარი უფლება არა აქვს ვითომდა “*კანონიერი*”, ფაქტობრივად კი შენიღბული თაღლითური ხერხებით და მეთოდებით დაყაჩაღოს ადამიანები

(მოსახლეობა), რამეთუ ასეთი ქმედება სისხლისსამართლებრივად დასჯად დანაშაულს წარმოადგენს [4, მუხლი 180].

ყოველივე აღნიშნული კიდევ ერთხელ ადასტურებს, რომ სახელმწიფო ხელისუფლება უნდა ხელმძღვანელობდეს – არა კანონის უზენაესობით, რომელიც ამ კონკრეტულ შემთხვევაში (როდესაც კერძო სამართლის იურიდიული პირები იყენებენ კანონით აუკრძალავი ნებისმიერი საქმიანობის განხორციელების უფლებას და ა. შ.) ხალხის განადგურების დაუნდობელ იარაღს წარმოადგენს, არამედ ის უნდა ხელმძღვანელობდეს ხალხის ინტერესების უზენაესობით – უნდა ხელმძღვანელობდეს ჩემს მიერ შექმნილი – ხალხის ინტერესების უზენაესობის თეორიით [5; 6; და სხვა], და, შესაბამისად, სახელმწიფო ხელისუფლებამ კანონით უნდა აკრძალოს დანაშაულებრივი ქმედებები, რამეთუ სახელმწიფო ხელისუფლება ვალდებულია დაიცვას ყოველი ადამიანის სასიცოცხლო უფლებები და ინტერესები, რაც მან უნდა განახორციელოს ადამიანების დაყაჩაღების არა მარტო აშკარა, არამედ აგრეთვე შენიღბული თაღლითური ფორმების, ხერხების და მეთოდების გამოყენების კანონით აკრძალვის და ხალხის ინტერესებისადმი კანონის დაქვემდებარების გზით.

უფრო მეტიც, მსოფლიოს სახელმწიფოთა ხელისუფლებებმა თავიანთ სახელმწიფოებში კანონით უნდა აკრძალონ არა მარტო ადამიანების აშკარა დაყაჩაღება (ანუ სახელმწიფოთა ხელისუფლებები არა მარტო უნდა შემოიფარგლონ იმით, რაც ისედაც აკრძალულია), და მათ არა მარტო კანონით უნდა აკრძალონ ადამიანების დაყაჩაღება შენიღბული თაღლითური ფორმების, ხერხების და მეთოდების გამოყენებით, არამედ აგრეთვე აუცილებლად მიმაჩნია, რომ ხალხის ინტერესების უზენაესობიდან გამომდინარე, გათვალისწინებული იქნეს ჩემს მიერ მრავალი ათეული წლის წინ შემუშავებული და ჯერ კიდევ 1980 წელს გამოქვეყნებული მეთოდოლოგიური მიდგომა, რომლის თანახმად ჰუმანოსოციალური – ჭეშმარიტად ადამიანური – საზოგადოებისა და სახელმწიფოს მშენებლობისა და ფუნქციონირებისათვის ყველა გზა, ფორმა და მეთოდი გამართლებულია, თუ ისინი ემსახურებიან ხალხის – ყოველი ადამიანის – ინტერესებს, და თუ ამავე ღრის ისინი გამორიცხავენ ანტისოციალურ, ანტიჰუმანურ, ანტიზნობრივ მოვლენებს [7, გვ. 93].

შესაბამისად, აუცილებლად მიმაჩნია, რომ სახელმწიფოთა კონსტიტუციებში ასახული იქნეს შემდეგი სამართლებრივი ნორმა:

“დაუშვებელია და სისხლისსამართლებრივად დასჯადია ნებისმიერი საქმიანობა, რომელიც საზოგადოებაში და სახელმწიფოში იწვევს ანტისოციალურ, ანტიჰუმანურ, ანტიზნობრივ მოვლენებს“.

რაც შეეხება საქართველოს სამოქალაქო კოდექსის ზემოაღნიშნული 25-ე მუხლის მე-2 ნაწილს, რომლის თანახმად: “კერძო სამართლის იურიდიულ პირს... უფლება აქვს განახორციელოს კანონით აუკრძალავი ნებისმიერი საქმიანობა...” [3, მუხლი 25, ნაწილი მე-2], მას აგრეთვე უნდა დაემატოს სიტყვები: “რომელიც არ იწვევს ანტისოციალურ, ანტიჰუმანურ, ანტიზნობრივ მოვლენებს“, და სამოქალაქო კოდექსის 25-ე მუხლის მე-2 ნაწილი [3] უნდა ჩამოყალიბდეს შემდეგი სახით:

“კერძო სამართლის იურიდიულ პირს... უფლება აქვს განახორციელოს კანონით აუკრძალავი ნებისმიერი საქმიანობა..., რომელიც არ იწვევს ანტისოციალურ, ანტიჰუმანურ, ანტიზნეობრივ მოვლენებს“*.

გარდა ამისა, ადამიანის უფლებებისა და სოციალურ-ეკონომიკური ინტერესების დაცვის მიზნით, აუცილებლად მიმაჩნია, რომ კანონმდებლობით გათვალისწინებული იქნეს კომერციული ბანკებისგან და სხვა საფინანსო ორგანიზაციებისგან თაღლითური მეთოდების გამოყენებით გაბრიყვებული ადამიანების გათავისუფლება მათ მიერ აღებულ სესხებზე დარიცხული პროცენტების გადახდისაგან, რითაც კომერციულ ბანკებს და სხვა საფინანსო ორგანიზაციებს ნაწილობრივ მაინც შეუშლეს უჭედათ ადამიანების – ხალხის – მიმართ ჩადენილი დანაშაული!!!**

ამრიგად, ადამიანის – ხალხის – ინტერესებიდან გამომდინარე, და, შესაბამისად, ხალხის ინტერესების უზენაესობის ჩემს მიერ შექმნილი თეორიიდან გამომდინარე [5; 6; და სხვა], სახელმწიფო ხელისუფლება უნდა ხელმძღვანელობდეს არა კანონის უზენაესობით, რომელიც, როგორც ზემოთ განხილული მაგალითებიც აჩვენებს, ზოგჯერ იწვევს ხალხის გაღატაკებას და განადგურებას, არამედ ის უნდა ხელმძღვანელობდეს ხალხის ინტერესების უზენაესობით, ხოლო კანონებს სახელმწიფო ხელისუფლება უნდა ქმნიდეს და იყენებდეს სწორედ ხალხის ინტერესების უზენაესობის რეალიზაციისათვის***.

* ამასთანავე, უფრო კონკრეტულად და სრულყოფილად, როგორც ზემოთ უკვე აღინიშნა ჩემს მიერ, საქართველოს სამოქალაქო კოდექსის 25-ე მუხლის მე-2 ნაწილი უნდა (შეიძლება) ჩამოყალიბდეს შემდეგნაირად:

“2. კერძო სამართლის იურიდიულ პირს (სამეწარმეოს თუ არასამეწარმეოს (არაკომერციულს)) უფლება აქვს განახორციელოს კანონით აუკრძალავი ნებისმიერი საქმიანობა, მიუხედავად იმისა, არის თუ არა ეს საქმიანობა მისი სადამფუძნებლო დოკუმენტებით გათვალისწინებული, მაგრამ ამავე დროს დაუშვებელია ისეთი საქმიანობის განხორციელება, რომლითაც ილახება ადამიანის უფლებები და ზიანი ადგება ადამიანის კანონიერ და სამართლიან ინტერესებს”.

ანდა, აღნიშნული კოდექსის 25-ე მუხლის მე-2 ნაწილი შეიძლება ჩამოყალიბდეს შემდეგნაირად:

“2. კერძო სამართლის იურიდიულ პირს (სამეწარმეოს თუ არასამეწარმეოს (არაკომერციულს)) უფლება აქვს განახორციელოს კანონით აუკრძალავი ნებისმიერი საქმიანობა, მიუხედავად იმისა, არის თუ არა ეს საქმიანობა მისი სადამფუძნებლო დოკუმენტებით გათვალისწინებული, გარდა ისეთი საქმიანობის განხორციელებისა, რომლითაც ილახება ადამიანის უფლებები და ზიანი ადგება ადამიანის კანონიერ და სამართლიან ინტერესებს”.

** უფრო მეტიც, ამ ბოლო ერთი წლის განმავლობაში ჩემმა დაკვირვებამ და მეცნიერულმა ანალიზმა დამარწმუნა, რომ აუცილებელია კანონმდებლობით გათვალისწინებული იქნეს კომერციული ბანკებისგან და სხვა საფინანსო ორგანიზაციებისგან თაღლითური მეთოდების და ხერხების გამოყენებით გაბრიყვებული ადამიანების გათავისუფლება არა მარტო მათ მიერ აღებულ სესხებზე დარიცხული პროცენტების გადახდისგან, არამედ თვითონ სესხების გადახდისგანაც, რათა კომერციულმა ბანკებმა და სხვა საფინანსო-საკრედიტო ორგანიზაციებმა თვითონ აგონ პასუხი ადამიანების – ხალხის – მიმართ ჩადენილ დანაშაულებრივ ქმედებებზე, რათა აღიკვეთოს მათი მხრიდან ეკონომიკური ფაშიზმის განხორციელების ფაქტები.

*** ამასთანავე, როგორც მე მრავალჯერ აღმინიშნავს: „კანონებს არ შეიძლება ჰქონდეს უზენაესობა საზოგადოებაში და სახელმწიფოში არა მარტო იმიტომ, რომ ზოგჯერ ღებულობენ და ფუნქციონირებს ისეთი კანონები და სხვა სამართლებრივი აქტები, რომლებიც ლახავს ადამიანის უფლებებს, თავისუფლებებს და ინტერესებს, არამედ უპირველეს ყოვლისა იმიტომ, რომ კანონები იქმნება და ფუნქციონირებს ადამიანისათვის (ხალხისათვის), და არა ადამიანი იბადება და ცხოვრობს კანონებისათვის“ [6, გვ. 161].

მაშასადამე, სოციალურად გამიზნული კანონების მიღებისა და მათი აღსრულების უმკაცრესი დაცვის პირობებში, ანუ – არა კანონის უზენაესობის, არამედ ხალხის ინტერესების უზენაესობის პირობებში, საბაზრო ურთიერთობები, ისევე როგორც თვითონ კანონები, დაექვემდებარება ხალხის ინტერესების ეფექტიან რეალიზაციას“ [8].

* * *

დამატებით, აქვე განსაკუთრებით უნდა აღინიშნოს, რომ, როგორც ცნობილია, საბჭოთა კავშირის არსებობის პერიოდში, როდესაც ფულის გამსესხებელი – მოვალისაგან ფულს ვეღარ იბრუნებდა, ის ხშირ შემთხვევაში მიმართავდა რომელიმე ქურდს, რომელიც თავის თავზე იღებდა ვალის ამოღების ფუნქციას, რაშიც ის ამოღებული თანხიდან გარკვეულ წილს იღებდა, რაც კანონსაწინააღმდეგოდ ხდებოდა და, ცხადია, დანაშაულებრივ ქმედებას წარმოადგენდა (?!).

ამასთან დაკავშირებით მნიშვნელოვანია აღინიშნოს, რომ ხსენებული „ქურდის“ („ქურდების“) „ფუნქცია“ ეხლა უკვე ოფიციალურად – „დაკანონებულად“ – შეითავსეს კოლექტორული „ბიზნესის“ წარმომადგენლებმა, რომლებიც წილში შედიან და „ეხმარებიან“ საფინანსო-საკრედიტო ორგანიზაციებს, მათ მიერ ადამიანებისათვის თაღლითური ხერხებით “თავზე მოხვევით” „შეტენილი“ და ასეულობით პროცენტებით გაზრდილი თანხების ამოღებაში, რითაც აყაჩაღებენ და ანადგურებენ თაღლითურ „ანკესზე“ „წამოგებულ“ შეცდენილ ადამიანებს, ანუ კოლექტორული „ბიზნესის“ წარმომადგენლები „ეხმარებიან“ საფინანსო-საკრედიტო ორგანიზაციებს ხალხის წინააღმდეგ ეკონომიკური ფაშიზმის გამხორციელებაში, რითაც ამ პროცესების თანამონაწილენი ხდებიან (?!).

თანაც, ხალხის აღნიშნულ დამყაჩაღებელთა მხრიდან ხდება თავიანთი საკუთარი თაღლითური ქმედებების – დანაშაულებრივად შეცდენილ (თაღლითობის მსხვერპლ) კლიენტებზე უსინდისოდ გადაბრალება?!

ამავე დროს, ადამიანების (ხალხის) აღნიშნულ დამყაჩაღებელთა – საფინანსო-საკრედიტო ორგანიზაციების – მხრიდან „პერსონალურ მონაცემთა დაცვის შესახებ“ საქართველოს კანონის დარღვევით [9] ხდება მოვალეთა არსებული ვალის შესახებ სამსახურში შეტყობინება, სხვა პირთათვის ვალის შესახებ წერილობითი შეტყობინების გადაცემა და ა. შ., რითაც ირღვევა ადამიანის უფლებები, მათ შორის, პირადი ცხოვრების ხელშეუხებლობა, და რაც დანაშაულებრივ ქმედებას წარმოადგენს.

აქვე უნდა აღინიშნოს, რომ „თურმე“ კოლექტორული „ბიზნესი“ (რაც ჩვენ შემთხვევაში ხალხის დაყაჩაღების და ეკონომიკური ფაშიზმის ხელის შეწყობას ნიშნავს) – „ცივილიზებული“ მაჩვენებელი ყოფილა (?!).

ნუთუ ეს არის “ცივილიზებული” “ბიზნესი” და “ცივილიზებული” “საბაზრო ეკონომიკა”?!

გასაკვირია, მაგრამ ფაქტია (?!).

თუმცა გასაკვირი არაფერი არ არის და არც შეიძლება იყოს იმ საზოგადოებაში და სახელმწიფოში, რომლისთვისაც დამახასიათებელია – ბაზრის, ფულის, მოგების, კაპიტალის ბატონობა ადამიანზე – ხალხზე, რაც განსაკუთრებული სიმწვავეთ ვლინდება ფსევდოსოციალიზმის ნიადაგზე – *საფუძველზე* – განაყოფიერებული ველური კაპიტალიზმის პირობებში (?!).

დაბოლოს, კიდევ ერთხელ ხაზგასმით უნდა აღვნიშნო იმის აუცილებლობა, რომ აღიკვეთოს კანონსაწინააღმდეგოდ “დაკანონებული” “კანონების” “საფუძველზე” საფინანსო-საკრედიტო ორგანიზაციების მიერ ადამიანების დაყაჩაღება “ბიზნესის” “ნიღბის” ქვეშ, რამეთუ სახელმწიფო ხელისუფლების მხრიდან ეკონომიკური ფაშიზმის ხელის შეწყობა – ადამიანურობის წინააღმდეგ განხორციელებული დანაშაულია (?!).

ლიტერატურა

1. კურატაშვილი ალფრედ. მიზნის ფილოსოფია – საშუალებათა ფილოსოფიის ალტერნატივა (მონოგრაფია ქართულ და რუსულ ენებზე). თბილისი: „მეცნიერება“, 1997. *თუმცა, სოციალური მიზნის ფილოსოფიის ძირითადი იდეები არაერთხელ იქნა გამოქვეყნებული ავტორის მიერ ჯერ კიდევ 1970 წლიდან.*

2. კურატაშვილი ალფრედ. სოციალური მიზნის ფილოსოფია. *პრინციპულად ახალი მეცნიერული მიმართულება – ჭეშმარიტად ადამიანური საზოგადოებისა და სახელმწიფოს ფორმირებისა და ფუნქციონირების ამოსავალი თეორიული საფუძველი* (მონოგრაფია ქართულ, ინგლისურ და რუსულ ენებზე). თბილისი: საერთაშორისო გამომცემლობა “პროგრესი”, 2003.

3. საქართველოს სამოქალაქო კოდექსი. 1997 წლის 26 ივნისი. №786-III. http://tcc.gov.ge/uploads/kanonebi/samoqalaqo_kodeqsi.pdf

4. საქართველოს სისხლის სამართლის კოდექსი. 1999 წლის 22 ივლისი. №2287 რს http://tcc.gov.ge/uploads/kanonebi/sisxlis_samartlis_kodeqsi.pdf

5. კურატაშვილი ალფრედ. ხალხის ინტერესების დიქტატურის თეორია. *ჭეშმარიტად ადამიანური საზოგადოებისა და სახელმწიფოს სოციალურ-ეკონომიკური განვითარების განმსაზღვრელი მეცნიერული მიმართულება* (მონოგრაფია ქართულ და რუსულ ენებზე). თბილისი: „მეცნიერება“, 1997.

6. კურატაშვილი ალფრედ. ხალხის ინტერესების უზენაესობის თეორია. *პრინციპულად ახალი მეცნიერული მიმართულება და მმართველობითი სამართლის, ჭეშმარიტად ადამიანური საზოგადოების სამართლებრივი სისტემისა და მთლიანად სოციალურ-ეკონომიკურ მეცნიერებათა სისტემაქმნადი თეორია* (მონოგრაფია ქართულ, ინგლისურ და რუსულ ენებზე). თბილისი: საერთაშორისო გამომცემლობა „პროგრესი“, 2003.

7. Кураташвили Альфред А. *Философско-политэкономические миниатюры. Материалы Республиканской научной конференции: "Актуальные проблемы теории"* (15-16 мая 1980 г.). Тбилиси: "Мецниереба", 1980.

8. კურატაშვილი ალფრედ. კომერციული ბანკებისა და სხვა საფინანსო ორგანიზაციების თაღლითური ხერხებით ადამიანებზე “ნადირობა” – შენიღბული ფორმით ხალხის წინააღმდეგ მიმართული დანაშაულებრივი ქმედებაა, მაგრამ... (?!). სახელმწიფო მართვა: პრობლემები და პერსპექტივები. *საერთაშორისო სამეცნიერო კონფერენციის მასალები* (15.11.2015). თბილისი: საერთაშორისო გამომცემლობა “პროგრესი”, 2015. – გვ. 25-28. <http://dspace.nplg.gov.ge/handle/1234/162012>

9. საქართველოს კანონი პერსონალურ მონაცემთა დაცვის შესახებ. 2011 წლის 28 დეკემბერი. №5669-რს. <http://www.gncc.ge/uploads/other/2/2027.pdf>

УДК 1+32+33+34+35

Альфред Анзорович Кураташвили (Тбилиси, Грузия)

Доктор экономических, философских и юридических наук, профессор в области общественных наук, профессор Грузинского технического университета в области Публичного права (Факультет Права и Международных отношений), Заведующий отделом экономической теории Института экономики имени П.Гугушвили Тбилисского государственного университета имени Ивана Джавахишвили, Основатель и Главный редактор Международного научного журнала «Прогресс» и Международного научного журнала «Проблемы Юриспруденции», Президент Международной Академии социально-экономических наук, Президент Международной Академии Политического менеджмента и Президент Международной Академии Юридических наук, Действительный член Нью-Йоркской Академии наук, Академик Академии политических наук США, Действительный член Санкт-Петербургской общественной Академии истории культуры, Член Федерации журналистов

**ЛЮСТРАЦИЯ СУДЕЙ,
ПРИНИМАВШИХ
ПРОТИВОЗАКОННЫЕ РЕШЕНИЯ,
И НЕМЕДЛЕННОЕ «ОТСЕЧЕНИЕ» ИХ
ОТ СУДЕБНОЙ СИСТЕМЫ – НЕОБХОДИМОЕ,
ХОТЯ И НЕДОСТАТОЧНОЕ УСЛОВИЕ
ДОСТИЖЕНИЯ И УТВЕРЖДЕНИЯ
СПРАВЕДЛИВОСТИ
В ОБЩЕСТВЕ И В ГОСУДАРСТВЕ**

Равенство (равноправие) всех людей перед законом – представляет собой главнейший принцип защиты прав человека и утверждения справедливости, что никак не подлежит сомнению – *точнее же*, что никак не должно подлежать сомнению.

Подтверждением тому является и то, что этот политико-правовой принцип является общепризнанным во всем цивилизованном мире.

Таким образом, есть основание утверждать, что равенство – равноправие – всех людей перед законом является определяющим критерием наличия справедливости в обществе и в государстве.

Исходя из вышеотмеченного, необходимость соблюдения принципа равенства – равноправия – всех людей перед законом является (должна быть) важнейшей задачей любой государственной власти, действительно нацеленной на служение интересам каждого человека – на служение интересам народа, и служащей интересам народа.

Следовательно, совершенно недопустимо, когда равенство (равноправие) всех людей перед законом – становится «проблемой» (!!).

Ведь именно из-за искусственно созданной в интересах отдельных должностных лиц данной «проблемы», затем уже становится предметом обсуждения, разногласий и споров «проблема» нарушения в обществе и в государстве равенства – равноправия – всех людей перед законом (!!).

И это несмотря на то, что для всех – *особенно же для тех, кто управляет государством* – должно быть ясно, что без равенства – без равноправия – всех людей (*и каждого человека в отдельности, независимо от занимаемой им должности*) перед законом, справедливость останется лишь пустым – *ложным* – лозунгом.

В связи с этим считаю необходимым особо подчеркнуть следующее:

В Истинно человеческом обществе и в Истинно человеческом государстве – *в том обществе и государстве, который служит интересам народа (который должен служить интересам народа)*, равенство (равноправие) всех людей перед законом – не может и не должно представлять собой ни теоретическую и ни практическую проблему.

Тем более, что принцип равенства – равноправия – всех людей перед законом, *как уже было отмечено мной выше*, признан во всем цивилизованном мире, что отражен, как в международных правовых актах, так и в Конституциях государств.

В частности, *например*, согласно с 7-ой Статье Всеобщей декларации прав человека:

«Все люди равны перед законом и имеют право, без всякого различия, на равную защиту закона. Все люди имеют право на равную защиту от какой бы то ни было дискриминации, нарушающей настоящую Декларацию, и от какого бы то ни было подстрекательства к такой дискриминации» [1, с. 13].

Что касается Конституций государств, то, *например*, согласно 14-ой Статьи Конституции Грузии:

«Все люди от рождения свободны и равны перед законом независимо от расы, цвета кожи, пола, религии, политических и иных взглядов, национальной, этнической и социальной принадлежности, происхождения, имущественного и сословного положения, места жительства» [2, Статья 14].

Согласно 19-ой Статьи Конституции Российской Федерации:

«1. Все равны перед законом и судом.

2. Государство гарантирует равенство прав и свобод человека и гражданина независимо от пола, расы, национальности, языка, происхождения, имущественного и должностного положения, места жительства, отношения к религии, убеждений, принадлежности к общественным объединениям, а также других обстоятельств. Запрещаются любые формы ограничения прав граждан по признакам социальной, расовой, национальной, языковой или религиозной принадлежности.

3. Мужчина и женщина имеют равные права и свободы и равные возможности для их реализации» [3, Статья 19].

Согласно 24-ой Статьи Конституции Украины:

«Граждане имеют равные конституционные права и свободы и равны перед законом.

Не может быть привилегий или ограничений по признакам расы, цвета кожи, политических, религиозных и иных убеждений...» [4, Статья 24].

Согласно третьей Статьи Конституции Германии – Основного закона Федеративной Республики Германии:

«Все люди равны перед законом» [5, Статья 3, пункт 1].

Согласно Статьи 33 Конституции Китайской Народной Республики:

«Все граждане Китайской Народной Республики равны перед законом» [6, Статья 33].

Согласно 14-ой Статьи Конституции Японии:

«Все люди равны перед законом и не могут подвергаться дискриминации в политическом, экономическом и социальном отношениях по мотивам расы, религии, пола, социального положения, а также происхождения» [7, Статья 14].

Согласно третьей Статьи Конституции Итальянской Республики:

«Все граждане имеют одинаковые гражданские права и равны перед законом без различия пола, расы, языка, религий, политических убеждений, личного и социального положения» [8, Статья 3].

Таким образом, подтверждается всеобщая признанность равенства – равноправия – всех людей перед законом, ибо без этого было бы немыслимо рассуждать о правах и свободах человека, о защите интересов каждого человека – о защите интересов народа в обществе и в государстве.

Вместе с тем, несмотря на отмеченную всеобщую признанность равенства всех людей перед законом, *что отражено как в международных правовых актах, так и в Конституциях государств*, в противоречии с сущностной природой и с принципами самой Конституции государства – *самих Конституции государств*, опять-таки Конституциями государств *и, соответственно, также другими правовыми актами*, противозаконно (*преступно*) «узаконено» неравенство (неравноправие) людей перед законом – «узаконено» существование «иммунитета» для государственных должностных лиц, что, *в то же время*, представляет собой преступное «узаконение» дискриминации миллионов людей – *тех людей*, которые не занимают государственные должности, *тогда как* нарушение равенства – равноправия – людей перед законом, дискриминация людей является уголовно наказуемым преступлением [9, Статья 142, Статья 142¹].

В связи с проблемой равноправия всех людей перед законом и существованием преступного «иммунитета» для государственных должностных лиц, что, *бесспорно*, вызывает сопутствующий процесс (*сопутствующие процессы*), который (*которые*) выражается (*выражаются*) в дискриминации миллионов людей, еще и еще раз считаю необходимым отметить следующее:

Решение проблемы равенства – равноправия – всех людей перед законом возможно только на основе созданной мной Теории сбалансированности прав и ответственности должностных лиц [10], без которой невозможна практическая реализация созданной мной же Теории верховенства интересов народа [11], основанной опять-таки на созданной мной Философии социальной цели [12].

* * *

Считаю особенно необходимым обратить внимание на то, что в связи опять-таки с проблемой равноправия всех людей перед законом, заключающейся, *например*, в существовании для Судей противозаконно (преступно), явно несправедливо «узаконенного» «иммунитета», отраженного в Конституции Грузии [2, Статья 84, пункт 3; Статья 87, пункт 1] (в Конституциях государств) и, *соответственно*, также отраженного в Органическом законе Грузии «Об общих судах» [13, Статья 7, пункт 1; Статья 40, пункт 1], которым – *этим преступным «иммунитетом»* – фактически «узаконено» *отсутствие ответственности Судей за совершенные ими уголовно наказуемые преступления*, заслуживает внимания тот факт, что отмеченной проблеме мной посвящено множество научных трудов, в которых дана не только жесткая и научно обоснованная критика имеющихся противозаконных – криминальных – деяний со стороны Судей народных Судов, но также даны созданные мной правовые механизмы решения этой проблемы [14; 15; 16; и др.*].

Вместе с тем, считаю принципиально важным еще раз особо отметить, что необходимую и неотложную проблему представляет собой достижение и утверждение равноправия всех людей – *и, в том числе, Судей* – перед законом, что необходимо осуществить незамедлительно.

---

* См., например, здесь же:

Кураташвили Альфред А. Противозаконно «узаконенный» запрет на привлечение Судей к уголовной ответственности – несомненный показатель галичия преступного законодательства во многих государствах мира (?!).

Неужели подлежит сомнению, что принятие Судьёй противозаконного решения является криминальным деянием – злоупотреблением Судьёй своими служебными (должностными) полномочиями и превышением им своих служебных (должностных) полномочий?! С какой же целью «крышуют» и «стимулируют» преступные деяния Судей?! (с. 3-20).

В частности, считаю, прежде всего, необходимым принятие Парламентом – Парламентами (Законодательными властями) государств – специального Закона о Люстрации Судей, в результате задействия которого (т.е. в результате задействия Закона о Люстрации Судей) должно быть осуществлено немедленное «отсечение» Судей, принимавших противозаконные – криминальные – решения, от Судебной системы (их освобождение от занимаемых должностей), что является необходимым, хотя и недостаточным условием достижения и утверждения справедливости в обществе и в государстве!!!

Необходимость принятия специального Закона о Люстрации Судей обусловлено наличием множества фактов, которые разоблачают и подтверждают принятие, *мягко говоря*, некоторыми Судьями общих Судов противозаконных – *криминальных* – решений, что представляет собой злоупотребление ими своими служебными (должностными) полномочиями и превышение ими своих служебных (должностных) полномочий [17, Статья 332, Статья 333], т.е. представляет собой уголовно наказуемое преступление.

Да, принятие некоторыми Судьями противозаконных решений, это, *безусловно*, является преступными деяниями с их стороны, ибо независимость Судьи и «право» принять решение «и на основании своего внутреннего убеждения» вовсе не означает независимость Судьи от закона, а даже – наоборот, так как «Судья оценивает фактические обстоятельства и принимает решения только в соответствии с Конституцией Грузии, общепризнанными принципами и нормами международного права, другими законами и на основании своего внутреннего убеждения» [13, Статья 7, пункт 1], т.е. внутреннее убеждение Судьи не может и не должно противоречить Конституции государства и другим законам.

Следовательно, принятие Судьёй противозаконного решения, *безусловно*, представляет собой явное превышение им своих служебных (должностных) полномочий и злоупотребление им своими служебными (должностными) полномочиями.

Необходимо также отметить, что возложение на Судей уголовной ответственности за принятие ими противозаконных решений – в условиях существующего (действующего) законодательства связано «с большими сложностями» (хотя это вовсе не невозможно, если будет желание государственной власти на это, но...(?!)), а при «снятии» по отношению к Судьям так называемой «крыши» и при задействовании по отношению к ним уголовной ответственности, закон не будет иметь обратную силу [18, Статья 6; 19, Статья 24, пункт 2], а значит, Судьи-криминалы безнаказанно продолжают «деятельность» на занятых ими должностях в Судебной системе (?!).

Именно поэтому, необходимой и неотложной задачей государственной власти – наряду с задействованием правовых механизмов возложения на Судей уголовной ответственности за принятие ими противозаконных решений – является принятие специального Закона о Люстрации Судей, на основе которого должны быть разоблачены все Судьи (и каждый Судья в отдельности), принимавшие противозаконные решения, и эти Судьи, как минимум, должны быть незамедлительно «отсечены» от Судебной системы.

В связи с проблемой Люстрации заслуживает внимания то, что вообще, как известно, Люстрация – это «В посткоммунистических государствах Восточной и Центральной Европы законодательные меры и практика недопущения в государственную службу, аппарат государственного управления, правоохранительные органы... лиц, которые неуютны правящим кругам по политическим мотивам, лиц, связанных с репрессивным аппаратом прежних режимов, – функционеров коммунистических партий, сотрудников и агентов органов госбезопасности. В более широком смысле – аналогичные процессы в отношении лиц, причастных к режимам, нарушавшим права человека... Предполагается, что осуществление люстрации должно придавать легитимность новой власти путём решительного разрыва с практикой старой власти, воспринимающейся как преступная и неправовая» [20].

«Сама идея люстрации заключается в том, чтобы очистить страну от нечестных чиновников, Судей и силовиков. В тех случаях, когда прежняя власть запятнала себя коррупцией, воровством и прочими грехами, люстрация призвана зачистить государственный аппарат от подобного рода деятелей» [21].

Что касается принятия специального Закона о Люстрации Судей, отмеченный закон будет совершенно отличающимся и всесторонне справедливым законом, ибо Судья будет нести ответственность не за то, что он работал и/или работает в Суде – пусть даже в преступном, в коррумпированном Суде, а будет нести ответственность за совершенное им конкретное преступное деяние, выражающееся в том, что он принял в Суде противозаконное решение, а значит, злоупотребил своими служебными (должностными) полномочиями и превысил свои служебные (должностные) полномочия, за что он, безусловно, прежде всего, должен быть «отсечён» от Судебной системы, хотя это вовсе недостаточно, ибо его деяние представляет собой уголовно наказуемое преступление [17, Статья 332, Статья 333], что требует отдельного рассмотрения его дела и соответствующего реагирования.

Считаю особо необходимым здесь же еще раз отметить, что наряду с принятием и задействованием специального Закона о Люстрации Судей (Закона Грузии «О Люстрации Судей), неотложной задачей государственной власти является – *должна быть* – также «снятие» преступно «узаконенной» Конституцией государства (Конституциями государств) и, соответственно, Органическим Законом Грузии «Об общих судах», так называемой «криши», а равно, аннулирование преступного «иммунитета» по отношению к Судьям – с тем, чтобы были задействованы правовые механизмы возложения на Судей уголовной ответственности за принятие ими противозаконных – *преступных* – решений.

Притом, аннулирование – отмена – преступно «узаконенного» «иммунитета» на противозаконные деяния Судей принципиально важно и необходимо, ибо в результате существования данного «иммунитета» имеет место дискриминация миллионов людей, так как существование преступно «узаконенного» «иммунитета» на криминальные деяния «Судей равносильно именно преступно «узаконенной» дискриминации миллионов людей.

Вышеотмеченное же представляет собой преступное деяние со стороны государственной власти (представляют собой преступные деяния со стороны государственных властей), противоречащее «Конвенции о защите прав человека и основных свобод» (Европейской Конвенции по правам человека. Рим, 4 ноября 1950 года), запрещающей дискриминацию (Статья 14 – «Запрещение дискриминации») [22], *так же, как и представляет собой преступное деяние, противоречащее другим международным правовым актам и Конституциям государств (?!).*

* * *

В заключение *считаю необходимым особо отметить, что я выражаю большое уважение ко всем справедливым и компетентным Судьям, а значит, моя критика их вообще не касается.*

Поэтому, в этом отношении они могут быть совершенно спокойны.

Более того, действительно честные, справедливые и компетентные Судьи должны радоваться тому, чтобы Судебная система была «очищена», мягко говоря, от недостойных так называемых «Судей», точнее же, чтобы она была «очищена» от «Судей» – преступников, которые дискредитируют Судебную систему.

Вместе с тем, если мою критику какой-нибудь Судья все-таки примет на себя, если какой-нибудь Судья «увидит» самого себя среди «Судей»-криминалов, то проблему он должен искать в самом себе, ибо это будет показателем того, что и этим «Судьей» было принято противозаконное решение – что и им также были приняты противозаконные (криминальные) решения.

Следовательно, за это – за принятие «Судьей» противозаконного решения – такой «Судья», несомненно, должен быть привлечён к ответственности, притом со всей строгостью, ибо все люди равны перед законом, а значит, никто не должен быть свободным от ответственности за совершенные им криминальные деяния.

Необходимо также особо отметить, что кроме «отсечения» Судьи от Судебной системы и возложения на него уголовной ответственности за принятие им противозаконного решения, *представляющего собой злоупотребление Судьей своими служебными (должностными) полномочиями и превышение им своих служебных (должностных) полномочий, – за предательство им интересов народа, за предательство Родины, за предательство государства – такого «Судью» «должны лицом наоборот сажать на осла* (на настоящего живого осла) *и так водить по улице», чтобы народ видел такого «Судью», т.е. надо делать так, как это исторически принято было делать в Грузии с непопорочными женщинами, опозорившими семью.*

Внедрением отмеченной традиции применительно к Судьям, *принимавшим противозаконные – криминальные решения, такого Судью – Судью-криминала – должны публично разоблачать и наглядно «показывать» народу.*

Притом, важно отметить, что народу необходимо наглядно «показать» Судью-криминала – *несмотря на сложность практического осуществления этого «показа» с правовой точки зрения, ибо сложность вовсе не означает невозможность.*

Самое главное же здесь то, что даже само лишь намерение проведения такого «показа» публике – Судьи-криминала, и даже лишь потенциальная возможность проведения такого «показа», безусловно, будет иметь неоценимое значение для предотвращения впредь – криминальных деяний Судей.

Таким образом, **необходимость разоблачения и наглядного «показа» Судью-криминала народу должно осуществляться для того, чтобы другие Судьи не могли позволить себе рискнуть и совершить преступные деяния – чтобы никто из других Судей не мог позволить себе принять противозаконные решения.**

ЛИТЕРАТУРА

1. Всеобщая декларация прав человека от 10 декабря 1948 года. Права человека: Сборник международных документов. – М.: Издательство «Юридическая литература», 1998.

http://www.un.org/ru/documents/decl_conv/declarations/declhr.shtml

2. Конституция Грузии. Принята 24 августа 1995 года.
<https://matsne.gov.ge/ru/document/view/30346>

3. Конституция Российской Федерации. Принята 12.12.1993.
http://www.consultant.ru/document/cons_doc_LAW_28399/
<http://constitution.kremlin.ru/>

4. Конституция Украины. С изменениями от 15.03.2016.
<http://meget.kiev.ua/zakon/konstitutsia-ukraini/>
<http://meget.kiev.ua/zakon/konstitutsia-ukraini/razdel-2/>

5. Конституция Германии. Основной закон Федеративной Республики Германии, 23 мая 1949 г.
http://www.1000dokumente.de/?c=dokument_de&dokument=0014_gru&object=translation&l=ru
<http://worldconstitutions.ru/?p=155>
http://www.1000dokumente.de/index.html/index.html?c=dokument_de&dokument=0014_gru&object=translation&l=ru

6 Конституция Китайской Народной Республики. Принята Всекитайским Собранием Народных Представителей 4 декабря 1982 г.
<http://www.sovetika.ru/knr/konst.htm>
<http://www.sovetika.ru/knr/konst2.htm>

7. Конституция Японии.
<http://anime.dvdspecial.ru/Japan/constitution.shtml>

8. Конституция Итальянской Республики. Была принята 22 декабря 1947 г.
<http://lawers-ssu.narod.ru/subjects/constzs/italy.htm>
file:///C:/Documents%20and%20Settings/Hiome11/%D0%9C%D0%BE%D0%B8%D0%B4%D0%BE%D0%BA%D1%83%D0%BC%D0%B5%D0%BD%D1%82%D1%8B/Downloads/ostitutzione%20in%20cirillico_899.pdf

9. Уголовный кодекс Грузии. 22 июля 1999 года. № 2287-вс
[file:///C:/Documents%20and%20Settings/Hiome11/%D0%9C%D0%BE%D0%B8%D0%B4%D0%BE%D0%BA%D1%83%D0%BC%D0%B5%D0%BD%D1%82%D1%8B/Downloads/Georgia_Criminal_Code_1999_am2015_ru%20\(6\).pdf](file:///C:/Documents%20and%20Settings/Hiome11/%D0%9C%D0%BE%D0%B8%D0%B4%D0%BE%D0%BA%D1%83%D0%BC%D0%B5%D0%BD%D1%82%D1%8B/Downloads/Georgia_Criminal_Code_1999_am2015_ru%20(6).pdf)

10. Кураташвили Альфред А. Теория сбалансированности прав и ответственности должностных лиц. Принципиально новое научное направление – необходимая научная основа защиты интересов человека и социально-экономического прогресса (монография на грузинском, английском и русском языках). Тбилиси: Международное издательство «Прогресс», 2003.

11. Кураташвили Альфред А. Теория верховенства интересов народа. Принципиально новое научное направление и системообразующая теория управленческого права, правовой системы истинно человеческого общества и социально-экономических наук в целом (монография на грузинском, английском и русском языках). Тбилиси: Международное издательство «Прогресс», 2003.

12. Кураташвили Альфред А. Философия социальной цели. Принципиально новое научное направление – исходная теоретическая основа формирования и функционирования истинно человеческого общества и государства (монография на грузинском, английском и русском языках). Тбилиси: Международное издательство «Прогресс», 2003.

13. Органический закон Грузии «Об общих судах».

<http://www.refworld.org/cgi-bin/texis/vtx/rwmain/opendocpdf.pdf?reldoc=y&docid=548f0a774>

14. Кураташвили Альфред А. Сбалансированность ответственности участников судебного процесса с их правами – необходимое условие утверждения социальной справедливости и законности в обществе и в государстве. *Критический анализ существующей судебной практики – как подтверждение необходимости внедрения созданной мной Теории сбалансированности прав и ответственности должностных лиц.* Проблемы социальной справедливости и государственное управление. *Материалы Международной научной конференции* (20-21.12.2011). Тбилиси: Международное издательство «Прогресс», 2011. – с. 33-52.

15. Кураташвили Альфред А. Проблемы защиты прав человека и необходимость привлечения к уголовной ответственности участников судебного процесса за превышение ими своих служебных полномочий. Права человека и проблемы государственного управления. *Материалы Международной научной конференции* (21.01.2014). Тбилиси: Международное издательство «Прогресс», 2014. – с. 13-27.

16. Кураташвили Альфред А. Проблема защиты прав человека: привлечение Судей к уголовной ответственности за превышение ими своих служебных полномочий – за принятие ими противозаконных решений – необходимое условие утверждения истинной законности и подлинной справедливости!!! *Независимость Судьи – не есть, и не может означать будто бы его право – независимо и безнаказанно ущемлять законные права и свободы Человека (?!).* Международный научный журнал «Проблемы Юриспруденции», 2014, №1-2. Международная Академия социально-экономических наук. Грузинский технический университет. Тбилиси: Международное издательство «Прогресс», 2014. – с. 9-34.

17. Уголовный кодекс Грузии. Принят 22 июля 1999 года; Введен в действие с 1 июня 2000 года.

<http://www.law.edu.ru/norm/norm.asp?normID=1241370>

<http://www.law.edu.ru/norm/norm.asp?normID=1241370&subID=100095257,100095258#text>

<http://www.law.edu.ru/norm/norm.asp?normID=1241370&subID=100095257,100095259#text>

<http://www.law.edu.ru/norm/norm.asp?normID=1241370&subID=100095257,100095259,100095270,100095677#text>

18. Гражданский кодекс Грузии. 26 июня 1997 года №786-Пс

<https://matsne.gov.ge/ru/document/download/31702/75/ru/pdf>

19. Закон Грузии «О нормативных актах». 22 октября 2009 года №1876-П

<https://matsne.gov.ge/ru/document/download/90052/13/ru/pdf>

20. Люстрация.

<https://ru.wikipedia.org/wiki/%D0%9B%D1%8E%D1%81%D1%82%D1%80%D0%B0%D1%86%D0%B8%D1%8F>

21. Люстрация — что это такое? Определение, значение, перевод.

<http://что-это-такое.ru/lustration>

22. Конвенция о защите прав человека и основных свобод (Европейская Конвенция по правам человека). Рим, 4 ноября 1950 года.

<http://europeancourt.ru/konvenciya-o-zashhite-prav-cheloveka-i-drugie-oficialnye-dokumenty/konvenciya-o-zashhite-prav-cheloveka-i-osnovnyx-svobod/>

УДК 1+32+33+34+35

Альфред Анзорович Кураташвили (Тбилиси, Грузия)

Доктор экономических, философских и юридических наук, профессор в области общественных наук, профессор Грузинского технического университета в области Публичного права (Факультет Права и Международных отношений), Заведующий отделом экономической теории Института экономики имени П.Гугушвили Тбилисского государственного университета имени Ивана Джавахишвили, Основатель и Главный редактор Международного научного журнала «Прогресс» и Международного научного журнала «Проблемы Юриспруденции», Президент Международной Академии социально-экономических наук, Президент Международной Академии Политического менеджмента и Президент Международной Академии Юридических наук, Действительный член Нью-Йоркской Академии наук, Академик Академии политических наук США, Действительный член Санкт-Петербургской общественной Академии истории культуры, Член Федерации журналистов

**О НЕОБХОДИМОСТИ
ПРИДАНИЯ ЗАКОНУ ОБРАТНОЙ СИЛЫ
ПО ОТНОШЕНИЮ
К КРИМИНАЛЬНЫМ ДЕЯНИЯМ
ДОЛЖНОСТНЫХ ЛИЦ, И,
В ЧАСТНОСТИ, СУДЕЙ, КОТОРЫХ
ОТ ПРИВЛЕЧЕНИЯ К УГОЛОВНОЙ
ОТВЕТСТВЕННОСТИ «ЗАЩИЩАЕТ»
ПРОТИВОЗАКОННО «УЗАКОНЕННАЯ»
ТАК НАЗЫВАЕМАЯ «КРЫША» (!?)**

Не подлежит никакому сомнению то, что равенство – равноправие – всех людей перед законом является важнейшим принципом защиты прав человека и утверждения справедливости, что отражено как в международных правовых актах [1, Статья 7; 2, Статья 14; и др.], так и в Конституциях государств [3, Статья 14; 4, Статья 19; 5, Статья 24; 6, Статья 3, пункт 1; и др.].

В связи с этим необходимо отметить, что весьма острой проблемой является тот факт, что, *в нарушение равноправия всех людей перед законом, государственных должностных лиц, и, в частности, Судей народных Судов, принимавших противозаконные решения, что, безусловно, представляет собой злоупотребление ими своими служебными (должностными) полномочиями и превышение ими своих служебных (должностных) полномочий* [7, Статья 332, Статья 333], «на основе» противозаконно «узаконенных» «правовых» «норм» [3, Статья 84, пункт 3; Статья 87, пункт 1; 8, Статья 7, пункт 1; Статья 40, пункт 1] – не привлекают к уголовной ответственности (!!).

Проблеме необходимости Люстрации Судей, *принимавших противозаконные решения, и необходимости их «отсечения» от Судебной системы, мной посвящены специальные научные исследования.*

Однако, необходимо учесть то, что закон не имеет обратной силы, *а значит*, в случае Люстрации Судей и их «отсечения» от Судебной системы, этих Судей-криминалов невозможно будет привлечь к уголовной ответственности за принятые ими ранее противозаконные решения, хотя это принципиально важно для достижения и утверждения справедливости.

Поэтому, с учетом специфических особенностей криминальных деяний отдельных Судей, выражающихся в принятии ими противозаконных решений, что, *несомненно*, являлось преступным деянием и в процессе принятия Судьями этих решений, считаю необходимым внесение существенных изменений в законодательство, ибо, *в противном случае*, достижение справедливости – достижение равноправия всех людей перед законом – не представляется возможным.

* * *

В соответствии с Гражданским кодексом Грузии – Статья 6. «Обратная сила гражданского закона»:

«Законы и подзаконные нормативные акты не имеют обратной силы, кроме случаев, когда это прямо предусмотрено в законе. Закону не может быть придана обратная сила, если он причиняет вред или ухудшает положение лица» [9, Статья 6].

В соответствии с Законом Грузии «О нормативных актах» – Статья 24. «Обратная сила нормативного акта»:

«1. Нормативный акт имеет обратную силу только в случае, если указанное прямо установлено данным нормативным актом.

2. Нормативный акт, устанавливающий или отягчающий ответственность, обратной силы не имеет» [10, Статья 24].

Притом необходимо обратить внимание, *прежде всего*, на то, что в соответствии с самой Конституцией Грузии – Статья 42, пункт 5:

«Никто не несет ответственности за деяние, которое в момент его совершения не считалось правонарушением. Закон, не смягчающий или не отменяющий ответственности, обратной силы не имеет» [3, Статья 42, пункт 5].

Кроме того, в соответствии с Уголовным кодексом Грузии – Статья 3. «Обратная сила уголовного закона», пункт 1:

«Уголовный закон, устраняющий преступность деяния или смягчающий наказание имеет обратную силу. Уголовный закон, устанавливающий преступность деяния или усиливающий наказание обратной силы не имеет» [7, Статья 3, пункт 1].

В связи с данной проблемой необходимо отметить, что аналогичные правовые нормы отражены и в законодательствах многих других государств мира.

В частности, *например*, в соответствии с Конституцией Российской Федерации – Статья 54:

«1. Закон, устанавливающий или отягчающий ответственность, обратной силы не имеет.

2. Никто не может нести ответственность за деяние, которое в момент его совершения не признавалось правонарушением. Если после совершения правонарушения ответственность за него устранена или смягчена, применяется новый закон» [4, Статья 54].

В соответствии с Конституцией Украины – Статья 58:

«Законы и иные нормативно-правовые акты не имеют обратного действия во времени, кроме случаев, когда они смягчают или отменяют ответственность лица» [5, Статья 58].

* * *

Исходя из всего вышеотмеченного, логически следует, что вообще трудно возразить всему этому и выразить критическое отношение к приведённым правовым нормам.

Вместе с тем, с учетом необходимости достижения и утверждения истинной – реальной – справедливости, считаю принципиально важным внести существенные изменения в Конституции и в другие законы государств – внести изменения, которые должны служить признанному в цивилизованном мире раноправию всех людей перед законом и преодолению случаев, когда государственные должностные лица, и, *в частности*, Судьи, даже по действующим ранее законам являлись и ныне являются явно уголовно наказуемыми преступниками, но не подлежали и не подлежат привлечению к уголовной ответственности из-за наличия в законодательстве противозаконно – криминально – «узаконенного» «иммунитета», из-за противозаконно «узаконенной» так называемой «крыши», нарушающей равноправие всех людей перед законом.

Следовательно, исходя из интересов народа и, соответственно, исходя из необходимости реализации созданной мной Философии социальной цели [11], а также исходя из созданной мной же Теории верховенства интересов народа [12], и непосредственно основываясь на опять-таки созданную мной Теорию сбалансированности прав и ответственности должностных лиц [13], принципиально важно внести следующие существенные изменения и дополнения в законодательство, которые необходимо внедрить наряду с Люстрацией криминальных деяний Судей и их «отсечением» от Судебной системы, а также наряду со «снятием» противозаконно «узаконенного» «иммунитета» – противозаконно «узаконенной» так называемой «крыши» по отношению к этим «Судьям»:

В Конституции Грузии – в Статье 42, пункт 5-ый должен быть существенно дополнен и сформулирован в следующем виде:

«Никто не несет ответственности за деяние, которое в момент его совершения не считалось правонарушением. Закон, не смягчающий или не отменяющий ответственности, обратной силы не имеет, за исключением придания закону обратной силы по отношению к государственным должностным лицам, и, *в частности*, по отношению к Судьям, которые и по действующим ранее законам являлись уголовно наказуемыми преступниками, но не подлежали привлечению к уголовной ответственности из-за наличия в законодательстве противозаконно «узаконенного» «иммунитета», т.е. из-за наличия у них так называемой «крыши», нарушающей равенство всех людей перед законом».

Аналогично должны быть внесены изменения, существенные уточнения и дополнения и в других законах.

В частности, в Гражданском кодексе Грузии – Статья 6. «Обратная сила гражданского закона» – должны быть выделены два пункта и они должны быть сформулированы в следующем виде:

«1. Законы и подзаконные нормативные акты не имеют обратной силы, кроме случаев, когда это прямо предусмотрено в законе, за исключением придания закону обратной силы (*и без прямого предусмотрения в законе*) по отношению к государственным должностным лицам, и, *в частности*, по отношению к Судьям, которые по действующим ранее законам являлись уголовно наказуемыми преступниками, но не подлежали привлечению к уголовной ответственности из-за наличия в законодательстве противозаконно «узаконенного» «иммунитета», т.е. из-за наличия у них так называемой «крыши», нарушающей равенство всех людей перед законом.

2. Закону не может быть придана обратная сила, если он причиняет вред или ухудшает положение лица, за исключением того случая, о котором указано в первом пункте данной Статьи по отношению к государственным должностным лицам».

В Закон Грузии «О нормативных актах» – Статья 24. «Обратная сила нормативного акта» – должны быть внесены соответствующие изменения и она должна быть сформулирована в следующем виде:

«Статья 24. Обратная сила нормативного акта

1. Нормативный акт имеет обратную силу только в случае, если указанное прямо установлено данным нормативным актом, за исключением придания закону обратной силы (*и без прямого предусмотрения в законе*) по отношению к государственным должностным лицам, и, *в частности*, по отношению к Судьям, которые и по действующим ранее законам являлись уголовно наказуемыми преступниками, но не подлежали привлечению к уголовной ответственности из-за наличия в законодательстве противозаконно «узаконенного» «иммунитета»,

т.е. из-за наличия у них так называемой «крыши», нарушающей равенство всех людей перед законом.

2. Нормативный акт, устанавливающий или отягчающий ответственность, обратной силы не имеет, за исключением того случая, о котором указано в первом пункте данной Статьи по отношению к государственным должностным лицам».

В Уголовный кодекс Грузии – Статья 3. «Обратная сила уголовного закона», пункт 1 – должны быть также внесены соответствующие изменения и она должна быть сформулирована в следующем виде:

«Уголовный закон, устраняющий преступность деяния или смягчающий наказание имеет обратную силу. Уголовный закон, устанавливающий преступность деяния или усиливающий наказание обратной силы не имеет, за исключением придания закону обратной силы по отношению к государственным должностным лицам, и, в частности, по отношению к Судьям, которые и по действующим ранее законам являлись уголовно наказуемыми преступниками, но не подлежали привлечению к уголовной ответственности из-за наличия в законодательстве противозаконно «узаконенного» «иммунитета», т.е. из-за наличия у них так называемой «крыши», нарушающей равенство всех людей перед законом».

* * *

Исходя из всего вышеизложенного, в интересах достижения равноправия всех людей перед законом – в интересах достижения и утверждения справедливости, считаю принципиально важным и необходимым внесение предложенных мной изменений не только в Конституцию и в другие законы Грузии, но и в Конституции и в другие соответствующие правовые акты других государств мира.

ЛИТЕРАТУРА

1. Всеобщая декларация прав человека от 10 декабря 1948 года. Права человека: Сборник международных документов. – М.: Издательство «Юридическая литература», 1998.

http://www.un.org/ru/documents/decl_conv/declarations/declhr.shtml

2. Конвенция о защите прав человека и основных свобод (Европейская Конвенция по правам человека). Рим, 4 ноября 1950 года.

<http://european-court.ru/konvenciya-o-zashhite-prav-cheloveka-i-drugie-oficialnye-dokumenty/konvenciya-o-zashhite-prav-cheloveka-i-osnovnyx-svobod/>

3. Конституция Грузии. Принята 24 августа 1995 года.

<https://matsne.gov.ge/ru/document/view/30346>

4. Конституция Российской Федерации. Принята 12.12.1993.

http://www.consultant.ru/document/cons_doc_LAW_28399/

<http://constitution.kremlin.ru/>

5. Конституция Украины. С изменениями от 15.03.2016.

<http://meget.kiev.ua/zakon/konstitutsia-ukraini/>

<http://meget.kiev.ua/zakon/konstitutsia-ukraini/razdel-2/>

6. Конституция Германии. Основной закон Федеративной Республики Германии, 23 мая 1949 г.

http://www.1000dokumente.de/?c=dokument_de&dokument=0014_gru&object=translation&l=ru

<http://worldconstitutions.ru/?p=155>

http://www.1000dokumente.de/index.html/index.html?c=dokument_de&dokument=0014_gru&object=translation&l=ru

7. Уголовный кодекс Грузии. 22 июля 1999 года. № 2287-вс

[file:///C:/Documents%20and%20Settings/Hiome11/%D0%9C%D0%BE%D0%B8%20%D0%B4%D0%BE%D0%BA%D1%83%D0%BC%D0%B5%D0%BD%D1%82%D1%8B/Downloads/Georgia_Criminal_Code_1999_am2015_ru%20\(6\).pdf](file:///C:/Documents%20and%20Settings/Hiome11/%D0%9C%D0%BE%D0%B8%20%D0%B4%D0%BE%D0%BA%D1%83%D0%BC%D0%B5%D0%BD%D1%82%D1%8B/Downloads/Georgia_Criminal_Code_1999_am2015_ru%20(6).pdf)

8. Органический закон Грузии «Об общих судах».

<http://www.refworld.org/cgi-bin/texis/vtx/rwmain/opendocpdf.pdf?reldoc=y&docid=548f0a774>

9. Гражданский кодекс Грузии. 26 июня 1997 года №786-Пс

<https://matsne.gov.ge/ru/document/download/31702/75/ru/pdf>

10. Закон Грузии «О нормативных актах». 22 октября 2009 года №1876-П

<https://matsne.gov.ge/ru/document/download/90052/13/ru/pdf>

11. Кураташвили Альфред А. Философия социальной цели. *Принципиально новое научное направление – исходная теоретическая основа формирования и функционирования истинно человеческого общества и государства* (монография на грузинском, английском и русском языках). Тбилиси: Международное издательство «Прогресс», 2003.

12. Кураташвили Альфред А. Теория верховенства интересов народа. *Принципиально новое научное направление и системообразующая теория управленческого права, правовой системы истинно человеческого общества и социально-экономических наук в целом* (монография на грузинском, английском и русском языках). Тбилиси: Международное издательство «Прогресс», 2003.

13. Кураташвили Альфред А. Теория сбалансированности прав и ответственности должностных лиц. *Принципиально новое научное направление – необходимая научная основа защиты интересов человека и социально-экономического прогресса* (монография на грузинском, английском и русском языках). Тбилиси: Международное издательство «Прогресс», 2003.

შაკ 1+32+33+34+35

ალფრედ კურატაშვილი (თბილისი, საქართველო)

ეკონომიკურ, ფილოსოფიურ და იურიდიულ მეცნიერებათა დოქტორი, პროფესორი საზოგადოებრივ მეცნიერებებში, საქართველოს ტექნიკური უნივერსიტეტის პროფესორი საჯარო სამართალში (სამართლის და საერთაშორისო ურთიერთობების ფაკულტეტი), ივანე ჯავახიშვილის სახელობის თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის პაატა გუგუშვილის სახელობის ეკონომიკის ინსტიტუტის ეკონომიკური თეორიის განყოფილების გამგე, საერთაშორისო სამეცნიერო ჟურნალ “პროგრესი“-ს და საერთაშორისო სამეცნიერო ჟურნალ “იურისპრუდენციის პრობლემები“-ს დამაარსებელი და მთავარი რედაქტორი, სოციალურ-ეკონომიკურ მეცნიერებათა საერთაშორისო აკადემიის პრეზიდენტი, პოლიტიკური მენეჯმენტის საერთაშორისო აკადემიის პრეზიდენტი და იურიდიულ მეცნიერებათა საერთაშორისო აკადემიის პრეზიდენტი, ნიუ-იორკის მეცნიერებათა აკადემიის ნამდვილი წევრი, აშშ პოლიტიკურ მეცნიერებათა აკადემიის აკადემიკოსი, სანკტ-პეტერბურგის კულტურის ისტორიის საზოგადოებრივი აკადემიის ნამდვილი წევრი, ჟურნალისტთა ფედერაციის წევრი

**დანაშაულებრივი
“იმუნიტეტით” “დაცულ”
თანამდებობის პირთა, კერძოდ კი,
მოსამართლეთა მიმართ
კანონისათვის
უკუქცევითი ძალის მიცემის
აუცილებლობისა და
სამართლებრივი
მმქანისუმების უმსახე**

კანონის წინაშე ყველა ადამიანის თანასწორობა – სახელმწიფოში სამართლიანობის არსებობის უმნიშვნელოვანეს კრიტერიუმს წარმოადგენს, რასაც ადასტურებს აღნიშნული პრინციპის საყოველთაო აღიარება ცივილიზებულ მსოფლიოში, და რაც ასახულია, როგორც საერთაშორისო სამართლებრივ აქტებში [1, მუხლი 7; 2, მუხლი 14; და სხვა], ისე სახელმწიფოთა კონსტიტუციებში [3, მუხლი 14; 4, მუხლი 14; და სხვა].

მიუხედავად ამისა, სახელმწიფოებრივ თანამდებობის პირებს, და, *კერძოდ*, მოსამართლეებს დანაშაულებრივად “დაკანონებული” “იმუნიტეტის” – *ეგრეთ წოდებული* “კრიშის” – “საფუძველზე” მოხსნილი აქვთ ყოველგვარი პასუხისმგებლობა კანონსაწინააღმდეგო გადაწყვეტილების მიღებისათვის [3, მუხლი 84, პუნქტი 3, მუხლი 87, პუნქტი 1; 5, მუხლი 7, პუნქტი 1, მუხლი 40, პუნქტი 1], რაც მოსამართლის მხრიდან სამსახურებრივი (თანამდებობრივი) უფლებამოსილების გადამეტების [6, მუხლი 333] და სამსახურებრივი (თანამდებობრივი) მდგომარეობის ბოროტად გამოყენების [6, მუხლი 332], ანუ სისხლისსამართლებრივად დასჯადი დანაშაულის ამკარა და უდავო ფაქტს წარმოადგენს (?!).

ზემოაღნიშნულთან დაკავშირებით ჩემს მიერ შეიქმნა და გამოქვეყნდა მრავალი სამეცნიერო ნაშრომი, რომლებიც ეფუძნება ჩემს მიერვე შექმნილ – სოციალური მიზნის ფილოსოფიას [7], ხალხის ინტერესების უზენაესობის თეორიას [8] და თანამდებობის პირთა უფლებებისა და პასუხისმგებლობის ბალანსირების თეორიას [9], და რომლებშიც მოცემულია, როგორც მოსამართლეთა მიმართ დანაშაულებრივად “დაკანონებული” “იმუნიტეტის” – ეგრეთ წოდებული “კრიშის” – არსებობის მეცნიერულად დასაბუთებული კრიტიკა, ისე სასამართლო სისტემაში სამართლიანობის მიღწევისა და დამკვიდრების სამართლებრივი მექანიზმები [10; 11; 12; 13; 14; და დხვა].

ამასთანავე, გასათვალისწინებელია, რომ მოსამართლეთათვის კანონსაწინააღმდეგოდ “დაკანონებული” “იმუნიტეტის” მოხსნისა და მათ მიმართ სისხლისსამართლებრივი პასუხისმგებლობის ამოქმედების შემთხვევაში, კანონისათვის უკუქცევითი ძალის მიცემის არარსებობის გამო, “იმუნიტეტის” მოხსნამდე მოსამართლეთა მიერ დანაშაულებრივი გადაწყვეტილებების მიღებაზე, მათ პასუხი არ მოეთხოვებათ, მიუხედავად იმისა, რომ ამ მოსამართლეთა მხრიდან ადრე კანონსაწინააღმდეგო გადაწყვეტილებების მიღების დროსაც ადგილი ჰქონდა მათ მიერ სისხლისსამართლებრივად დასჯადი დანაშაულის ჩადენას, მაგრამ არსებული “იმუნიტეტის” გამო, ეს მოსამართლეები არ მიეცემოდნენ სისხლის სამართლის პასუხისგებაში (?!).

ყოველივე აღნიშნულიდან გამომდინარე, აუცილებლად მიმაჩნია, რომ სახელმწიფოთა კონსტიტუციებში და სხვა სამართლებრივ აქტებში, ჩემს მიერ შემუშავებული სამართლებრივი მექანიზმების შესაბამისად შეტანილი იქნეს ცვლილებები, რომლის შედეგადაც – დანაშაულებრივი “იმუნიტეტით” “დაცულ” თანამდებობის პირთა, და, კერძოდ, მოსამართლეთა მიმართ კანონს მიეცემა უკუქცევითი ძალა, რაც ხელს შეუწყობს სამართლიანობის – კანონის წინაშე ყველა ადამიანის თანასწორობის – მიღწევას და დამკვიდრებას სასამართლო სისტემაში და საერთოდ სახელმწიფოში (სახელმწიფოებში).

* * *

კანონმდებლობაში ზემოაღნიშნული ცვლილებების დანერგვისათვის ვთავაზობ შემდეგ სამართლებრივ მექანიზმებს:

საქართველოს კონსტიტუციის 42-ე მუხლის მე-5 პუნქტი, რომელიც ფორმულირებულია შემდეგნაირად: “არავინ არ აგებს პასუხს იმ ქმედებისათვის, რომელიც მისი ჩადენის დროს სამართალდარღვევად არ ითვლებოდა. კანონს, თუ ის არ ამსუბუქებს ან არ აუქმებს პასუხისმგებლობას, უკუძალა არა აქვს” [3, მუხლი 42, პუნქტი 5], გარკვეული დამატების შემდეგ უნდა ჩამოყალიბდეს შემდეგი სახით:

“არავინ არ აგებს პასუხს იმ ქმედებისათვის, რომელიც მისი ჩადენის დროს სამართალდარღვევად არ ითვლებოდა. კანონს, თუ ის არ ამსუბუქებს ან არ აუქმებს პასუხისმგებლობას, უკუძალა არა აქვს, გარდა კანონისათვის

უკუქცევითი ძალის მიცემისა სახელმწიფოებრივ თანამდებობის პირთა, და, *კერძოდ*, მოსამართლეთა მიმართ, რომელთა კანონსაწინააღმდეგო ქმედებები ადრე მოქმედი კანონების თანახმად სისხლისსამართლებრივად დასჯად დანაშაულს წარმოადგენდა, მაგრამ რომლებიც არ ექვემდებარებოდნენ სისხლის სამართლის პასუხისგებაში მიცემას კანონმდებლობაში არსებული კანონსაწინააღმდეგოდ “დაკანონებული” ”იმუნიტეტის” გამო, ანუ არ ექვემდებარებოდნენ სისხლის სამართლის პასუხისგებაში მიცემას, მათთვის *ევრეთ წოდებული* “კრიშის” არსებობის გამო, რომლითაც დარღვეული იყო კანონის წინაშე ყველა ადამიანის თანასწორობა”.

ამასთან, ანალოგიური ცვლილებები და დამატებები უნდა შევიდეს აგრეთვე სხვა კანონებში.

კერძოდ, საქართველოს სამოქალაქო კოდექსის მე-6 მუხლში – “სამოქალაქო კანონთა უკუქცევითი ძალა”, რომელიც ფორმულირებულია შემდეგნაირად: “კანონებსა და კანონქვემდებარე ნორმატიულ აქტებს არა აქვთ უკუქცევითი ძალა, გარდა იმ შემთხვევებისა, როცა ეს პირდაპირ არის კანონით გათვალისწინებული. არ შეიძლება კანონს მიეცეს უკუქცევითი ძალა, თუ იგი ზიანის მომტანია ან აუარესებს პირის მდგომარეობას” [15, მუხლი 6], უნდა გამოიყოს ორი პუნქტი და გარკვეული დამატების შემდეგ უნდა ჩამოყალიბდეს შემდეგი სახით:

“1. კანონებსა და კანონქვემდებარე ნორმატიულ აქტებს არა აქვთ უკუქცევითი ძალა, გარდა იმ შემთხვევებისა, როცა ეს პირდაპირ არის კანონით გათვალისწინებული. გამონაკლისს წარმოადგენს კანონისათვის უკუქცევითი ძალის მიცემა (*ნორმატიული აქტით ამის პირდაპირი დადგენის გარეშეც*) სახელმწიფოებრივ თანამდებობის პირთა, და, *კერძოდ*, მოსამართლეთა მიმართ, რომელთა კანონსაწინააღმდეგო ქმედებები ადრე მოქმედი კანონების თანახმად სისხლისსამართლებრივად დასჯად დანაშაულს წარმოადგენდა, მაგრამ რომლებიც არ ექვემდებარებოდნენ სისხლის სამართლის პასუხისგებაში მიცემას კანონმდებლობაში არსებული კანონსაწინააღმდეგოდ “დაკანონებული” ”იმუნიტეტის” გამო, ანუ რომლებიც არ ექვემდებარებოდნენ სისხლის სამართლის პასუხისგებაში მიცემას, მათთვის *ევრეთ წოდებული* “კრიშის” არსებობის გამო, რომლითაც დარღვეული იყო კანონის წინაშე ყველა ადამიანის თანასწორობა”.

2. არ შეიძლება კანონს მიეცეს უკუქცევითი ძალა, თუ იგი ზიანის მომტანია ან აუარესებს პირის მდგომარეობას, გარდა იმ შემთხვევებისა, რომელზეც მითითებულია ამ მუხლის პირველ პუნქტში სახელმწიფოებრივ თანამდებობის პირთა მიმართ”.

საქართველოს კანონში “ნორმატიული აქტების შესახებ” – მუხლი 24. “ნორმატიული აქტის უკუძალა”, რომელიც ფორმულირებულია შემდეგნაირად:

“1. ნორმატიულ აქტს უკუძალა აქვს მხოლოდ იმ შემთხვევაში, თუ ის პირდაპირ არის დადგენილი ამ ნორმატიული აქტით.

2. ნორმატიულ აქტს, რომელიც ადგენს ან ამძიმებს პასუხისმგებლობას, უკუძალა არა აქვს” [16, მუხლი 24], უნდა შევიდეს ცვლილებები და უნდა ჩამოყალიბდეს შემდეგი სახით:

“1. ნორმატიულ აქტს უკუძალა აქვს მხოლოდ იმ შემთხვევაში, თუ ის პირდაპირ არის დადგენილი ამ ნორმატიული აქტით, გარდა კანონისათვის უკუქცევითი ძალის მიცემისა (*ნორმატიული აქტით ამის პირდაპირი დადგენის გარეშეც*) სახელმწიფოებრივ თანამდებობის პირთა, და, *კერძოდ*, მოსამართლეთა მიმართ, რომელთა კანონსაწინააღმდეგო ქმედებები ადრე მოქმედი კანონების თანახმად სისხლისსამართლებრივად დასჯად დანაშაულს წარმოადგენდა, მაგრამ რომლებიც არ ექვემდებარებოდნენ სისხლის სამართლის პასუხისმგებაში მიცემას კანონმდებლობაში არსებული კანონსაწინააღმდეგოდ “დაკანონებული” იმუნიტეტის” გამო, ანუ არ ექვემდებარებოდნენ სისხლის სამართლის პასუხისმგებაში მიცემას, მათთვის *ეგრეთ წოდებული* “კრიშის” არსებობის გამო, რომლითაც დარღვეული იყო კანონის წინაშე ყველა ადამიანის თანასწორობა”.

2. ნორმატიულ აქტს, რომელიც ადგენს ან ამძიმებს პასუხისმგებლობას, უკუძალა არა აქვს, გარდა იმ შემთხვევებისა, რომელზეც მითითებულია ამ მუხლის პირველ პუნქტში სახელმწიფოებრივ თანამდებობის პირთა მიმართ”.

საქართველოს სისხლის სამართლის კოდექსში – მუხლი 3. “სისხლის სამართლის კანონის უკუძალა”, პუნქტი პირველი, რომელიც ფორმულირებულია შემდეგნაირად: “სისხლის სამართლის კანონს, რომელიც აუქმებს ქმედების დანაშაულებრიობას, ან ამსუბუქებს სასჯელს აქვს უკუძალა. სისხლის სამართლის კანონს, რომელიც აწესებს ქმედების დანაშაულებრიობას, ან ამკაცრებს სასჯელს უკუძალა არა აქვს” [6, მუხლი 3, პუნქტი პირველი], უნდა შევიდეს ცვლილებები და უნდა ჩამოყალიბდეს შემდეგი სახით:

“სისხლის სამართლის კანონს, რომელიც აუქმებს ქმედების დანაშაულებრიობას, ან ამსუბუქებს სასჯელს აქვს უკუძალა. სისხლის სამართლის კანონს, რომელიც აწესებს ქმედების დანაშაულებრიობას, ან ამკაცრებს სასჯელს უკუძალა არა აქვს, გარდა კანონისათვის უკუქცევითი ძალის მიცემისა სახელმწიფოებრივ თანამდებობის პირთა, და, *კერძოდ*, მოსამართლეთა მიმართ, რომელთა კანონსაწინააღმდეგო ქმედებები ადრე მოქმედი კანონების თანახმად სისხლისსამართლებრივად დასჯად დანაშაულს წარმოადგენდა, მაგრამ რომლებიც არ ექვემდებარებოდნენ სისხლის სამართლის პასუხისმგებაში მიცემას კანონმდებლობაში არსებული კანონსაწინააღმდეგოდ “დაკანონებული” იმუნიტეტის” გამო, ანუ არ ექვემდებარებოდნენ სისხლის სამართლის პასუხისმგებაში მიცემას, მათთვის *ეგრეთ წოდებული* “კრიშის” არსებობის გამო, რომლითაც დარღვეული იყო კანონის წინაშე ყველა ადამიანის თანასწორობა”.

* * *

ყოველივე ზემოაღნიშნულიდან გამომდინარე, სახელმწიფოში (სახელმწიფოებში) კანონის წინაშე ყველა ადამიანის თანასწორობის მიღწევისა და დამკვიდრებისათვის, რაც ხალხის ინტერესების რეალიზაციის აუცილებელ პირობას წარმოადგენს, და რაშიც განსაკუთრებული როლი უნდა ითამაშოს სასამართლო სისტემაში სამართლიანობის დამყარებამ, კანონმდებლობაში ცვლილებების შესატანად ჩემს მიერ შემოთავაზებული სამართლებრივი მექანიზმები, როგორც ზემოთაც გამახვილდა ამაზე ყურადღება, გათვალისწინებული უნდა იყოს არა მარტო საქართველოს კონსტიტუციაში და სხვა სამართლებრივ აქტებში, არამედ აგრეთვე – მსოფლიოს სხვა სახელმწიფოთა კანონმდებლობებში.

ლიტერატურა

1. ადამიანის უფლებათა საყოველთაო დეკლარაცია. დამტკიცებული და საჯაროდ გამოცხადებულია გაერთიანებული ერების ორგანიზაციის გენერალური ასამბლეის მიერ 1948 წლის 10 დეკემბერს. თბილისი: გამომცემლობა “სამშობლო”, 1992.
http://www.parliament.ge/files/stajireba_2012/kanonebi/1948-adamianis-uflebata-sayoveltao-deklaracia.doc
2. ადამიანის უფლებათა და ძირითად თავისუფლებათა დაცვის კონვენცია. რომი, 1950 წლის 4 ნოემბერი.
<http://www.parliament.ge/files/international-acts/conventions/3250-Is-09-06-2006.doc>
3. საქართველოს კონსტიტუცია. მიღებულია 1995 წლის 24 აგვისტოს.
<http://www.parliament.ge/ge/kanonmdebloba/constitution-of-georgia-68>
4. იაპონიის კონსტიტუცია.
http://www.ge.emb-japan.go.jp/files/japan_fact_sheet/Constitution%20of%20Japan.pdf
5. საქართველოს ორგანული კანონი „საერთო სასამართლოების შესახებ“. 2009 წლის 4 დეკემბერი. № 2257 – III.
http://tcc.gov.ge/uploads/kanonebi/saerto_sasamartloebis_sesaxeb_saqartvelos_kanoni.pdf
6. საქართველოს სისხლის სამართლის კოდექსი. 1999 წლის 22 ივლისი. №2287 რს
http://tcc.gov.ge/uploads/kanonebi/sisxlis_samartlis_kodeqsi.pdf
7. კურატაშვილი ალფრედ. სოციალური მიზნის ფილოსოფია. *პრინციპულად ახალი მეცნიერული მიმართულება – ჭეშმარიტად ადამიანური საზოგადოებისა და სახელმწიფოს ფორმირებისა და ფუნქციონირების ამოსავალი თეორიული საფუძველი* (მონოგრაფია ქართულ, ინგლისურ და რუსულ ენებზე). თბილისი: საერთაშორისო გამომცემლობა “პროგრესი”, 2003.
8. კურატაშვილი ალფრედ. ხალხის ინტერესების უზენაესობის თეორია. *პრინციპულად ახალი მეცნიერული მიმართულება და მმართველობითი სამართლის, ჭეშმარიტად ადამიანური საზოგადოების სამართლებრივი სისტემისა და მთლიანად სოციალურ-ეკონომიკურ მეცნიერებათა სისტემაქმნადი თეორია* (მონოგრაფია ქართულ, ინგლისურ და რუსულ ენებზე). თბილისი: საერთაშორისო გამომცემლობა „პროგრესი“, 2003.
9. კურატაშვილი ალფრედ. თანამდებობის პირთა უფლებებისა და პასუხისმგებლობის ბალანსირების თეორია. *პრინციპულად ახალი მეცნიერული მიმართულება – ადამიანის ინტერესების დაცვისა და სოციალურ-ეკონომიკური პროგრესის აუცილებელი მეცნიერული საფუძველი* (მონოგრაფია ქართულ, ინგლისურ და რუსულ ენებზე). თბილისი: საერთაშორისო გამომცემლობა „პროგრესი“, 2003.
10. კურატაშვილი ალფრედ. სასამართლო ხელისუფლება და ადამიანის უფლებები: პრობლემები და გადაჭრის გზები. სასამართლო პროცესის მონაწილეთა და მათ წარმომადგენელთა უფლებებთან დაბალანსებული პასუხისმგებლობის დანერგვა –

დანაშაულებათა აღმოფხვრისა და სოციალური სამართლიანობის დამკვიდრების აუცილებელი საფუძველი. სოციალური სამართლიანობის პრობლემა და სახელმწიფო მართვა. *საერთაშორისო სამეცნიერო კონფერენციის მასალები* (20-21.12.2011). თბილისი: საერთაშორისო გამომცემლობა “პროგრესი”, 2011. გვ. 3-32.

11. **კურატაშვილი ალფრედ. მოსამართლის მიერ სამსახურში უფლებამოსილების გადაგდება და ადამიანის უფლებების შელახვა სისხლისსამართლებრივად დასჯადი დანაშაულია, მაგრამ...?! სახელმწიფო ხელისუფლება ყოველთვის უნდა ითვალისწინებდეს, რომ კონსტიტუციის თანახმად ყველა ადამიანი კანონის წინაშე თანასწორია!!!** სახელმწიფო მართვის აქტუალური პრობლემები. *საერთაშორისო სამეცნიერო კონფერენციის მასალები* (27-28.03.2013). თბილისი: საერთაშორისო გამომცემლობა “პროგრესი”, 2013. გვ. 44-54.

12. **კურატაშვილი ალფრედ. მოსამართლეთა უფლებებთან დაბალანსებული მათი პასუხისმგებლობის გარეშე – სახელმწიფოში სამართლიანობის დამკვიდრება ცარიელ – ცრუ – ლოზუნგად დარჩება (!).** სახელმწიფო მართვა: პრობლემები და პერსპექტივები. *საერთაშორისო სამეცნიერო კონფერენციის მასალები* (15.11.2015). თბილისი: საერთაშორისო გამომცემლობა “პროგრესი”, 2015. გვ. 3-12.
http://dspace.nplg.gov.ge/bitstream/1234/162161/1/State_Management_Problems_%20And_Prospects_2015_N24.pdf

13. **კურატაშვილი ალფრედ. მოსამართლის მიერ კანონსაწინააღმდეგო გადაწყვეტილების მიღებისათვის სისხლის სამართლის პასუხისმგებლობის არარსებობა – დანაშაულებრივად “დაკანონებული” უკანონოებაა, სოლო მოსამართლის მიერ კანონსაწინააღმდეგო გადაწყვეტილების მიღებისათვის და სამართლდ კრიმინალური ქმედებისათვის დისციპლინური პასუხისმგებლობის არარსებობა და, მით უმეტეს, არავითარი პასუხისმგებლობის არარსებობა – დანაშაულებრივად “დაკანონებულ” უკანონობასთან ერთად სამართლისა და სამართლიანობის დაცვას წარმოადგენს (!).** სახელმწიფო მართვის აქტუალური პრობლემები. *საერთაშორისო სამეცნიერო კონფერენციის მასალები* (27.05.2016). თბილისი: საერთაშორისო გამომცემლობა “პროგრესი”, 2016. – გვ. 45-52.
http://dspace.nplg.gov.ge/bitstream/1234/173006/1/Actual_Problems_Of_State_Management_2016_N25.pdf

14. **კურატაშვილი ალფრედ. მოსამართლეთა ლუსტრაცია და კანონსაწინააღმდეგო გადაწყვეტილების მიღება მოსამართლეთა სასამართლო სისტემიდან “მოკვითა” – სახელმწიფოში სამართლიანობის მიღწევისა და დამკვიდრების უპირველესი და აუცილებელი პირობაა!!!** სახელმწიფო მართვის აქტუალური პრობლემები. *საერთაშორისო სამეცნიერო კონფერენციის მასალები* (27.05.2016). თბილისი: საერთაშორისო გამომცემლობა “პროგრესი”, 2016. – გვ. 23-28.
http://dspace.nplg.gov.ge/bitstream/1234/173006/1/Actual_Problems_Of_State_Management_2016_N25.pdf

15. საქართველოს სამოქალაქო კოდექსი. 1997 წლის 26 ივნისი. №786-IIს.
http://tcc.gov.ge/uploads/kanonebi/samoqalaqo_kodeqsi.pdf

16. საქართველოს კანონი “ნორმატიული აქტების შესახებ”. 2009 წლის 22 ოქტომბერი. №1876 – IIს.
http://forestry.gov.ge/files/%E1%83%A4%E1%83%9D%E1%83%A2%E1%83%9D/normatiuli_aqtebis_Sesaxeb.pdf

შპპ 1+32+33+34+35

ალფრედ კურატაშვილი (თბილისი, საქართველო)

ეკონომიკურ, ფილოსოფიურ და იურიდიულ მეცნიერებათა დოქტორი, პროფესორი საზოგადოებრივ მეცნიერებებში, საქართველოს ტექნიკური უნივერსიტეტის პროფესორი საჯარო სამართალში (სამართლის და საერთაშორისო ურთიერთობების ფაკულტეტი), ივანე ჯავახიშვილის სახელობის თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის პაატა გუგუშვილის სახელობის ეკონომიკის ინსტიტუტის ეკონომიკური თეორიის განყოფილების გამგე, საერთაშორისო სამეცნიერო ჟურნალ “პროგრესი“-ს და საერთაშორისო სამეცნიერო ჟურნალ “იურისპრუდენციის პრობლემები“-ს დამაარსებელი და მთავარი რედაქტორი, სოციალურ-ეკონომიკურ მეცნიერებათა საერთაშორისო აკადემიის პრეზიდენტი, პოლიტიკური მენეჯმენტის საერთაშორისო აკადემიის პრეზიდენტი და იურიდიულ მეცნიერებათა საერთაშორისო აკადემიის პრეზიდენტი, ნიუ-იორკის მეცნიერებათა აკადემიის ნამდვილი წევრი, აშშ პოლიტიკურ მეცნიერებათა აკადემიის აკადემიკოსი, სანკტ-პეტერბურგის კულტურის ისტორიის საზოგადოებრივი აკადემიის ნამდვილი წევრი, ჟურნალისტთა ფედერაციის წევრი

არაკონსტიტუციური თუ ანტიკონსტიტუციური?!

რომელი ნორმატიული აქტი ან მისი ნაწილი უნდა ექვემდებარებოდეს საკონსტიტუციო სასამართლოს მიერ ძალადაკარგულად ცნობას, თანაც – მისი ამოქმედებიდან?!

საკონსტიტუციო სასამართლოს მიერ ნორმატიული აქტის ან მისი ნაწილის საკონსტიტუციო კონტროლთან დაკავშირებით, *ჩემი ღრმა და მეცნიერულად დასაბუთებული რწმენით, კონსტიტუციურად არ უნდა ჩაითვალოს – კონსტიტუციურად არ უნდა ითვლებოდეს –* ის ნორმატიული აქტი ან მისი ნაწილი, რომელიც ეწინააღმდეგება კონსტიტუციის არსს და კონსტიტუციის პრინციპებს, რომელიც ეწინააღმდეგება სამართლიანობას, რომელიც ეწინააღმდეგება ადამიანის – ხალხის – უფლებებს, თავისუფლებებს და ინტერესებს.

ხოლო ყველა ის ნორმატიული აქტი ან მისი ნაწილი, რომელიც შეუსაბამოა კონსტიტუციასთან, ანუ რომელიც ეწინააღმდეგება კონსტიტუციას, არის – ანტიკონსტიტუციური.

ზემოაღნიშნულიდან გამომდინარე, ის ნორმატიული აქტი ან მისი ნაწილი, რომელიც ეწინააღმდეგება კონსტიტუციას – ნამდვილად არის არა უბრალოდ არაკონსტიტუციური, არამედ ის არის – ანტიკონსტიტუციური ნორმატიული აქტი ან მისი ნაწილი, რამეთუ ნორმატიული აქტი ან მისი ნაწილი, რომელიც არ ეწინააღმდეგება კონსტიტუციას, ანუ რომელიც ანტიკონსტიტუციური არ არის, შესაძლოა იყოს არაკონსტიტუციური იმ გაგებით, რომ ეს ნორმატიული აქტი ან მისი ნაწილი – *და/ან მისი არსებობის აუცილებლობა – უშუალოდ არ არის ასახული კონსტიტუციაში.*

თუმცა, ეს არაკონსტიტუციური ნორმატიული აქტი ან მისი ნაწილი სულაც არ წარმოადგენს იმის სამართლებრივ საფუძველს, რომ დაექვემდებაროს საკონსტიტუციო სასამართლოს მიერ ძალადაკარგულად ცნობას, რადგან აღნიშნული ნორმატიული აქტი ან მისი ნაწილი არ ეწინააღმდეგება კონსტიტუციის არსს და კონსტიტუციის პრინციპებს, ის არ ეწინააღმდეგება სამართლიანობას, არ ეწინააღმდეგება ადამიანის – ხალხის – უფლებებს, თავისუფლებებს და ინტერესებს.

სწორედ ამის დამადასტურებელია საქართველოს კონსტიტუციის 39-ე მუხლი, რომლის თანახმად: “საქართველოს კონსტიტუცია არ უარყოფს ადამიანისა და მოქალაქის სხვა საყოველთაოდ აღიარებულ უფლებებს, თავისუფლებებსა და გარანტიებს, რომლებიც აქ არ არის მოხსენიებული, მაგრამ თავისთავად გამომდინარეობენ კონსტიტუციის პრინციპებიდან” [1, მუხლი 39].

ამრიგად, საკონსტიტუციო სასამართლოს მიერ ძალადაკარგულად ცნობას უნდა ექვემდებარებოდეს ის ნორმატიული აქტი ან მისი ნაწილი, რომელიც ეწინააღმდეგება კონსტიტუციას, ანუ რომელიც არის ანტიკონსტიტუციური, და არა – არაკონსტიტუციური.

ამასთანავე, ანტიკონსტიტუციური ნორმატიული აქტი ან მისი ნაწილი უნდა ექვემდებარებოდეს ძალადაკარგულად ცნობას – არა საკონსტიტუციო სასამართლოს მიერ მიღებული გადაწყვეტილების გამოქვეყნების მომენტიდან, არამედ უნდა ექვემდებარებოდეს ძალადაკარგულად ცნობას – ანტიკონსტიტუციური ნორმატიული აქტის ან მისი ნაწილის ამოქმედებიდან.

წინააღმდეგ შემთხვევაში, საკონსტიტუციო სასამართლოს მიერ გადაწყვეტილების მიღებამდე ანტიკონსტიტუციური ნორმატიული აქტის ან მისი ნაწილის კანონსაწინააღმდეგოდ მოქმედების შედეგად უკვე უფლებამწიკნი და დაზარალებული ადამიანების მიმართ სამართლიანობის აღდგენას არ ექნება და ვერ ექნება ადგილი.

* * *

ზემოაღნიშნულიდან გამომდინარე, სრულიად უდავოა, რომ ნორმატიული აქტის ან მისი ნაწილის კონსტიტუციურობასთან დაკავშირებით განსაკუთრებით იკვეთება ორი მნიშვნელოვანი პრობლემა:

პირველი პრობლემა – ეს არის იმის აუცილებლობა, რომ საკონსტიტუციო სასამართლოს მიერ ძალადაკარგულად ცნობას ექვემდებარებოდეს ყველა ის ნორმატიული აქტი ან მისი ნაწილი, რომელიც ეწინააღმდეგება კონსტიტუციას, ანუ რომელიც არის – ანტიკონსტიტუციური, და არა – არაკონსტიტუციური.

მეორე პრობლემა კი – ეს არის იმის აუცილებლობა, რომ ძალადაკარგულად ცნობას ექვემდებარებოდეს საკონსტიტუციო სასამართლოს მიერ მიღებული გადაწყვეტილება არა გამოქვეყნების მომენტიდან, არამედ – ანტიკონსტიტუციური ნორმატიული აქტის ან მისი ნაწილის ამოქმედებიდან.

* * *

“არაკონსტიტუციურის” თუ “ანტიკონსტიტუციურის” – ლოგიკურად და სწორად გაგებასთან დაკავშირებით, მოცემული სამეცნიერო ნაშრომის შექმნაზე განსაკუთრებით მიბიძგა იმ ფაქტმა, რომ როგორც საქართველოს კონსტიტუციაში [1, მუხლი 89, პუნქტი 2], ისე საქართველოს ორგანულ კანონში “საქართველოს საკონსტიტუციო სასამართლოს შესახებ” [2, მუხლი 20; მუხლი 21, პუნქტი 7; მუხლი 23, პუნქტი 2, პუნქტი 4, ქვეპუნქტები – “ა”, “ბ”; და სხვა], და ასევე საქართველოს კანონში “საკონსტიტუციო სამართალწარმოების შესახებ” [3, მუხლი 32, პუნქტი 4, ქვეპუნქტები – “გ” და “გ’], კონსტიტუციის საწინააღმდეგო ნორმატიული აქტის ან მისი ნაწილის გამოსახატავად გამოიყენება არა ტერმინი – “ანტიკონსტიტუციური”, არამედ ტერმინი – “არაკონსტიტუციური”, რაც თავისი შინაარსით, *ჩემი ღრმა რწმენით*, უდავო შეცდომას წარმოადგენს.

იგივე ფაქტს აქვს ადგილი, *მაგალითად*, რუსეთის ფედერაციის კონსტიტუციაში, რომელშიც ნახსენებია მხოლოდ ტერმინი – “არაკონსტიტუციური” [4, მუხლი 125, პუნქტი 6], ხოლო ტერმინი – “ანტიკონსტიტუციური” საერთოდ არ არის ნახსენები.

ანალოგიურად, უკრაინის კონსტიტუციასთან შეუსაბამო, ანუ ანტიკონსტიტუციური ნორმატიული აქტი ან მისი ნაწილი ითვლება – არაკონსტიტუციურად [5, მუხლი 152], და არა – ანტიკონსტიტუციურად (?!).

გერმანიის ფედერაციული რესპუბლიკის ძირითად კანონში (გერმანიის კონსტიტუციაში) ანტიკონსტიტუციური ნორმატიული აქტი ან მისი ნაწილი ასევე ნახსენებია როგორც – არაკონსტიტუციური [6, მუხლი 100, “(1)”, და არა როგორც – ანტიკონსტიტუციური (?!).

* * *

დასკვნისას, კიდევ ერთხელ განსაკუთრებით უნდა აღინიშნოს, რომ კონსტიტუციის შეუსაბამო ნორმატიული აქტი ან მისი ნაწილი არის არა უბრალოდ – არაკონსტიტუციური, არამედ ის არის – ანტიკონსტიტუციური, რის გამოც, როგორც სახელმწიფოთა კონსტიტუციებში, ისე და სხვა შესაბამის სამართლებრივ აქტებში შეტანილი უნდა იქნეს რადიკალური ცვლილებები, რომლის თანახმად საკონსტიტუციო სასამართლოს მიერ ძალადაკარგულად ცნობას უნდა დაექვემდებაროს ყველა ის ნორმატიული აქტი ან მისი ნაწილი, რომელიც ეწინააღმდეგება კონსტიტუციას, ანუ რომელიც არის – ანტიკონსტიტუციური, და არა – არაკონსტიტუციური.

გარდა ამისა, სამართლიანობის დაცვისა და დამკვიდრების მიზნით, შესაბამის სამართლებრივ აქტებში შეტანილი უნდა იქნეს რადიკალური ცვლილებები, რომლის თანახმად საკონსტიტუციო სასამართლოს მიერ მიღებული გადაწყვეტილება ნორმატიული აქტის ან მისი ნაწილის ძალადაკარგულად ცნობის შესახებ ძალაში უნდა შევიდეს არა ამ გადაწყვეტილების გამოქვეყნების მომენტიდან, არამედ – ანტიკონსტიტუციური ნორმატიული აქტის ან მისი ნაწილის ამოქმედებიდან.

დაბოლოს, უდავოდ უნდა აღინიშნოს, რომ, *ჩემი ღრმა რწმენით*, ანტიკონსტიტუციურობასა და არაკონსტიტუციურობას შორის განსხვავების არდანახვა – “სამართლებრივ” უკულტურობას და “სიბეცეს” წარმოადგენს (?!).

ეს არის უაზრობა, რომლის ახსნა და გამართლება – შეუძლებელი და წარმოუდგენელია (?!).

ლიტერატურა

1. საქართველოს კონსტიტუცია. მიღებულია 1995 წლის 24 აგვისტოს.
<http://www.parliament.ge/ge/kanonmdebloba/constitution-of-georgia-68>
2. საქართველოს ორგანული კანონი “საქართველოს საკონსტიტუციო სასამართლოს შესახებ”. თბილისი, 1996 წლის 31 იანვარი. № 95-რს.
<https://matsne.gov.ge/ka/document/view/32944>
3. საქართველოს კანონი “საკონსტიტუციო სამართალწარმოების შესახებ”. თბილისი, 1996 წლის 21 მარტი. № 159 - II ს.
<https://matsne.gov.ge/ka/document/view/32986%23>
4. Конституция Российской Федерации. Принята всенародным голосованием 12 декабря 1993 г.
<http://constitution.kremlin.ru/>
5. Конституция Украины. С изменениями от 15.03.2016.
<http://meget.kiev.ua/zakon/konstitutsia-ukraini/razdel-12/>
6. Конституция Германии. Основной закон Федеративной Республики Германии, 23 мая 1949 г.
http://www.1000dokumente.de/index.html/index.html?c=dokument_de&dokument=0014_gru&object=translation&l=ru

შპპ 1+8+32+33+34+35

ალფრედ კურატაშვილი (თბილისი, საქართველო)

ეკონომიკურ, ფილოსოფიურ და იურიდიულ მეცნიერებათა დოქტორი, პროფესორი საზოგადოებრივ მეცნიერებებში, საქართველოს ტექნიკური უნივერსიტეტის პროფესორი საჯარო სამართალში (სამართლის და საერთაშორისო ურთიერთობების ფაკულტეტი), ივანე ჯავახიშვილის სახელობის თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის პაატა გუგუშვილის სახელობის ეკონომიკის ინსტიტუტის ეკონომიკური თეორიის განყოფილების გამგე, საერთაშორისო სამეცნიერო ჟურნალ “პროგრესი“-ს და საერთაშორისო სამეცნიერო ჟურნალ “იურისპრუდენციის პრობლემები“-ს დამაარსებელი და მთავარი რედაქტორი, სოციალურ-ეკონომიკურ მეცნიერებათა საერთაშორისო აკადემიის პრეზიდენტი, პოლიტიკური მენეჯმენტის საერთაშორისო აკადემიის პრეზიდენტი და იურიდიულ მეცნიერებათა საერთაშორისო აკადემიის პრეზიდენტი, ნიუ-იორკის მეცნიერებათა აკადემიის ნამდვილი წევრი, აშშ პოლიტიკურ მეცნიერებათა აკადემიის აკადემიკოსი, სანკტ-პეტერბურგის კულტურის ისტორიის საზოგადოებრივი აკადემიის ნამდვილი წევრი, ჟურნალისტთა ფედერაციის წევრი

**კულტურის აქტუალური პრობლემა:
მეტყველების კულტურა –
ერის კულტურის
ერთ-ერთი უმნიშვნელოვანესი
უმადგენელი ნაწილია!!!**

**მეტყველების კულტურაში
არსებული “სიმახინჯების” და უაზრობების
აღმოფხვრის აუცილებლობისა
და მისი გადაჭრის გზების შესახებ**

2016 წლის 27 მაისის საერთაშორისო სამეცნიერო კონფერენციის მასალებში: “სახელმწიფო მართვის აქტუალური პრობლემები”, გამოქვეყნდა ჩემი სამეცნიერო ნაშრომი: “მეტყველების კულტურაში “ვირუსული” “ავადმყოფობის” მსგავსად მოღებული “სიმახინჯები” – როგორც ერის კულტურის პრობლემა და მისი გადაჭრის სოციალური მნიშვნელობა” [1], რომელშიც მოკლედ არის განხილული მეტყველების კულტურაში არსებული ზოგიერთი “სიმახინჯები” და უაზრო გამონათქვამები.

ამ შემთხვევაში უცვლელად გთავაზობთ ზემოაღნიშულ სამეცნიერო ნაშრომს, ხოლო შემდეგ დამატებით გთავაზობთ ისევ ჩემს პრინციპულ და მეცნიერულად დასაბუთებულ პოზიციას მეტყველების კულტურაში არსებული ზოგიერთი სხვა “სიმახინჯების” და უაზრო გამონათქვამების შესახებ.

* * *

“მეტყველების კულტურა – ერის კულტურის ერთ-ერთი უმნიშვნელოვანესი უმადგენელი ნაწილია!!!

ერის კულტურის დონე კი – ერის ცივილიზებულობის ერთ-ერთ განსაკუთრებულ და განმსაზღვრელ კრიტერიუმს წარმოადგენს!!!

ზემოაღნიშნულიდან გამომდინარე, ენის – *მეტყველების* – კულტურას აქვს უდიდესი სოციალური მნიშვნელობა, რის გამოც არც ერთ საშუალო განათლების მქონე ადამიანსაც კი არ ეკადრება, რომ “აბდაუბდა” ლაპარაკობდეს.

მით უმეტეს, ყოვლად გაუმართლებელია, როდესაც სახელმწიფოს დედაქალაქშიც კი – არა მარტო საშუალო განათლების მქონე, და არა მარტო უმაღლესი განათლების მქონე ადამიანები, არამედ, *მათზე კიდევ უფრო მეტად*, განათლებისა და მეცნიერების სფეროს ზოგიერთი ცნობილი წარმომადგენელი – *ზოგიერთი პროფესორი, მათ შორის, ფილოლოგებიც კი, და აგრეთვე ზოგიერთი ძალიან მაღალი თანამდებობის მქონე პოლიტიკოსი და ა.შ.* – მეტყველების დროს აშკარად “მახინჯ” და უაზრო სიტყვებს იყენებენ, რითაც თავისდა უნებურად შეურაცხყოფას აყენებენ ქართულ ენას, ქართული ენის და ქართველი ერის კულტურას (?!).

ამასთანავე, ჩემს მიზანს წარმოადგენს არა კონკრეტულად ვინმეს – არა *რომელიმე პირის* – კრიტიკა, არამედ იმის მოწოდება, რომ დაცული იყოს ენის სიწმინდე, და რომ ცალკეულმა ადამიანებმა თავიანთი დაუკვირვებელი მეტყველებით ხელი არ შეუწყონ მეტყველების კულტურაში “ვირუსული” “ავადმყოფობის” მსგავსად მოღებული “სიმახინჯეების” დამკვიდრებას.

ამრიგად, ვინაიდან ენათმეცნიერები – ქართული ფილოლოგიის წარმომადგენლები – აღნიშნული პრობლემის მიმართ რატომღაც, *რბილად რომ ვთქვათ*, “დაღუმბულები” არიან (თუმცა ეს, *უპირველეს ყოვლისა*, სწორედ მათი საქმეა), იბულებული ვარ მოკლედ შევჩერდე რამდენიმე “მახინჯ” გამონათქვამზე, რომლების მოსმენაც ჩემში ათწლეულების განმავლობაში გაკვირვებას და აღშფოთებას იწვევს, მაგრამ რომელ სიტყვებსაც, *სამწუხაროდ*, ბოლო ხანებში კიდევ უფრო ხშირად იყენებენ მეტყველების დროს ადამიანები და, *მათ შორის*, განათლებული, ცნობილი და თავისი მდგომარეობით თითქოსდა პატივსაცემი პიროვნებებიც კი:

არცთუ იშვიათად ისმის გამოთქმა “ორი კვირის უკან”, “ორი წლის უკან” და ა.შ., რაც სრულიად გაუმართლებელია, რამეთუ აღნიშნული გამოთქმები სწორი რომ იყოს, მაშინ, *მაგალითად*, “წინაპრების” ნაცვლად უნდა ვიყენებდეთ უაზრო გამოთქმას – “უკანაპრები”, რის გამოც “წინაპრების” სადღეგრძელოს ნაცვლად – “უკანაპრების” სადღეგრძელოს უნდა ვსვამდეთ, რაც სრული უაზრობა იქნებოდა, *ხოლო ნაცვლად გამოთქმებისა* – “გუშინწინ” და “შარშანწინ”, უნდა ვიყენებდეთ უაზრო გამოთქმებს – “გუშინუკან” და “შარშანუკან” (?!).

ამ ბოლო წლებში საზოგადოებაში განსაკუთრებით გავრცელდა მეტყველების დროს ისეთი სრულიად უაზრო სიტყვების გამოყენება, როგორც არის – “იმათმა თქვეს”, “ამათმა თქვეს”, “იმათმა გააკეთეს”, “ამათმა გააკეთეს” და ა.შ., ნაცვლად სიტყვებისა – “იმათ თქვეს”, “ამათ თქვეს”, “იმათ გააკეთეს”, “ამათ გააკეთეს” და ა.შ., რამეთუ სიტყვები – “იმათმა” და “ამათმა” შეიძლება

გამოყენებული იყოს მხოლოდ შემდეგ კონტექსტში: “იმათმა (ამათმა) მეგობრებმა, ან იმათმა (ამათმა) მეზობლებმა, ან იმათმა (ამათმა) ნათესავებმა, ან იმათმა (ამათმა) შვილებმა, ან იმათმა (ამათმა) მშობლებმა – თქვეს ან გააკეთეს და ა.შ.”.

ასევე თითქმის საყოველთაოდ დამკვიდრდა უადგილოდ და უაზროდ ისეთი გამოთქმების (სიტყვების) გამოყენება, როგორც არის “არ დაურეკავს”, “არ დამირეკავს” და ა.შ., ნაცვლად სიტყვებისა – “არ დაურეკია”, “არ დამირეკია” და ა.შ., რამეთუ სიტყვები “არ დაურეკავს” ნიშნავს იმას, რომ, მაგალითად, ღია არ დაურეკავს ეკას, თუმცა სიტყვების – “არ დაურეკავს” მთქმელი გულისხმობს იმას, რომ მისთვის ღიას არ დაურეკია, ისევე როგორც სიტყვები “არ დამირეკავს” ნიშნავს იმას, რომ, მაგალითად, ღია არ დაურეკავს მას, ანუ ნიშნავს იმას, რომ ღია არ დაურეკავს ამ სიტყვების მთქმელს, მაშინ როდესაც ნაცვლად სიტყვებისა “არ დამირეკავს”, ამ სიტყვების მთქმელი უნდა ამბობდეს სიტყვებს – “არ დამირეკია”, რაც რეალურად იგულისხმება კიდევ (ანუ რასაც ამ სიტყვების მთქმელი გულისხმობს კიდევ) სიტყვებში – “არ დამირეკავს”.

ხშირად უადგილოდ და უაზროდ ისმის აგრეთვე სიტყვები – “იგი”, “მაგი”, “იმგენი”, “ამგენი”, მაგალითად, “იგი გარგი ბიჭია”, “იგენი (ან მაგენი, ან ამგენი) კარგი ახალგაზრდები არიან” და ა.შ., მაშინ როდესაც ქართულად არის – არა “მე, შენ, იგი”, და არა – “ჩვენ, თქვენ, იგენი (ან აგენი)”, არამედ – “მე, შენ, ის” და “ჩვენ, თქვენ, ისინი”.

მეტყველების კულტურის პრობლემასთან დაკავშირებით, განსაკუთრებით გასაკვირია ის, რომ უკულტურობა, სისულელე და უაზრობა ზოგიერთს ალბათ კულტურის მაღალი დონის მაჩვენებელი ჰგონია (!!).

დაბოლოს, გაკვირვებას იწვევს: სად არიან და რას ფიქრობენ ამ შემთხვევაში ენათმეცნიერები მაინც?!

ყოველივე ზემოაღნიშნულიდან გამომდინარე, აუცილებლად მიმაჩნია სახელმწიფოს მიერ გადაუდებელი ზომების მიღება სამართლებრივი პასუხისმგებლობის მექანიზმების შემოღების ჩათვლით, რათა უზრუნველყოფილი იყოს მეტყველების კულტურის მაღალი დონე, რამეთუ ენის – მეტყველების – კულტურას უდიდესი სოციალური მნიშვნელობა აქვს [1].

* * *

მეტყველების კულტურაში არსებული და ზემოთ განხილული “სიმახინჯეების” გარდა, როგორც უკვე აღინიშნა, გთავაზობთ აგრეთვე ჩემს პრინციპულ და მეცნიერულად დასაბუთებულ პოზიციას ზოგიერთ სხვა ენობრივ “სიმახინჯესთან” დაკავშირებით, რათა მეტყველებიდან აღმოიფხვრას აღნიშნული “სიმახინჯეები”.

* * *

კერძოდ:

ხშირად იხმის გამოთქმა – “აგერა ვარ”, ნაცვლად იმისა, რომ თქვან – “აქა ვარ”, რაც ენის “სიმახინჯეს” და უაზრობას წარმოადგენს, რადგან თუ ამბობ – “აგერ”, მაშინ უნდა მიუთითო სად “აგერ” – “აგერ იმ ადგილას, სადაც თეატრია”, თუმცა ასეთ შემთხვევაში უფრო მარტივად უნდა თქვა, რომ ხარ თეატრთან.

ამასთანავე, შეიძლება გამოითქვას სიტყვა – “აგერ”, მაგრამ სულ სხვა შემთხვევაში – მაგალითად, “აგერ იმ კარადის თავზე ღვეს წიგნი”, რამეთუ, როდესაც ამბობ სიტყვას – “აგერ”, გაუგებარია – სად “აგერ” (?!), რის გამოც მას კონკრეტული ადგილის მითითება სჭირდება, ხოლო როდესაც ამბობ – “აქა ვარ”, მას სხვა მითითება აღარ სჭირდება, გარდა იმ შემთხვევისა, როდესაც მოსაუბრე ვერ გხედავს და მან არ იცის, სად შეიძლება იმყოფებოდე.

ხომ აშკარა უაზრობაა, როდესაც, *მაგალითად*, კლასში მოსწავლე ეუბნება მასწავლებელს, რომელიც იქვე იმყოფება – “აგერა ვარ”, ნაცვლად იმისა, რომ თქვას – “აქა ვარ” (?!).

აგრეთვე უნდა აღინიშნოს, რომ განსაკუთრებით ხშირად იხმარება გამოთქმა – “აქ ვარ”, ნაცვლად იმისა, რომ თქვან – “აქა ვარ”.

ამასთან დაკავშირებით უნდა ითქვას, რომ შესაძლოა ეს დიდ შეცდომად არ ჩაითვალოს, მაგრამ გამართული (სწორი) ქართული მეტყველებით უნდა ითქვას – “აქა ვარ”, რამეთუ – “აქ ვარ”, “სად ხარ” და ასე შემდეგ, ეს მაინც მხოლოდ კუთხური გამოთქმებია, და არა – გამართული (სწორი) ლიტერატურული ქართული.

ეს კუთხური გამოთქმებია ისევე, როგორც, *მაგალითად*, კუთხური გამოთქმებია – “ღვეილაღე”, “შამეიტანე”, “წეიღე”, “წამეიღე”, “ამეიღე”, “ლოუბახე”, “აქანა”, “იქანა”, იქინე” და ასე შემდეგ.

განსაკუთრებულ გაკვირვებას იწვევს ის ფაქტი, რომ აღნიშნული “ღამახინჯებული” გამოთქმებით “მეტყველებენ” არა მხოლოდ ზოგიერთი – *საშუალო განათლების არმქონე* – გლეხები, რაც *გასაკვირი სულაც არ არის*, არამედ აგრეთვე, *არცთუ იშვიათად*, ასე “მეტყველებენ” “უმაღლესი განათლების” “დამადასტურებელი” “დოკუმენტის” – “დიპლომის” – მქონე და თანაც დედაქალაქში მცხოვრები ადამიანები (?!).

უღაგო გაკვირვებას იწვევს აგრეთვე, როდესაც “ღამახინჯებულად” და უაზროდ ამბობენ – “იქეთ”, რაც *აღბათ იმის შედეგია, რომ რადგან არსებობს სიტყვა* – “აქეთ”, *ზოგიერთს “ჰკონია” თითქოსდა “შესაბამისად” უნდა იყოს გამოთქმა* – “იქეთ”, “იქედან” და ა.შ., რაც *სრული უაზრობაა* (?!).

ანალოგიური უაზრობაა, როდესაც “ღამახინჯებულად” ამბობენ – “აქით”, რაც *აღბათ იმის შედეგია, რომ რადგან არსებობს სიტყვა* – “იქით”, *თითქოსდა “შესაბამისად” უნდა იყოს გამოთქმა* – “აქით” (?!).

ამრიგად, ნაცვლად იმისა, რომ მეტყველებისას იყენებდნენ სწორ და ნორმალურ ქართულ გამოთქმას – “აქეთ-იქით”, ზოგჯერ ადგილი აქვს სრულიად “ღამახინჯებულ” და უაზრო გამოთქმებს – “იქეთ” და “აქით” (?!).

ანალოგიურ “დამახინჯებულ” და უაზრო გამოთქმებთან გვაქვს საქმე, როდესაც, მაგალითად, ხმარობენ გამოთქმას – “ისენი” (“ისენი მოვიდნენ”, “ისენი წავიდნენ” და ა.შ.), ნაცვლად იმისა, რომ ამბობდნენ გამართულ და სწორ ქართულ სიტყვას – “ისინი”.

ამ შემთხვევაში ალბათ ზოგიერთს ჰგონია, რომ რადგან არსებობს სიტყვა – “ესენი”, თითქოსდა “შესაბამისად უნდა იყოს გამოთქმა – “ისენი” (“ესენი – “ისენი”), რაც სრული უაზრობაა (?!).

გაუმართლებლად მიმაჩნია ამ ბოლო წლებში ქართულ მეტყველებაში “ინტენსიურად” “შემოჭრილი” გამოთქმა – “შაობა”, ნაცვლად გამართული და სწორი სიტყვებისა – “შაღ ყოფნა” (?!).

წარმოუდგენელია, მაგრამ “შაობა” რომ სწორი ქართული გამოთქმა იყოს, მაშინ იარსებებდა აგრეთვე, მაგალითად, გამოთქმები – “კაობა”, ნაცვლად სიტყვებისა – “კარგად ყოფნა” და “ცუობა”, ნაცვლად სიტყვებისა – “ცუდად ყოფნა” და ა.შ., რაც, ცხადია, უაზრობა და სისულელე იქნებოდა (?!).

გასაკვირია, რომ არცთუ იშვიათად (მათ შორის, ტელევიზიიდან, მაგალითად, არჩევნების დროს) ისმის “დამახინჯებული” გამოთქმა – “მოგაწოდებთ” (“მოგაწოდებთ მონაცემებს” და ა.შ.), ნაცვლად სიტყვისა – “მოგაწვდით”, რაც ქართული ენის ელემენტარული უცოდინარობის აშკარა “ნიმუშს” წარმოადგენს (?!).

გასაკვირია აგრეთვე, როდესაც “მეტყველებისას” სრულიად გაუმართლებლად იყენებენ “დამახინჯებულ” გამოთქმებს – “იმაშიდ”, “ამაშიდ”, “იმაშიდაც”, “ამაშიდაც” და ა.შ., ნაცვლად გამართული ქართული სიტყვებისა – “იმაში”, “ამაში”, “იმაშიც”, “ამაშიც”, რაც განსაკუთრებით გაუმართლებელია და გაოცებას იწვევს, როდესაც ასე “მეტყველებენ” ზოგიერთი ისეთი პირებიც კი, რომლებსაც “სერიოზული” “პრეტენზიები” აქვთ განათლებისა და მეცნიერების სფეროში (?!).

ქართული ენის უცოდინარობის “ნიმუშს” წარმოადგენს აგრეთვე, როდესაც “მეტყველებისას” იყენებენ “დამახინჯებულ” და უაზრო გამოთქმას – “მაშვინ”, ნაცვლად გამართული და სწორი ქართული სიტყვისა – “მაშინ” (?!).

მეტყველებისას არცთუ იშვიათად ისმის სიტყვა – “ერთჯერ”, ნაცვლად სიტყვისა – “ერთხელ”, ხოლო ნაცვლად სიტყვებისა – “მეორედ”, “შესამედ”, “მეოთხედ” და ა.შ., “დამახინჯებულად” ამბობენ – “მეორეჯერ”, “შესამეჯერ”, “მეოთხეჯერ” და ა.შ. (?!).

ვფიქრობ, კომენტარები აქ ზედმეტია (?!).

ასევე გასაკვირია, მაგრამ ფაქტია, რომ განათლებული ადამიანები – მათ შორის, მეცნიერების სფეროს წარმომადგენლებიც კი – იყენებენ “დამახინჯებულ” და უადგილო გამოთქმას “კვალიფიცირებული”, ნაცვლად ტერმინისა – “კვალიფიციური”, მაშინ როდესაც “კვალიფიცირებული” ნიშნავს “კვალიფიკაცია მინიჭებულს”, რაც მისი კვალიფიკაციის დონის მაჩვენებელი არ

არის, ხოლო “კვალიფიციური” ნიშნავს – მაღალი კვალიფიკაციის მქონე პიროვნებას, თუმცა სწორედ “ამ გაგებით”, მაგრამ “დამახინჯებულად” და უაზროდ იყენებენ გამოთქმას – “კვალიფიცირებული” (!!).

არცთუ იშვიათად ისმის აგრეთვე “დამახინჯებული” და უაზრო გამოთქმა – “აკრედიტირებული”, ნაცვლად ტერმინისა – “აკრედიტებული” (!!).

ამასთან დაკავშირებით უნდა აღინიშნოს, რომ თუ “აკრედიტაცია” (მისი დაბოლოების გამო) ვინმეს არაქართული ტერმინი ჰგონია, მაშინ შეუძლია გამოიყენოს ასევე სიტყვა “აკრედიტება”.

თუმცა უდავოდ გასათვალისწინებელია, რომ თუ “აკრედიტაცია” – ისევე ამ სიტყვის დაბოლოების (“აცია“-ს) გამო – ქართულად ვინმეს თითქოსდა არასწორი ტერმინი ჰგონია, მაშინ ნაცვლად ტერმინისა – “გლობალიზაცია”, უნდა ამბობდნენ – “გლობალიზება”, “გლობალიზირება”, ნაცვლად ტერმინისა – “ცივილიზაცია”, უნდა ამბობდნენ – “ცივილიზირება”, ნაცვლად ტერმინისა – “აკლიმატიზაცია”, უნდა ამბობდნენ – “აკლიმატიზირება”, ხოლო ნაცვლად ტერმინისა – “კანალიზაცია”, უნდა ამბობდნენ – “კანალიზირება” და ა.შ., რაც სრული უაზრობა და სისულელე იქნებოდა.

მაშასადამე, სწორი ტერმინებია – “აკრედიტაცია” და “აკრედიტებული”, და არა “დამახინჯებული” გამოთქმები – “აკრედიტირება” და “აკრედიტირებული”.

აგრეთვე უნდა აღინიშნოს, რომ მეტყველებისას, ნაცვლად სწორი ქართული სიტყვებისა – “გაუხარდება”, “გაუხარდა”, “გამიხარდა”, “გაუხარდებათ”, “გაუხარდათ”, “გაგვიხარდა”, არცთუ იშვიათად ისმის “დამახინჯებული გამოთქმები – “გაეხარდება”, “გაეხარდა”, “გამეხარდა”, “გაეხარდებათ”, “გაეხარდათ”, “გაგვეხარდა”, რაც უდავოდ არასწორია, და რასაც არავითარი აზრია არ გააჩნია, რამეთუ სწორია სიტყვები – “გაუხარდება”, “გაუხარდა”, “გამიხარდა”, “გაუხარდებათ”, “გაუხარდათ”, “გაგვიხარდა”.

გაკვირვებას იწვევს, როდესაც სრულიად უადგილოდ ისმის სიტყვა “წაადგება” (მაგალითად, “წაადგება ამა თუ იმ საქმეში” და ა. შ.), ნაცვლად სიტყვისა – “გამოადგება”, რამეთუ გამოთქმა – “წაადგება”, შეიძლება გამოყენებული იქნეს სულ სხვა გაგებით, მაგალითად, “წაადგება (ან წავადექი, ანდა წასდგომია) თავზე დანაშაულის ჩადენის მომენტში”.

იმ შემთხვევაში კი, როდესაც ლაპარაკია რაიმეს გამოყენებაზე, უნდა ითქვას, მაგალითად, “გამოადგება” (და არა “წაადგება”) სწავლაში”, “გამოადგება (და არა “წაადგება”) სახლის ასაშენებლად” და ა.შ., თუმცა ასეთ შემთხვევებში სრულიად “დამახინჯებულად” და უაზროდ იყენებენ გამოთქმას – “წაადგება”, რასაც არავითარი გამართლება არა აქვს (!!).

უდავოდ არასწორია და, ჩემი აზრით, ეჭვგარეშეა, რომ ქართული ენის “დამახინჯებას” და უაზრობას წარმოადგენს, როდესაც ნაცვლად სიტყვისა – “დაამთავრა”, ამბობენ სიტყვას – “დაასრულა” (!!).

ნუთუ შეიძლება გამართლება ჰქონდეს, როდესაც ამბობენ – “დაასრულა უნივერსიტეტი”, “დაასრულა საშუალო სკოლა” და ა. შ. (?!), ნაცვლად იმისა, რომ ამბობდნენ – “დაამთავრა უნივერსიტეტი”, “დაამთავრა საშუალო სკოლა” და ა. შ.

თუმცა, სიტყვა – “დაასრულა”, შესაძლოა გამოყენებული იქნეს სხვა შემთხვევაში და სულ სხვა კონტექსტში, მაგრამ არა ისე, როგორც მას იყენებენ და ყველგან “მანინჯად” ამკვიდრებენ, ნაცვლად სიტყვისა – “დაამთავრა” (?!).

უნდა აღინიშნოს, რომ ამ ბოლო ხანებში “მოღაში” შემოვიდა და ხშირად ისმის გამოთქმა – “არახალია”, ნაცვლად იმისა, რომ გამართულად და სწორად ამბობდნენ – “არ არის ახალი”, ანდა, რომ უბრალოდ და მარტივად ამბობდნენ – “ძველია” (?!).

ხომ წარმოუდგენელია, რომ ამბობდნენ – “არაძველია”, ნაცვლად სიტყვისა – “ახალია”, ანდა, რომ ამბობდნენ – “არაკარგია”, ნაცვლად სიტყვისა – “ცუდია”.

სწორედ ანალოგიურ ენობრივ “სიმახინჯესთან” გვაქვს საქმე, როდესაც სრულიად უაზროდ ხმარობენ გამოთქმას – “არახალია” (?!).

გასაკვირია, მაგრამ ფაქტია (?!).

გაკვირვებას იწვევს აგრეთვე, როდესაც ნაცვლად იმისა, რომ ამბობდნენ – “ადამიანები სხედან”, სრულიად უაზროდ და “დამახინჯებულად” ამბობენ – “ადამიანები ზიან”, ხოლო ზოგიერთი კი ამბობს – “ადამიანი ჯის”, “ბავშვი დააჯინე”, “ადამიანები ჯიან”, მაშინ როდესაც გამართული (სწორი) ქართული მეტყველებით უნდა ამბობდნენ – “ადამიანი ზის”, “ბავშვი დასვი”, ხოლო – “ადამიანები სხედან”.

სრულიად არასწორი და გაუმართლებელია ის ფაქტი, რომ ბოლო წლებში მეტყველებაში შემოიჭრა უაზრო გამოთქმა – “ფულის დაშლა”, ანუ როდესაც ამბობენ – “ფული დამიშალე”, ნაცვლად იმისა, რომ ამბობდნენ – “ფული დამიხურდავე”, რამეთუ სიტყვა “დაშლა” შეიძლება გამოყენებული იქნეს სულ სხვა გაგებით, მაგალითად – “შენობის დაშლა”, “პარტიის დაშლა”, მაგრამ ფულთან დაკავშირებით სწორი გამოთქმაა – არა “ფულის დაშლა”, არამედ – “ფულის დახურდავება”, რასაც სრულიად გაუნათლებელი ადამიანები თუ ვერ ხვდებიან (თუმცა ასეთები ფაქტობრივად აღარ არიან საქართველოში), სხვები – არა მარტო უმაღლესი განათლების მქონე, არამედ აგრეთვე საშუალო განათლების მქონე პირები – მაინც უნდა ხვდებოდნენ.

კიდევ ერთ არასწორ, “დამახინჯებულ” გამოთქმასთან გვაქვს საქმე, როდესაც ამბობენ, მაგალითად – “მე ვუთხარი თქვა”, ნაცვლად იმისა, რომ გამართული ქართული ენით მეტყველებდნენ და ამბობდნენ – “მე ვუთხარი მეთქი”.

ვფიქრობ, შემდგომი კომენტარები აქ ზედმეტია (?!).

განსაკუთრებით უნდა აღინიშნოს აგრეთვე შემდეგი ენობრივი “სიმახინჯის” და უაზრობის შესახებ:

ნაცვლად იმისა, რომ იყენებდნენ გამოთქმებს – “არაფერი არ მინდა” “არაფერი არ უნდა”, “არავის არ უნდა”, “არასდროს არ არის გვიან” და ა.შ., მართლაც “დამახინჯებულად” და სრულიად უაზროდ ისმის გამოთქმები – “არაფერი მინდა”, “არაფერი უნდა”, “არავის უნდა”, “არასდროს არის გვიან”, ანდა “არასდროსაა გვიან” და ა.შ. (!)

ნუთუ შესაძლებელია ასეთი უაზრობა, რომ – ადამიანს “არაფერი უნდოდეს” (“არაფერი” როგორ უნდა უნდოდეს?!), ანდა, რომ “არასდროს იყოს გვიან” (“არასდროს” როგორ უნდა იყოს გვიან?!) და ა.შ. (!).

მეტყველებაში უფრო დიდი უაზრობა ალბათ წარმოუდგენელია (!).

სად არიან ამ დროს და რას ფიქრობენ “ენათმეცნიერები”?!

ძნელია გვერდი აუარო აგრეთვე ქართულ ენაში “შემოკლებულ” – “ეკონომიურ” – გამოთქმებს, როგორებიც არის – “არაა”, “სადაა”, “როგორიცაა” და ა.შ., ნაცვლად იმისა, რომ გამართულ ქართულ ენაზე მეტყველებდნენ და ამბობდნენ – “არ არის”, “სად არის”, “როგორიც არის” და ა.შ., რამეთუ სიტყვის გამოთქმისას ანბანის ერთი ასო-ბგერის გამოთქმის “ეკონომიისათვის” გაუმართლებლად მიმაჩნია კუთხური გამოთქმების ქართული სამეტყველო ლიტერატურული ენის რანგში აყვანა (!).

მეტყველების კულტურაში არსებული “სიმახინჯეების” და უაზრობების “უბადლო” “ნიმუშებად” შეიძლება ჩაითვალოს ასევე, როდესაც ათწლეულობით თანამდებობებზე მყოფი თითქოსდა “განათლებული” ადამიანი (მაგრამ რომელიც, როგორც ჩანს, “უგზო-უკვლოდ” არის “განათლებული”), რომელსაც იმის პრეტენზიაც კი აქვს, რომ პროფესორებს (და საერთოდ ნამდვილად განათლებულ ადამიანებს) გარკვეულ სფეროში ლექცია წაუკითხოს, სხვა მრავალ სისულელესთან ერთად გამოთქვამს ისეთ უაზრობებს, როგორიც არის, მაგალითად – “წესრიგში მოიყვანებენ”, “მალე მოიტანებენ”, ნაცვლად იმისა, რომ ამბობდეს – “წესრიგში მოიყვანენ”, “მალე მოიტანენ”, ანდა, როდესაც ის “მეტყველებისას” იყენებს უგუნურ გამოთქმას – “დაადვა”, ნაცვლად იმისა, რომ ამბობდეს – “დაადო” (მაგალითად, “პრეზიდენტმა კანონში შეტანილ ცვლილებებს ვეტო დაადო”, და არა “დაადვა”), რაც ისეთივე სისულელის ანალოგს წარმოადგენს, რომ ამბობდეს, მაგალითად – “ჩაუდვა” და ა.შ., ნაცვლად გამართული ქართული სიტყვისა – “ჩაუდო” (მაგალითად, “ჩანთაში რაღაცა ჩაუდო”, “ჯიბეში ნარკოტიკი ჩაუდო”, და არა “ჩაუდვა”) და ა.შ. (!).

ამასთანავე, უნდა აღინიშნოს, რომ ეს ერთეული შემთხვევები არ არის (!).

უაზრობაა აგრეთვე, როდესაც სრულიად გაუნათლებელი ადამიანი კი არა, არამედ სამეცნიერო ხარისხების მქონე პირი ამბობს – “დებულებაში ჩადებილია”, ნაცვლად იმისა, რომ ამბობდეს – “დებულებაში ჩადებულია” (!).

არცთუ იშვიათად, რბილად რომ ვთქვათ, ძალიან “უხერხულად” ისმის აგრეთვე “დამახინჯებული” გამოთქმა – “არაფელი”, ნაცვლად სიტყვისა – “არაფერი” (!).

კერძოდ, მაგალითად, “გასაოცარია” გამოთქმები – “არაფელი არ უნდა”, “არაფელი არ მინდა” და საერთოდ “გასაოცარია” გამოთქმა – “არაფელი”, ნაცვლად იმისა, რომ გამართული ქართული მეტყველებით ამბობდნენ – “არაფერი არ უნდა”, “არაფერი არ მინდა” და ა.შ. (!).

* * *

გასაკვირია, მაგრამ ფაქტია, რომ იმის შემდეგ, რაც “უმაღლესი განათლების შესახებ” საქართველოს კანონის შესაბამისად (მუხლი 88, პუნქტი 9) “მეცნიერებათა კანდიდატის სამეცნიერო ხარისხი გათანაბრებულია დოქტორის აკადემიურ ხარისხთან [2], და რაც დისერტაციის დაცვის შედეგად (2006 წლის შემდეგ) მიმდინარეობს “დოქტორის აკადემიური ხარისხის” მინიჭება, მეცნიერების სფეროს ბევრი წარმომადგენელი იყენებს “ვილაცის” მიერ “გამოგონილ” “დამახინჯებულ” და სრულიად უაზრო გამოთქმას – “აკადემიური დოქტორი”, ნაცვლად კანონიერი და სწორი ქართული გამოთქმისა – “დოქტორის აკადემიური ხარისხი”, რაც სამარცხვინოა, რამეთუ უვიცობის ერთ-ერთ “უბაღლო” “ნიმუშს” წარმოადგენს (!).

ხომ უაზრობა და სისულელე იქნებოდა, რომ “დოქტორის სამეცნიერო ხარისხის” ნაცვლად ვიყენებდეთ გამოთქმას – “სამეცნიერო დოქტორი” (!).

და ხომ ისეთივე უაზრობა და სისულელეა, როდესაც “დოქტორის აკადემიური ხარისხის” ნაცვლად იყენებენ გამოთქმას – “აკადემიური დოქტორი” (!).

აღნიშნული უაზრობის მიზეზი, როგორც ჩანს, მდგომარეობს იმაში, რომ მეცნიერებათა დოქტორის სამეცნიერო ხარისხის მქონე რომელიღაც პირმა, რომელმაც ალბათ მეცნიერებაში თავი ვერ გამოიჩინა მის მიერ შექმნილი ახალი მეცნიერული იდეებით – ახალი მეცნიერული მიმართულებებით, ახალი მეცნიერული თეორიებით და ა.შ., სამაგიეროდ “გამოიგონა” “ტერმინი” “აკადემიური დოქტორი”, რათა ვინმემ მეცნიერებათა დოქტორის აკადემიური ხარისხის მქონე პირი არ ჩათვალოს მეცნიერებათა დოქტორის სამეცნიერო ხარისხის მქონე პირად და ამით მეცნიერებათა დოქტორის სამეცნიერო ხარისხის მქონე პირმა არ “დაკარგოს” თავისი ”უპირატესობა” მეცნიერებათა დოქტორის აკადემიური ხარისხის მქონე პირთან შედარებით (!).

ამასთან, გასაკვირი ამ შემთხვევაში განსაკუთრებით ის არის, რომ ზემოაღნიშნულ “გამოგონებას” მიმბაძველები გამოუჩნდნენ (!), რაც იმას ადასტურებს, რომ ჭეშმარიტი მეცნიერი “სანთლით” საძებარია (!).

“აკადემიური დოქტორის” უაზრო “ტერმინის” “გამოგონებასთან” დაკავშირებით ისმის კითხვა: ნუთუ ისე გაუჭირდა მეცნიერებათა დოქტორის სამეცნიერო ხარისხის მქონე ზოგიერთ პირს, რომ მეცნიერებათა დოქტორის

სამეცნიერო ხარისხის დამადასტურებელი დიპლომის გარდა, მას თავისი უპირატესობის დამადასტურებელი სხვა არგუმენტი არ გააჩნია?!

ეს ხომ იმ ამბავს ჰგავს, “ერთმა ქალმა კაცს რომ უჩივლა სასამართლოში – ეს კაცი კაცი არ არისო, ხოლო იმ კაცმა ცნობა რომ წარმოადგინა – კაცი ვარო, თუმცა კაცი რომ არ იყო (!)” [3, გვ. 11].

ნამდვილად მინდა მჯეროდეს, რომ ვიღაცამ შემთხვევით და შეცდომით “გამოიგონა” “ტერმინი” “აკადემიური დოქტორი”, ხოლო სხვები მხოლოდ დაუფიქრებლად – გაუაზრებლად – იმეორებენ ამ “გამოგონებას” (!!).

წინააღმდეგ შემთხვევაში, ძნელია წარმოიდგინო, რომ ამა თუ იმ ადამიანს პრეტენზია აქვს – ითვლებოდეს და იწოდებოდეს მეცნიერად, ან თუნდაც რიგით მუშაკად მეცნიერების სფეროში, მაგრამ, ამავე დროს, იმაშიც კი ვერ ერკვეოდეს, რომ მეცნიერებათა დოქტორის აკადემიური ხარისხი – “აკადემიური დოქტორი” არ არის (!!).

* * *

გარდა მეტყველების კულტურაში არსებული და ზემოთ განხილული “დამახინჯებული” და უაზრო გამოთქმებისა, რომლებიც არცთუ იშვიათად გვხვდება ქართულ მეტყველებაში, რაც, რბილად რომ ვთქვათ, “ჩრდილს” აყენებს მეტყველების კულტურას, არის ასევე სხვა გამოთქმები, რომლებიც “სიმახინჯეებს” და სისულელეებს არ მიეკუთვნება, მაგრამ რომლებიც განხილვას საჭიროებს.

ამასთან დაკავშირებით, უნდა აღინიშნოს, რომ თუმცა სულელურ გამოთქმებს არ მიეკუთვნება, მაგრამ მაინც არასწორად მიმაჩნია, როდესაც ამბობენ – “ოჯახს არჩენს”, ნაცვლად იმისა, რომ ამბობდნენ – “ოჯახს ინახავს”, რამეთუ სიტყვას – “რჩენა” (“არჩენს”), სულ სხვა დატვირთვა შეიძლება ჰქონდეს.

კერძოდ, გამოთქმა “ოჯახის შენახვა”, ფაქტობრივად არის – “ოჯახის უზრუნველყოფა”, ეს არის “ოჯახის სასიცოცხლო სულიერი და მატერიალური მოთხოვნილებების დაკმაყოფილების უზრუნველყოფა”, ხოლო გამოთქმა “ოჯახის რჩენა” – უფრო კუთხურია და “ვიწრო” გამოთქმაა, და თავისი შინაარსით ნიშნავს არა ოჯახის უზრუნველყოფას, არამედ – მხოლოდ ოჯახის “რჩენას” (“გადარჩენას”), ანუ, უფრო ზუსტად თუ ვიტყვით, ოჯახის კიდევ და კიდევ “გადარჩენას”.

ამრიგად, მიუხედავად იმისა, რომ გამოთქმა “ოჯახის რჩენა” გარკვეულწილად მსგავსია გამოთქმისა – “ოჯახის შენახვა”, მაინც უფრო სწორი და უფრო გამართლებული იქნება, რომ, როგორც ზეპირი მეტყველებისას, ისე წერის დროს, გამოიყენებოდეს გამოთქმა – “ოჯახის შენახვა” (ანუ – “ოჯახის უზრუნველყოფა”), თუმცა ბოლო ხანებში მიმდინარეობს ამ გამოთქმის მეტყველებიდან სულ უფრო და უფრო გამოდევნა და მისი ჩანაცვლება კუთხური და “ვიწრო” გამოთქმით – “ოჯახის რჩენა” (!!).

ზემოაღნიშნულთან დაკავშირებით, აქვე უნდა აღინიშნოს შემდეგი:

თუმცა საფუძვლიანად მიმაჩნია, რომ გამოთქმასთან შედარებით – “ოჯახს არჩენს”, პრიორიტეტი უნდა მიენიჭოს გამოთქმას – “ოჯახს ინახავს”, მაგრამ, *ჩემი აზრით*, კიდევ უფრო სწორი და უკეთესი იქნებოდა, რომ ნაცვლად გამოთქმებისა – “ოჯახს არჩენს” და “ოჯახს ინახავს”, გამოიყენებოდეს გამოთქმა – “ოჯახს უზრუნველყოფს”, ანუ “უზრუნველყოფს ოჯახის სასიცოცხლო სულიერი და მატერიალური მოთხოვნილებების დაკმაყოფილებას”, რაც გამოთქმის – “ოჯახს ინახავს”, უფრო სრულყოფილი და ადეკვატური გამოხატულება იქნებოდა.

* * *

მეტყველების კულტურაში არსებული და ზემოთ განხილული “სიმახინჯეებისა” და უაზრობების გარდა, შევხები ქართული ტრადიციის თვალსაზრისით ერთ საინტერესო საკითხს, რომლის განხილვა ასევე მნიშვნელოვნად მიმაჩნია.

კერძოდ, უნდა აღვნიშნო, რომ მე პატივისცემით ვეკიდები იმ ფაქტს, რომ – მამის მამას და დედის მამას, ანუ იმას, ვისაც ქართულ სამეტყველო სალიტერატურო ენაზე ეწოდება – “პაპა”, დასავლეთ საქართველოში ტრადიციულად ეძახიან – “ბაბუას”, ისევე როგორც მამის დედას და დედის დედას, ანუ იმას, ვისაც ქართულ სამეტყველო სალიტერატურო ენაზე ეწოდება – “ბებიია”, აღმოსავლეთ საქართველოში ტრადიციულად ეძახიან – “ბაბოს”, *თუმცა იმ განსხვავებით, რომ* – “ბაბოს” დამკვიდრებას ქართულ სამეტყველო სალიტერატურო ენაში არავინ არ ცდილობს, მაშინ როდესაც ცდილობენ, რომ “ბაბუამ” ქართული სამეტყველო სალიტერატურო ენიდან გამოდევნოს – “პაპა”, რაც უდავო შეცდომას წარმოადგენს.

ამასთან, *ჩემი საფუძვლიანი აზრით*, “ბაბუა”, ისევე როგორც “ბაბო” – შეიძლება განიხილებოდეს, როგორც “პაპის” და “ბების” “მინაურული” სახელწოდებები და ისინი გარკვეულწილად შეიძლება ჩაითვალოს “კულტურული ავტონომიის” გამოხატულებად, “ბაბუა” – დასავლეთ საქართველოში, ხოლო “ბაბო” – აღმოსავლეთ საქართველოში, რასაც უდავოდ აქვს არსებობის უფლება, მაგრამ არც “ბაბუა” და არც “ბაბო” არ უნდა იქნეს აყვანილი ზოგადქართული სამეტყველო სალიტერატურო ენის რანგში, რამეთუ ქართული ენა – ერთი ენაა, *ისევე როგორც ქართველი ერი* – ერთი ერია, რის გამოც წარმოუდგენელია, რომ ქართულ ენაში პაპას ოფიციალურად ერქვას – “პაპაც” და “ბაბუაც” (?!).

ხომ სრულიად წარმოუდგენელია, რომ მამას ოფიციალურად ერქვას ორი სახელი – “მამა” და “დედა”, “პაპას” და “ბაბუას” ანალოგიურად (?!).

მაშინ რით შეიძლება იყოს გამართლებული პაპის ორი სახელის – “პაპა” და “ბაბუა” – ოფიციალურად არსებობა?!

ზემოაღნიშნულიდან გამომდინარე, მიმაჩნია, რომ არ უნდა მოვახვიოთ აღმოსავლეთ საქართველოს და სართოდ არავის – “ბაბუა”, ისევე როგორც არ უნდა მოვახვიოთ დასავლეთ საქართველოს – “ბაბო”, რამეთუ, *როგორც უკვე*

აღინიშნა ჩემს მიერ, ისინი შეიძლება გამოიყენებოდეს “კულტურული ავტონომიის” ფარგლებში, მაგრამ არ უნდა იქნეს აყვანილი ზოგადქართული სამეცნიერო სალიტერატურო ენის რანგში, მით უმეტეს, რომ ქართულ ენაში არსებობს – “მამა-პაპა” და “მამა-პაპური (და არა “მამა-ბაბუა” და “მამა-ბაბუური”) ტრადიციები” და ა.შ.

* * *

დაბოლოს, განსაკუთრებით უნდა აღინიშნოს, რომ, როგორც ჩანს, ზოგიერთმა ადამიანმა ყური მიაჩვია “დამახინჯებულ” უაზრო გამოთქმებს – ცხადია, რომ აქ არ იგულისხმება “ბაბუა” და “ბაბო” – და თვითონაც ამ გამოთქმების “მარწუხებში” მოექცა, რის გამოც ასეთი ადამიანები არ უკვირდებიან, ვეღარ აღიქვამენ და ვეღარ გრძნობენ როგორ მეტყველებენ და რას ლაპარაკობენ, რამეთუ, რომ უკვირდებოდნენ, გონიერი ადამიანების მეტყველება ასეთი არ იქნებოდა.

არადა, ბევრი გონიერი ადამიანი დაუკვირვებლობის გამო სწორედ ზემოაღნიშნული “დამახინჯებული” გამოთქმებით ლაპარაკობს (!?)

ამასთანავე, განსაკუთრებით გასაკვირია, რომ ხშირად “დამახინჯებულად” “მეტყველებენ თვითონ ისინი, ვინც ენის სიწმინდეს უნდა იცავდნენ (!?)

გასაკვირია, მაგრამ ფაქტია (!!).

SOS!!!

უდავოდ გასათვალისწინებელია, რომ მეტყველების კულტურის დონე – ერის კულტურის დონის ერთ-ერთი უმნიშვნელოვანესი მაჩვენებელია!!!

ზემოაღნიშნულიდან გამომდინარე, მინდა იმედი მქონდეს, რომ მეტყველების “კულტურაში” “შემოჭრილი” “ვირუსული” “ავადმყოფობის” მსგავსი “სიმახინჯეების” დამკვიდრების ტენდენცია უდავოდ იქნება შეჩერებული, აღკვეთილი და აღმოფხვრილი.

ამრიგად, მეტყველების კულტურაში არსებული “სიმახინჯეებისა” და უაზრობების აღმოფხვრის მიზნით სახელმწიფო დონეზე კომპლექსური – პოლიტიკური, სამართლებრივი და ეკონომიკური – ზომების გატარება გადაუდებელ აუცილებლობას წარმოადგენს!!!

ლიტერატურა

1. კურატაშვილი ალფრედ. მეტყველების კულტურაში “ვირუსული” “ავადმყოფობის” მსგავსად მოღებული “სიმახინჯეები” – როგორც ერის კულტურის პრობლემა და მისი გადაჭრის სოციალური მნიშვნელობა. სახელმწიფო მართვის აქტუალური პრობლემები. საერთაშორისო სამეცნიერო კონფერენციის მასალები (27.05.2016). თბილისი: საერთაშორისო გამომცემლობა “პროგრესი”, 2016. – გვ. 83-84.

2. საქართველოს კანონი “უმალღესი განათლების შესახებ”.
https://www.tsu.ge/data/file_db/PR/kanoni-umaglesi-ganatilebis.pdf

3. კურატაშვილი ალფრედ. ეკონომიკურ მეცნიერებათა დოქტორის აკადემიური ხარისხის მინიჭებას არგუმენტირებული ალტერნატივა არა აქვს. საერთაშორისო სამეცნიერო ჟურნალი „ეკონომიკა“, 2010, №10-12. თბილისი, 2010, გვ. 5-11.

УДК 1+8+32+33+34+35

Альфред Анзорович Кураташвили (Тбилиси, Грузия)

Доктор экономических, философских и юридических наук, профессор в области общественных наук, профессор Грузинского технического университета в области Публичного права (Факультет Права и Международных отношений), Заведующий отделом экономической теории Института экономики имени П.Гугушвили Тбилисского государственного университета имени Ивана Джавахишвили, Основатель и Главный редактор Международного научного журнала «Прогресс» и Международного научного журнала «Проблемы Юриспруденции», Президент Международной Академии социально-экономических наук, Президент Международной Академии Политического менеджмента и Президент Международной Академии Юридических наук, Действительный член Нью-Йоркской Академии наук, Академик Академии политических наук США, Действительный член Санкт-Петербургской общественной Академии истории культуры, Член Федерации журналистов

**МЕЖДУНАРОДНЫЕ ОТНОШЕНИЯ
И КУЛЬТУРА РЕЧИ:
О НЕОБХОДИМОСТИ
ПРЕОДОЛЕНИЯ ИСКАЖЕНИЙ
В ПРОЦЕССЕ ПРОИЗНОШЕНИЯ
НА РУССКОМ ЯЗЫКЕ
НЕКОТОРЫХ ИНОСТРАННЫХ
СЛОВ, ИМЕН И Т.Д.**

Культура речи имеет принципиальное – *особо важное* – значение в сфере международных отношений, ибо искажение имён в данном случае не только неудобно и некультурно, но и недопустимо, *ибо порой могут иметь место даже «смешные»* выражения этих имён (?!).

Более того, Культура речи имеет принципиальное значение не только в сфере международных отношений, но и вообще в отношениях между людьми в обществе, в отношениях между частными лицами и т.д., ибо Культура речи является одной из важнейших составных частей национальной культуры – Культуры нации!!!

А уровень национальной культуры представляет собой одну из особых и определяющих критериев цивилизованности данной нации!!!

Исходя из вышеотмеченного, Культура речи имеет огромное социальное и т.д. значение, ввиду чего подход к ней – к Культуре речи – требует серьезного осмысления произношений слов, имён и т.д.

Притом, эти произношения требуют серьезного осмысления не только с точки зрения специфики своего национального языка, но и с учетом специфических особенностей Культуры речи других наций, *требуют осмысления с точки зрения особенностей Культуры речи тех наций – слова, имена и т.д. которых используются в Культуре речи своего национального языка.*

Хотя это сложно, но необходимо!!!

* * *

В связи с Культурой речи, считаю необходимым отметить, *прежде всего*, то, что Русский язык является не только одним из важнейших языков в международном масштабе [1], но этот язык является и одним из богатейших языков мира [2], а также является одним из красивейших языков в мире.

Следовательно, вполне естественно, что я с большим уважением отношусь к Русскому языку и к Культуре Русской речи, и у меня нет – *да и не может быть* – никаких претензий к грамматике и Культуре речи Русского языка.

Вместе с тем, принципиально важно обратить внимание на следующее:

При произношении на русском языке иностранных слов, имён и т.д., нередко, *с учетом грамматики русского языка*, они произносятся ошибочно и искаженно.

Отмеченное вызвано тем, что при произношении на русском языке иностранных слов, имён и т.д., ударения на словах ставятся с учетом грамматики русского языка, что нередко приводит к искажению произношения этих слов и имён – с позиции иностранного языка.

В частности, если, *например*, в русском языке ударение не стоит на букве «о», то, *как известно*, в словах, именах и т.д., буква «о» произносится как буква «а», что вполне естественно и нормально.

Однако, если это делается, *например*, применительно к Грузинскому языку – применительно к словам, именам и т.д., используемым в Грузинском языке, *в котором вообще не ставятся ударения на словах, и в котором все слова, имена и т.д. произносятся так, как пишутся*, то на Русском языке, нередко – грузинские слова, имена и т.д. произносятся искаженно и ошибочно.

Так, *например*, как известно, мужское имя «Сосо», на грузинском языке произносится так же, как пишется – «Сосо».

Однако, из-за того, что ударение в русском языке здесь ставится на последнюю букву «о», то по-русски это имя произносят искаженно и ошибочно – «Сасо», *что слышится не только неприятно, но и уродливо*.

Следовательно, ничем нельзя оправдать произношение иностранных слов на русском языке – с учетом грамматики Русского языка, ибо это нередко приводит к искажению на русском языке произношения иностранных слов.

Исходя из вышеотмеченного, необходимо учесть, что грамматика Русского языка написана только для Русского языка и произношения в соответствии с грамматикой Русского языка должны применяться только по отношению к русским словам, именам и т.д.

Точнее же, произношения в соответствии с грамматикой Русского языка должны применяться по отношению к русским словам, именам и т.д., независимо от их происхождения, но используемым в русской речи в качестве русских слов, имён и т.д.

Примером аналогичного искажения в произношении иностранных имен на Русском языке является и тот факт, что грузинское имя – «Шота», по-русски произносят искаженно и ошибочно – «Шата», а также тот факт, что вместо отчества – «Шотаевич», опять-таки искаженно и ошибочно произносят – «Шатаевич», и т.д.

Аналогичным искажением в произношении иностранных имен на Русском языке является и то, когда вместо имени – «Николоз», произносят – «Никалоз», а вместо отчества – «Николозович», произносят опять-таки искаженно и ошибочно – «Никалозович», и т.д.

Исходя из вышеизложенного, необходимо отметить, что Культура речи требует, чтобы в процессе произношений иностранных слов, имён и т.д. на Русском языке, обязательно учитывались специфические особенности Культуры речи иностранных языком, и, в частности, Культуры речи конкретного иностранного языка.

* * *

Притом, считаю необходимым обратить внимание на то, что в наличии вышеотмеченной проблемы никак нельзя винить людей, не являющихся специалистами в области языкознания, ибо, *например, русский человек (и, вообще, любой человек, для которого родным языком является – русский), который не владеет грузинским языком, не может знать о том, что грузинское имя «Сосо», надо произносить именно как – «Сосо», а не произносить искаженно, как – «Сасо», или же, что грузинское имя – «Шота», следует произносить именно как – «Шота», а не произносить искаженно, как – «Шата», и т.д.*

Однако, ученые в области языкознания должны урегулировать эту проблему, *прежде всего, в грамматике русского языка – путем внесения в нее соответствующих изменений и уточнений, что затем должно найти свое отражение и в Культуре речи Русского языка.*

* * *

Что касается произношения русских слов, имён и т.д., на иностранных языках, то *в данном случае* уже необходимо учесть специфические особенности Русского языка и Культуры Русской речи при произношении русских слов на иностранных языках.

Следовательно, необходимо учесть, что не только недопустимо искажение иностранных слов, имён и т.д. во время их произношения на русском языке, но также недопустимо искажение русских слов, имён и т.д. в процессе их произношения на иностранных языках.

В связи с этой специфической проблемой Культуры речи, важно обратить внимание на то, что если, *например*, грузинские слова, имена и т.д., как на русском языке, так и на других иностранных языках, необходимо произносить только так, как они пишутся, то при произношении русских слов, имён и т.д. на иностранных языках, необходимо учесть, что в соответствии с грамматикой Русского языка, там, где в русских словах, именах и т.д., ударение не ставится на букву «о», эту букву (эти буквы) следует произносить как букву (как буквы) – «а», хотя писать надо букву (буквы) – «о».

Так, *например*, русское имя «Николай», следует произносить как – «Никалай», а не как – «Николай».

Аналогично, русское имя – «Володя», следует произносить как – «Валодя», а не искаженно, как – «Володя», и, *тем более*, не как – «Володия», когда из-за того, что, *например*, в грузинском языке нет буквы – «я», вместо буквы – «я», некоторые произносят две буквы – «иа», в результате чего, вместо произношения имени «Володя», как – «Валодя», произносят – «Володия» (?!).

Следует также обратить внимание на то, что вместо русской имени «Надя», искаженно произносят – «Надиа» (?!). Притом, в данном случае, не только вместо – «я», произносят – «иа», но и вместо мягкого произношения буквы – «д», произносят твёрдое – «д» (?!).

Не имеет никакого оправдания и то, когда имя «Ляля» произносят как – «Лиялия», или же, как – «Лала» (?!).

* * *

В заключение считаю необходимым еще раз отметить, что рассмотренные выше проблемы Культуры речи, *несомненно*, требуют, *прежде всего*, серьезного подхода со стороны ученых в области языкознания – с целью неотложного и обоснованного решения этих проблем и внедрения их результатов в практику, ибо Культура речи является одной из определяющих критериев цивилизованности нации и имеет принципиальное значение – как в сфере международных отношений, так и в общественной и личной жизни людей.

ЛИТЕРАТУРА

1. Русский язык.

https://ru.wikipedia.org/wiki/%D0%A0%D1%83%D1%81%D1%81%D0%BA%D0%B8%D0%B9_%D1%8F%D0%B7%D1%8B%D0%BA

2. Русский язык – одним из богатейших языков мира.

http://edufuture.biz/index.php?title=%D0%A0%D1%83%D1%81%D1%81%D0%BA%D0%B8%D0%B9_%D1%8F%D0%B7%D1%8B%D0%BA_%E2%80%93_%D0%BE%D0%B4%D0%B8%D0%BD_%D0%B8%D0%B7_%D0%B1%D0%BE%D0%B3%D0%B0%D1%82%D0%B5%D0%B9%D1%88%D0%B8%D1%85_%D1%8F%D0%B7%D1%8B%D0%BA%D0%BE%D0%B2_%D0%BC%D0%B8%D1%80%D0%B0.%D0%9F%D0%BE%D0%BB%D0%BD%D1%8B%D0%B5_%D1%83%D1%80%D0%BE%D0%BA%D0%B8

УДК 330.341.4

Сергей Станиславович Гасанов (Киев, Украина)

Кандидат экономических наук, профессор, заслуженный экономист Украины,
директор Научно-исследовательского финансового института Государственного
учебно-научного учреждения «Академия финансового управления»

ФИНАНСОВАЯ СТРУКТУРА НАЦИОНАЛЬНОЙ ЭКОНОМИКИ

Мы исходим из того, что *финансовую структуру национальной экономики нельзя отождествлять с понятием «структура финансового сектора»*. Финансовая структура экономики – производная от ее (экономики) институционально-секторальной структуры. В соответствии с Системой Национальных Счетов (СНС 2008) [1] финансы национальной экономики могут быть представлены как финансовые потоки и запасы: а) нефинансовых корпораций; б) финансовых корпораций; в) сектора общего государственного управления; г) некоммерческих организаций, обслуживающих домашние хозяйства; д) домашних хозяйств. Таким образом, финансовая структура национальной экономики – это финансы ее институциональных секторов. Состояние финансов институциональных секторов экономики Украины проанализировано в ряде работ ученых Научно-исследовательского института Академии финансового управления [2-5].

В структуре валовой добавленной стоимости экономики Украины за период 2010-2014 гг. удельный вес нефинансовых корпораций уменьшился с 57,9 до 57,1%, финансовых корпораций – с 6,3 до 5,0%, сектора общего государственного управления – с 16,1 до 15,3%. Увеличилась доля домашних хозяйств – с 19,2 до 22,1%. Удельный вес некоммерческих организаций, обслуживающих домашние хозяйства, остался на уровне 5,0%. Характерно, что при этом доля домашних хозяйств в валовой прибыли, смешанном доходе увеличилась с 40,3 до 43,8%, а нефинансовых корпораций уменьшилась с 47,7 до 46,9%, финансовых корпораций – с 7,4 до 5,5%. Общим и широко используемым в научном обороте терминам «реальный» и «финансовый сектор» экономики соответствуют такие категории СНС, как «сектор нефинансовых корпораций» и «сектор финансовых корпораций». Однако к реальному сектору экономики кроме нефинансовых корпораций следует отнести домашние хозяйства, которые являются собственниками рабочей силы и многих других факторов производства, а также рыночными производителями товаров и услуг, нерыночными субъектами натурального производства, взаимно- и самообслуживания. К реальному сектору *частично* можно отнести и сектор общего государственного управления, если исходить из классификации функций государства (COFOG) [6] и концепции предоставления общественных благ в обмен на поступающие в государственный и местные бюджеты налоги и неналоговые платежи.

Так, сектор общего государственного управления учтен в секторальной структуре созданной валовой добавленной стоимости (СНС Украины, 2014) *по видам экономической деятельности*: «сельское, лесное и рыбное хозяйство» (0,6%); «водоснабжение; канализация, поведение с отходами» (2,3%); «транспорт, складское хозяйство, почтовая и курьерская деятельность» (3,3%); «операции с недвижимым имуществом» (1,3%); «профессиональная, научная и техническая деятельность» (18,6%); «деятельность в сфере административного и вспомогательного обслуживания» (20,4%); «государственное управление и оборона, обязательное социальное страхование» (100%); «образование» (96,2%); «охрана здоровья и предоставление социальной помощи» (85,7%); «искусство, спорт, развлечения и отдых (47,4%)». В Классификации функций органов государственного управления (COFOG) возможно выделить такие функции, которые наиболее тесно связаны с реальным сектором: разделы «Экономические вопросы», «Охрана окружающей среды», «Жилищные и коммунальные услуги». Разделы «Образование» и «Здравоохранение» связаны с формированием и воспроизводством человеческого капитала, являющегося фактором долгосрочного экономического роста.

В соответствии с методологией СНС структуру финансового сектора экономики формируют финансовые корпорации: центральный банк; финансовые корпорации, принимающие депозиты (кроме центрального банка); фонды денежного рынка; инвестиционные фонды неденежного рынка; другие финансовые посредники, кроме страховых корпораций и пенсионных фондов; вспомогательные финансовые корпорации; кептивные финансовые учреждения и ростовщики; страховые корпорации; пенсионные фонды. На долю Национального банка Украины приходится 4% валовой добавленной стоимости, созданной финансовыми корпорациями. Доля финансовых корпораций, принимающих депозиты, фондов денежного рынка, инвестиционных фондов неденежного рынка – 72%, других финансовых посредников, кроме страховых корпораций и пенсионных фондов – 3,4%, вспомогательных финансовых корпораций – 2,5%, кептивных финансовых корпораций – 0,5%, страховых корпораций – 17,6%, пенсионных фондов – 0,1% (СНС Украины, 2014).

Финансовая система национальной экономики, по нашему мнению, включает финансовый сектор (сектор финансовых корпораций), бюджетную, налоговую и таможенную системы, а также системы государственного социального страхования и пенсионного обеспечения, внебюджетные фонды целевого финансирования. В некоторых странах важные элементы финансовой системы – суверенные фонды национального благосостояния и ряд других внебюджетных фондов, выполняющих функции целевого финансирования. Бюджетная, налоговая и таможенная системы могут быть объединены, по нашему мнению, понятием «*фискальная система*».

В Бюджетном кодексе Украины бюджетная система трактуется как «совокупность государственного бюджета и местных бюджетов». Сам бюджет определен как план формирования и использования финансовых ресурсов для обеспечения задач и функций органов государственной власти и местного самоуправления [7]. Таким образом, бюджетная система предстает как *совокупность планов* формирования и использования финансовых ресурсов. Такое понимание бюджетной системы вряд ли можно признать удовлетворительным как с точки зрения теории, так и самой бюджетной практики. В Налоговом и Таможенном кодексах Украины понятия «налоговая система» и «таможенная система» вообще отсутствуют.

Структуры и финансовой, и бюджетной, и налоговой, и таможенной систем должны быть проанализированы с помощью идентификации: 1) их институциональных единиц; 2) целей и результатов деятельности, прав и функций этих единиц; 3) отношений, которые возникают между ними (в том числе отношений собственности, управленческих, зависимости и контроля), а также с «внешними» институциональными единицами других систем; 4) границ соответствующих систем; 5) критериев их устойчивости.

ЛИТЕРАТУРА

1. **System of National Accounts 2008.** – New York: United Nations, 2009.
2. **Фінансова система України: взаємодія корпоративного та державного секторів** / Т. І. Єфименко, І. О. Лютий, С. С. Гасанов та ін. – К.: ДННУ «Акад. фін. управління», 2012.
3. **Фінанси інституційних секторів економіки України** / за ред. Т. І. Єфименко, М. М. Єрмошенка. – К.: ДННУ «Акад. фін. управління», 2014.
4. **Модернізація фінансової системи України в процесі євроінтеграції: у 2 т.** / Т. І. Єфименко, С. С. Гасанов та ін.; за ред. О. В. Шлапака, Т. І. Єфименко. – К.: ДННУ «Акад. фін. управління», 2014.
5. **Гасанов С. С.** Напрями підвищення фінансової стабільності державних підприємств в Україні / С. С. Гасанов, О. М. Іваницька, Т. В. Кошук // *Фінанси України.* – 2015. – №12. – С. 48–62.
6. **Classification of the Functions of Government.** – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://unstats.un.org/unsd/cr/registry/regcst.asp?Cl=4>
7. **Бюджетний кодекс України.** – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/2456-17>

შპპ 1+32+33+34+35

ანზორ კურატაშვილი (თბილისი, საქართველო)

ეკონომიკურ მეცნიერებათა დოქტორი, საქართველოს ტექნიკური უნივერსიტეტის ბიზნეს ტექნოლოგიების ფაკულტეტის პროფესორი, სოციალურ-ეკონომიკურ მეცნიერებათა საერთაშორისო აკადემიისა და პოლიტიკური მეცნიერებების საერთაშორისო აკადემიის ვიცე-პრეზიდენტი, იურიდიულ მეცნიერებათა საერთაშორისო აკადემიის აკადემიკოსი, ნიუ-იორკის მეცნიერებათა აკადემიის ნამდვილი წევრი

**სოციალური მოგების თეორია –
საზოგადოებისა და სახელმწიფოს
ეფექტიანი ფუნქციონირებისა და მართვის
განმსაზღვრელი ინოვაციური კრიტერიუმის
მეცნიერული საფუძველი**

თანამედროვე მსოფლიოში ინოვაციებს განსაკუთრებული ყურადღება ექცევა, რაც სრულიად კანონზომიერია, რამეთუ ინოვაციების გარეშე წარმოუდგენელია რეალური სოციალურ-ეკონომიკური პროგრესი.

ამასთანავე, ჭეშმარიტად ინოვაციური მიდგომების წარმოშობა – *შეზღვევა* – შესაძლებელია მხოლოდ პრინციპულად ახალ მეცნიერულ საფუძველზე.

განსაკუთრებით უნდა აღინიშნოს, რომ ხალხის ინტერესებიდან გამომდინარე, მეტად მნიშვნელოვანია საზოგადოებისა და სახელმწიფოს ეფექტიანი ფუნქციონირებისა და მართვის მთავარი ინოვაციური კრიტერიუმის განმსაზღვრა, რაც შესაძლებელია სწორედ პრინციპულად ახალი მეცნიერული მიღწევების საფუძველზე.

საზოგადოებისა და სახელმწიფოს ეფექტიანი ფუნქციონირებისა და მართვის განმსაზღვრელი – *მთავარი* – ინოვაციური კრიტერიუმის მნიშვნელობა განპირობებულია იმით, რომ ადამიანების – ხალხის – ცხოვრების ხარისხის ამაღლების პრობლემების გადაჭრა და ცხოვრების ჭეშმარიტი ხარისხის შეფასება წარმოუდგენელია “ტრადიციული” და ხალხის ინტერესების თვალსაზრისით აშკარად მცდარი და მოძველებული – *წმინდა ეკონომიკური მიდგომებით* და კრიტერიუმებით.

მაშასადამე, ხალხის ინტერესების სამსახურში მყოფი სახელმწიფოს ფუნქციონირებისა და მართვის ეფექტიანობის ამაღლებისათვის აუცილებელია ახალი მეცნიერული ძიებანი, აუცილებელია ახალი მეცნიერული მიდგომების ძიება, აუცილებელია პრინციპულად ახალი მეცნიერული მიმართულებების შექმნა, რომლებიც საფუძველად უნდა დაედოს სახელმწიფოს ინოვაციურ პოლიტიკას და სახელმწიფო მართვის ეფექტიანობას, რადგან მოძველებული – *დრომოჭმული* – მიდგომების გამოყენებით შეუძლებელია ინოვაციური ეკონომიკისა და სახელმწიფოს აშენება.

ზემოაღნიშნულიდან სრულიად ლოგიკურად გამომდინარეობს დასკვნა, რომ თანამედროვე პირობებში განსაკუთრებულ მნიშვნელობას ღებულობს სახელმწიფო მართვის ეფექტიანობის თეორიული პრობლემების კვლევა და ამ პრობლემების გადაჭრა, რამეთუ სულ უფრო რთულდება სოციალურად ორიენტირებული საბაზრო ეკონომიკის ეფექტიანი ფუნქციონირების პრობლემა, და, *შესაბამისად*, სულ უფრო რთული ხდება ხალხის ინტერესების რეალიზაცია.

ამასთანავე, სოციალურად ორიენტირებული საბაზრო ეკონომიკის ეფექტიანობა და, *საერთოდ*, საბაზრო ურთიერთობების მიზანდასახული გამოყენება წარმოადგენს საზოგადოებისა და სახელმწიფოს ეფექტიანი სოციალურ-ეკონომიკური განვითარების აუცილებელ პირობას, რის გარეშეც შეუძლებელია ადამიანების ცხოვრების ხარისხის ამაღლება და ხალხის მზარდი ინტერესების რეალიზაცია.

განსაკუთრებით უნდა აღინიშნოს, რომ სოციალურად ორიენტირებული საბაზრო ეკონომიკის ფორმირება და ეფექტიანი ფუნქციონირება საკმაოდ რთულ პრობლემას წარმოადგენს, რადგან საბაზრო ეკონომიკის მამოძრავებელი მიზანია – მაქსიმალური მოგებისაკენ სწრაფვა, ხოლო საბაზრო ეკონომიკის სოციალური ორიენტაცია გულისხმობს – ორიენტაციას ხალხის ინტერესების რეალიზაციაზე [1; 2].

ამრიგად, სოციალურად ორიენტირებული საბაზრო ეკონომიკა თავის თავში შეიცავს წინააღმდეგობას საბაზრო ეკონომიკის ეკონომიკურ მიზანსა და მის სოციალურ ორიენტაციას შორის, რომლის გადაჭრა შეუძლებელია სამართლებრივი ფაქტორის გამოყენების და მისი შესაბამისი გავლენის გარეშე [3: 4; 5; 6; 7].

მაშასადამე, მივდივარ ლოგიკურ დასკვნამდე იმის შესახებ, რომ სამართლებრივი ფაქტორის შესაბამისი გავლენის გარეშე შეუძლებელია – როგორც საბაზრო ეკონომიკის ეკონომიკური ეფექტიანობის ამაღლება, ისე სოციალურად ორიენტირებული საბაზრო ეკონომიკის სოციალური ორიენტაცია, და აგრეთვე შეუძლებელია იმ წინააღმდეგობების გადალახვა, რომლებიც გამოდინარეობენ აღნიშნული საბაზრო-ეკონომიკური სისტემის ძირითადი წინააღმდეგობიდან – წინააღმდეგობიდან სოციალურად ორიენტირებული საბაზრო ეკონომიკის ეკონომიკურ მიზანსა და მის სოციალურ ორიენტაციას შორის.

ამ შემთხვევაში საჭიროდ მიმაჩნია განსაკუთრებული ყურადღების გამახვილება იმაზე, რომ სოციალურად ორიენტირებული საბაზრო ეკონომიკის მთავარი კრიტერიუმი, *ჩემი ღრმა რწმენით*, არის (უნდა იყოს) სოციალური პრობლემების გადაჭრა და ყოველი ადამიანის ცხოვრების მაღალი ხარისხის უზრუნველყოფა.

ზემოაღნიშნულიდან გამომდინარე, პრინციპულად მნიშვნელოვანია ყურადღების გამახვილება იმაზე, რომ თუმცა მოგება, *როგორც საყოველთაოდ არის ცნობილი*, ეკონომიკური კატეგორიაა, და თუმცა ყველა განვითარებულ სახელმწიფოში, სადაც ბატონობს საბაზრო ურთიერთობები, ამ ურთიერთობების მთავარი კრიტერიუმი არის მოგება – სწორედ როგორც ეკონომიკური კატეგორია, *ანუ თუმცა საბაზრო ურთიერთობების მთავარ კრიტერიუმს წარმოადგენს ეკონომიკური მოგება – შემოსავალი საფინანსო-მატერიალურ განზომილებაში, მოგება, კაპიტალი*, მაგრამ ჩემს მიერ შექმნილი სოციალურად ორიენტირებული საბაზრო ეკონომიკის თეორიის – *როგორც ეკონომიკური მიზნისა და სოციალური ორიენტაციის წინააღმდეგობრივი ერთიანობის* – შესაბამისად, ცივილიზებულ საზოგადოებაში და სახელმწიფოში უნდა ბატონობდეს სოციალური ორიენტაცია საერთოდ და, *კერძოდ კი*, საბაზრო ურთიერთობების სოციალური ორიენტაცია.

ამასთან, სოციალურად ორიენტირებული საბაზრო ეკონომიკის განვითარების კვალობაზე, სულ უფრო უნდა გაძლიერდეს ამ საბაზრო-ეკონომიკური სისტემის სოციალური ორიენტაცია – როგორც გაბატონებული (დომინანტური) მიმართულება მის ფუნქციონირებაში.

ამრიგად, სოციალურად ორიენტირებული საბაზრო ეკონომიკის ეფექტიანი ფუნქციონირების და ხალხის სამსახურში მყოფი სახელმწიფო მართვის სისტემის ეფექტიანი ფუნქციონირების მთავარ კრიტერიუმად უნდა განიხილებოდეს და უნდა დამკვიდრდეს – სოციალური მოგება, *ანუ უნდა განიხილებოდეს და უნდა დამკვიდრდეს* მოგება – როგორც სოციალური კატეგორია, *რომელსაც უნდა დაექვემდებაროს* მოგება – როგორც ეკონომიკური კატეგორია.

აქედან ლოგიკურად გამომდინარეობს, რომ სოციალური მოგების თეორია უნდა იყოს განხილული როგორც ხალხის სამსახურში მყოფი სახელმწიფოს ეფექტიანი ფუნქციონირებისა და მართვის შეფასების განმსაზღვრელი ინოვაციური კრიტერიუმის მეცნიერული საფუძველი.

განსაკუთრებით უნდა აღინიშნოს, რომ სოციალური მოგება – *როგორც სოციალურად ორიენტირებული საბაზრო ეკონომიკის და სახელმწიფოს ეფექტიანი ფუნქციონირებისა და მართვის შეფასების მთავარი კრიტერიუმი*, უნდა განისაზღვრებოდეს სოციალური მიზნის

რეალიზაციის ხარისხით, რამეთუ სოციალური მოგება – ეს არის სოციალური მიზნის რეალიზაციის ზრდის ხარისხი, ე.ი. სოციალური მოგება – ეს არის ხალხის ცხოვრების ხარისხის ზრდა.

სწორედ ჩემს მიერ შექმნილი სოციალური მოგების თეორია – *როგორც პრინციპულად ახალი მეცნიერული მიმართულება პოლიტიკურ-ეკონომიურ მეცნიერებაში და სახელმწიფო მართვის მეცნიერებაში*, უნდა გახდეს სოციალურად ორიენტირებული საბაზრო ეკონომიკის ეკონომიკურ მიზანსა და მის სოციალურ ორიენტაციას შორის წინააღმდეგობების დაძლევის მეცნიერული საფუძველი.

მაშასადამე, სწორედ სოციალური მოგების თეორია უნდა გახდეს საბაზრო ურთიერთობების მიმართულების კარდინალური შეცვლის საფუძველი – ადამიანის (ხალხის) ინტერესების რეალიზაციისაკენ, ნაცვლად ბაზრის ინტერესებისადმი ადამიანის დაქვემდებარებისა და დამორჩილებისა.

ყოველივე ზემოაღნიშნულიდან გამომდინარე, კიდევ ერთხელ მივდივარ მეცნიერულად დასაბუთებულ დასკვნამდე იმის შესახებ, რომ სახელმწიფო მართვის სისტემის პრობლემების კვლევას და ამ პრობლემების გადაჭრას პრინციპული მნიშვნელობა აქვს მთლიანად საზოგადოებრივ-სახელმწიფოებრივი სისტემის ეფექტიანი ფუნქციონირებისათვის, და, *საბოლოო ჯამში*, ხალხის ინტერესების ეფექტიანი რეალიზაციისათვის.

სახელმწიფო მართვის ეფექტიანობის ამაღლებისათვის და ხალხის ინტერესების რეალიზაციისათვის, *როგორც ზემოთაც აღინიშნა ჩემს მიერ*, აუცილებელია ახალი მეცნიერული მიმართულებების შექმნა, რომლებიც გამიზნული იქნება ყოველი ადამიანის და მთლიანად ხალხის ცხოვრების ხარისხის ამაღლების პრობლემების გადაჭრაზე.

სწორედ ასეთ – *პრინციპულად ახალ* – მიმართულებას წარმოადგენს პოლიტიკურ-ეკონომიურ მეცნიერებაში და სახელმწიფო მართვის მეცნიერებაში, ჩემს მიერ შექმნილი სოციალური მოგების თეორია, რომელიც გამიზნულია სოციალური მიზნის რეალიზაციის ხარისხის ამაღლებაზე, ანუ რომელიც გამიზნულია ხალხის – ყოველი ადამიანის – ცხოვრების ხარისხის ამაღლებაზე.

ამრიგად, ჩემს მიერ შექმნილი სოციალური მოგების თეორია – არის ახალი მეცნიერული მიმართულება, რომელიც კარდინალურად განცხვავდება მოგების – *როგორც ეკონომიკური კატეგორიის* – ტრადიციული გაგებისაგან.

ამასთან, პრინციპულად მნიშვნელოვანია აღინიშნოს, რომ ჩემს მიერ შექმნილი სოციალური მოგების თეორია დაფუძნებულია პროფესორ ალფრედ კურატაშვილის მიერ შექმნილ – სოციალური მიზნის ფილოსოფიაზე [8; 9; და სხვა], და მის მიერვე შექმნილ – ხალხის ინტერესების უზენაესობის თეორიაზე [10; 11; და სხვა].

დასკვნისას, საჭიროდ მიმაჩნია კიდევ ერთხელ განსაკუთრებით აღინიშნოს, რომ სოციალური მოგების თეორია – ეს არის სწორედ ხალხის სამსახურში მყოფი საზოგადოებისა და სახელმწიფოს ეფექტიანი ფუნქციონირებისა და მართვის განმსაზღვრელი ინოვაციური კრიტერიუმის მეცნიერული საფუძველი.

დაბოლოს, ასევე განსაკუთრებით უნდა აღინიშნოს, რომ ხალხისთვის – *ყოველი ადამიანისთვის* – მთავარია სოციალური მოგება, ანუ ცხოვრების მაღალი ხარისხის უზრუნველყოფა, რაც უნდა განიხილებოდეს როგორც საზოგადოებისა და სახელმწიფოს ეფექტიანი ფუნქციონირებისა და მართვის განმსაზღვრელი ინოვაციური კრიტერიუმი, და არა წმინდა ეკონომიკური მაჩვენებლები – მინანსურ მაჩვენებლებში გამოხატული მოგება, მთლიანი შიდა პროდუქტის (მშპ), ერთობლივი შიდა პროდუქტის (ეშპ), მთლიანი ეროვნული პროდუქტის (მეპ) მოცულობა და ა.შ., რამეთუ წმინდა ეკონომიკური მაჩვენებლების – *როგორც აუცილებელი საშუალებების* – მნიშვნელობა სახელმწიფოში უდავოდ ძალიან დიდია, მაგრამ ხალხისათვის განმსაზღვრელ კრიტერიუმს წარმოადგენს უშუალოდ სოციალური მოგება – ყოველი ადამიანის ცხოვრების მაღალი ხარისხის უზრუნველყოფა!!!

ლიტერატურა

1. Kuratashvili Anzor. **Socially Orientated Market Economy: Contradictions and the Ways of their Overcoming.** International Scientific Journal “Progress”, 2001, №1-2. Tbilisi, International Publishing House “Progress”, 2001, p. 53-56.

2. კურატაშვილი ანზორ. **სოციალურად ორიენტირებული საბაზრო ეკონომიკა და სამართლებრივი ფაქტორის გავლენა მის ეფექტიან ფუნქციონირებაზე** (მონოგრაფია ქართულ ენაზე). თბილისი: საერთაშორისო გამომცემლობა “პროგრესი”, 2008. – 240 გვ.

3. Кураташвили Анзор А. **Рыночная экономика и правовой фактор.** BULLETIN “Medicine, Science, Innovation and Business New” («Новости медицины, науки, инновации и бизнеса – голос профессионалов и бизнесменов США, СНГ и других стран мира»). Volume 6, Number 7 (57), July, 1999. New York, USA, с. 6.

4. Кураташвили Анзор А. **Социальная ориентация экономики – критерий цивилизованности рыночных отношений.** Ученые записки Гянджинского государственного университета (Азербайджан), 2008, № 1. Гянджа, 2008, с. 87-90.

5. Кураташвили Анзор А. **Рыночная экономика и проблема ее социальной ориентации.** Проблемы теории и истории культуры. *Научные доклады и сообщения секции теории культуры Дома ученых имени М.Горького Российской Академии Наук.* Выпуск I. Санкт-Петербург, 2008, с. 37-40.

6. Кураташвили Анзор А. **Мировой финансово-экономический кризис и проблемы институционального обеспечения социальной ориентации рыночной экономики.** *Матермалы IX Международной научно-практической конференции: «Конкурентоспособность национальной экономики»* (27 марта 2009 года). Сборник научных трудов Киевского Национального университета имени Тараса Шевченко: «Теоретические и прикладные вопросы экономики». Выпуск 19. Киев: «Киевский университет», 2009, с. 130-134.

7. Кураташвили Анзор А. **Социально ориентированная рыночная экономика и информационное общество: взаимосвязь и взаимообусловленность.** Материалы XII Международной научной конференции «Сетевое общество – Сетевая экономика в Центральной и Восточной Европе», Наленчов, 16-18 мая 2011 года. Сборник докладов. Том I. Люблинский католический университет Иоанна Павла II (Польша). Люблин: Издательство KUL, 2011, с. 395-398.

8. კურატაშვილი ალფრედ. **მიზნის ფილოსოფია – საშუალებათა ფილოსოფიის ალტერნატივა** (მონოგრაფია ქართულ და რუსულ ენებზე). თბილისი: „მეცნიერება“, 1997.

9. კურატაშვილი ალფრედ. **სოციალური მიზნის ფილოსოფია. პრინციპულად ახალი მეცნიერული მიმართულება – ჭეშმარიტად ადამიანური საზოგადოებისა და სახელმწიფოს ფორმირებისა და ფუნქციონირების ამოსავალი თეორიული საფუძველი** (მონოგრაფია ქართულ, ინგლისურ და რუსულ ენებზე). თბილისი: საერთაშორისო გამომცემლობა “პროგრესი”, 2003.

10. კურატაშვილი ალფრედ. **ხალხის ინტერესების დიქტატურის თეორია. ჭეშმარიტად ადამიანური საზოგადოებისა და სახელმწიფოს სოციალურ-ეკონომიკური განვითარების განმსაზღვრელი მეცნიერული მიმართულება** (მონოგრაფია ქართულ და რუსულ ენებზე). თბილისი: „მეცნიერება“, 1997.

11. კურატაშვილი ალფრედ. **ხალხის ინტერესების უზენაესობის თეორია. პრინციპულად ახალი მეცნიერული მიმართულება და მმართველობითი სამართლის, ჭეშმარიტად ადამიანური საზოგადოების სამართლებრივი სისტემისა და მთლიანად სოციალურ-ეკონომიკურ მეცნიერებათა სისტემაქმნადი თეორია** (მონოგრაფია ქართულ, ინგლისურ და რუსულ ენებზე). თბილისი: საერთაშორისო გამომცემლობა “პროგრესი”, 2003.

Леся Николаевна Васильева (Днепро, Украина)

Доктор наук по государственному управлению, профессор кафедры учета, аудита и управления финансово-экономической безопасностью Днепропетровского государственного аграрно-экономического университета

**ИССЛЕДОВАНИЕ СУЩНОСТИ
КАТЕГОРИИ
«ГОСУДАРСТВЕННОЕ УПРАВЛЕНИЕ»**

В современной науке понятие «государственное управление» достаточно часто сравнивается с государственной службой, употребляется при обсуждении экономических проблем, осуществлении политической пропаганды, обосновании и узаконивании государственной политики. Отметим, что на сегодня отсутствует единый взгляд на то, что собой представляет государственное управление и в чем проявляется его сущность.

В научной литературе получило признание трактовки управления как понятие, характеризующее упорядочение взаимодействия определенного множества элементов или составляющих природы, общества, самого человека. То есть, управление – это структура и функции по упорядочению, сохранению и целенаправленному развитию системы. Это процесс, который поддерживает систему в заранее заданном качественном и количественном состоянии или переводит ее в новое. В современных экономических словарях приводится следующее определение понятия управление: «...направление деятельности, работы кого, чего-либо; быть во главе кого-то, чего-то; управлять» [2, с. 1300].

Согласно Универсального словаря-энциклопедии управление – воздействие на определенный процесс (объект) с целью обеспечения желаемого его течения; наблюдается в биологических и применяется в технических и экономических системах.

В Современном экономическом словаре приводятся следующие разъяснения. «Управление – сознательное целенаправленное воздействие со стороны субъектов, органов на людей и экономические объекты, осуществляемое с целью направить их действия и получить желаемые результаты» [5].

В широком смысле категория «управление» достаточно часто определяется как функция органических систем, различной природы и сложности, которая обеспечивает сохранение их структуры, поддержание внутреннего режима функционирования и реализации программы.

В. Я. Малиновский отмечает, что управление является сложным и универсальным общественным феноменом, необходимой функцией общественной жизни. Наука трактует управление как функцию организованных систем, обеспечивающих сохранение их структуры, поддержание режима деятельности, достижение поставленной цели. Целью управления является организация совместной деятельности людей, их отдельных групп и организаций, обеспечение координации взаимодействия между ними, а его сути – осуществление управляющего воздействия на соответствующие объекты [4].

По мнению В. В. Тертички государственное управление выступает особым типом социального управления, по которому государственные институты, как иерархизированный субъект: обладают универсальным комплексом государственно-властных полномочий; официально применяют совокупность методов управления, в частности принудительные механизмы; используют легитимные формы социального общения и средства взаимодействия с группами и индивидами; целенаправленно регулируют коллективные ресурсы социума [6].

С позиции юридической науки, государственное управление определяется как исполнительная и распорядительная деятельность государства. И это определение в достаточной мере не раскрывает материальной сущности управленческой деятельности,

не исчерпывает ее содержания, и само понятие исполнительной и распорядительной деятельности требует уточнения.

Другие ученые определяют государственное управление как специфическую деятельность государства, которая выражается в функционировании его органов, которые непрерывно, планомерно, властно и в рамках правовых установлений, влияют на общественную систему с целью ее совершенствования в соответствии с государственными интересами [3, с. 16]. В частности, иногда оно трактуется как деятельность всех государственных органов по урегулированию общественных отношений, организацию всех сторон жизни общества [1, с. 483].

Очевидно, более продуктивным будет подход с точки зрения реального содержания управления как специфического вида общественной деятельности, определение его характерных черт и признаков, не ограничиваясь юридической формальной оценкой. Подобный подход характерен для представителей общесоциологических научных направлений, исследующих проблемы управления. Они в основном определяют управление как систематически осуществляемое целенаправленное воздействие людей на общественную систему в целом или на ее отдельные звенья на основании познания и использования присущих системе объективных закономерностей и тенденций в интересах обеспечения ее оптимального функционирования и развития, достижения поставленной цели. Этим определением подчеркивается самое главное назначение управления – обеспечение функционирования и развития общества как единого целого, его организующий характер. Итак, государственное управление – это и есть организующая деятельность государства, направленная на выполнение его задач и функций.

Таким образом, государственное управление в человеческом обществе имеет организующее, направляющее и контролирующее влияние, как деяние субъекта государственного управления, направленное на объект государственного управления. Характеризуя государственное управление, необходимо, прежде всего, отметить подзаконную деятельность органов исполнительной власти, направленную на практическую организацию нормальной жизни общества и обеспечения личной безопасности граждан, создание условий для их материального, культурного и духовного развития.

ЛИТЕРАТУРА

1. **Административное право** / под ред. Ю. М. Козлова, Л. Л. Попова]. – М.: Юрист, 1999. – 728 с.
2. **Большой толковый словарь современного украинского языка.** – К.: Ирпень: ВТФ „Перун”, 2005. – 1728 с.
3. **Колпаков В.К. Административное право Украины.** – К. : Юринком Интер, 1999. – 736 с.
4. **Малиновский В.Я. Государственное управление.** – К.: Атика, 2003. – 576 с.
5. **Современный экономический словарь** [Электронный ресурс]. – Режим доступа: – <http://economic-enc.net/word/regulirovat-4269.html>.
6. **Тертичка В. Механизм формирования и осуществления государственной политики**// Вестник Государственной службы Украины. – 2000. – № 4. – С. 83 – 89.

Наталья Владимировна Бондарчук (Днепро, Украина)

Доктор наук по государственному управлению, профессор кафедры учета, аудита и управления финансово-экономической безопасностью Днепропетровского государственного аграрно-экономического университета

**ПУТИ УСОВЕРШЕНСТВОВАНИЯ
ГОСУДАРСТВЕННОГО УПРАВЛЕНИЯ
ИННОВАЦИОННО-ИНВЕСТИЦИОННОЙ
ДЕЯТЕЛЬНОСТЬЮ В УКРАИНЕ**

Для современной экономики именно инновации и инновационное развитие является той движущей силой, которая способна обеспечить экономическую независимость Украины. Естественно, что этим процессом необходимо целенаправленно и эффективно управлять, не полагаясь на действие только рыночных регуляторов. Одной из причин провала многих инноваций является отсутствие коммерческой реализации, поскольку при их разработке потребности и запросы потребителей не анализировались, а если и учитывались, то только через призму представлений разработчиков.

Осуществление инновационной деятельности невозможно без достаточных инвестиций. Итак, исследование процесса осуществления государственного управления инновационно-инвестиционной деятельностью является важным и актуальным вопросом для Украины.

Следует отметить, что инновационная деятельность в Украине переживает кризисное состояние и требует вмешательства со стороны государства для ее активизации. Необходимость управления инновационной деятельностью, с одной стороны, связана с возрастающим значением инноваций для стабилизации социально-экономического развития общества и укрепления национальной безопасности, с другой – обусловлена ограниченностью рыночных механизмов в сфере получения и внедрения научно-технических результатов [1, с. 320].

Выделим основные проблемы, которые повсеместно присутствуют на всех уровнях государственного управления инновационно-инвестиционной деятельностью в Украине.

1. При наличии разработанной законодательной базы существует отсутствие соответствия между разными нормативными документами, которые регулируют сферу инновационно-инвестиционной деятельности.

2. Отсутствие системности в государственном управлении инновационно-инвестиционной деятельности при принятии законодательных норм, формировании благоприятного инвестиционного климата и разработки государственных программ инновационного развития как государства в целом, так и отдельных регионов.

3. Как следствие отсутствие единой инновационно-ориентированной стратегии развития Украины.

Итак, с целью совершенствования управления инновационно-инвестиционной деятельностью в Украине предлагаем следующее. Способность страны достичь устойчивого экономического роста, прежде всего, зависит от уровня инновационных процессов как в государстве в целом, так и в отдельных регионах, то есть способности стимулировать новые открытия, разработку собственных новых технологий и заимствовать технологии, который изобретены в других странах. По отдельным оценкам, вклад научно-технического прогресса в прирост валового внутреннего продукта наиболее развитых стран составляет от 75 - 100% [2, с. 28-32]. Стабильность экономики Украины в дальнейшем будет зависеть от того как будет активно поддерживаться инновационная модель развития.

Для реализации инновационной модели развития для Украины невозможно игнорировать опыт и особенности национальных моделей развития других экономически развитых стран.

Известны следующие государственные стратегии: активное вмешательство; децентрализованное вмешательство и смешанная. При реализации каждой из перечисленных стратегий характерны свои методы и способы государственного обеспечения инновационно-инвестиционной деятельности.

Стратегия активного вмешательства предусматривает главную роль государства в определении стратегических направлений инновационного развития: определение приоритетных отраслей, масштабов развития. При этом государство не только активно принимает участие в разработке стратегических программ, а также активно финансирует такие проекты.

В стратегии децентрализованного управления инициатива переходит на сторону субъектов инновационной деятельности. В данном случае государство только использует налоговые стимулы для развития инновационно-инвестиционной деятельности и создает определенные благоприятные условия для развития. Такой политики придерживается США.

Смешанная стратегия предусматривает проведения активной государственной инвестиционной политики, а также разные методы финансирования (прямые и косвенные).

Для Украины считаем целесообразным разработать всеобъемлющую стратегическую концепцию инновационно-инвестиционного развития, а именно:

1) государство должно выступать в разных ролях: главного финансиста, партнера, инициатора и организатора, чтобы стимулировать передовые технологии, которые приобретают особое значение для экономического роста;

2) должны трансформироваться экономико-хозяйственные функции государства: государство должно усилить позиции в стимулировании НТП, что будет способствовать дальнейшему росту экономики с одновременным повышением уровня государственного регулирования;

3) государственно-правовое регулирование НТП должно быть обеспечено многоуровневой структурой законодательных актов, которые будут взаимосвязаны между собой и не противоречить один другому;

4) необходимо ввести очень важное социальное нововведение – организационно-экономическую систему учета новых общественных потребностей и ориентации прикладной науки, техники и производства на наиболее эффективное удовлетворение этих потребностей.

ЛИТЕРАТУРА

1. Жовтанецька О.О. Державне управління інноваційною діяльністю / О.О. Жовтанецька, Г.Й. Никифрук // Вісник Національного університету "Львівська політехніка". — 2011. — № 714. — С. 317—324.

2. Амоша О. Інноваційний шлях розвитку України: проблеми та рішення / О. Амоша // Економіст. — 2005. — № 6. — С. 28—32.

მინდია ოკუჯავა (თბილისი, საქართველო)

სამართლის დოქტორი, სსიპ სოხუმის სახელმწიფო უნივერსიტეტის ასისტენტ-პროფესორი

საქართველოს მთავრობის უფლებამოსილებათა ზოგიერთი თავისებურება საქართველოს კონსტიტუციის მიხედვით

საქართველოს კანონმდებლობით მთავრობას მინიჭებული აქვს ვრცელი უფლებამოსილებები სამართალშემოქმედების სფეროში. საქართველოს კონსტიტუციის შესაბამისად, მთავრობა კონსტიტუციისა და სხვა საკანონმდებლო აქტების საფუძველზე და მათ შესასრულებლად იღებს დადგენილებასა და განკარგულებას, რომლებსაც ხელს აწერს პრემიერ-მინისტრი [1, გვ. 17].

საქართველოს მთავრობის დადგენილება არის ნორმატიული აქტი, რომელსაც ის იღებს იმ შემთხვევაშიც, თუ შესაბამისი საკითხი მოწესრიგებული არ არის საქართველოს საკანონმდებლო აქტით (გარდა იმ შემთხვევისა, როცა საკითხი განეკუთვნება სხვა ორგანოს უფლებამოსილებას) და მისი მიღება გამოწვეულია გადაუდებელი აუცილებლობით. ასეთ შემთხვევაში მთავრობა ვალდებულია არა უგვიანეს 1 თვისა საქართველოს პარლამენტს წარუდგინოს საკანონმდებლო აქტის პროექტი, რომლითაც გათვალისწინებული იქნება საქართველოს მთავრობის ან სხვა ორგანოს/თანამდებობის პირის მიერ შესაბამის საკითხზე კანონქვემდებარე ნორმატიული აქტის მიღების/გამოცემის უფლებამოსილება. თუ საქართველოს პარლამენტი შესაბამის კანონპროექტს არ მიიღებს მისი წარდგენიდან 3 თვის ვადაში, საქართველოს მთავრობის დადგენილება ძალადაკარგულად ითვლება. ამ შემთხვევაში საქართველოს მთავრობას ადარ აქვს უფლება, იმავე საკითხზე მიიღოს დადგენილება [2, გვ. 5].

ზემოაღნიშნულთან დაკავშირებით ჩვენ დავასკვნით, რომ თანამედროვე დემოკრატიულ ქვეყნებში საკანონმდებლო სფეროში ამგვარი ფართო უფლებამოსილება არ გააჩნიათ არც ფართო საკანონმდებლო უფლებამოსილებით აღჭურვილ მთავრობებს, არც სუპერსაპრეზიდენტო რესპუბლიკების პრეზიდენტებს. მაგალითად, საფრანგეთის კონსტიტუციის თანახმად, მთავრობას შეუძლია თავისი პროგრამის შესასრულებლად პარლამენტს მიმართოს, რათა შეზღუდული ვადის განმავლობაში, ორდონანსების გამოცემის გზით განახორციელოს ღონისძიებები, რომლებიც ჩვეულებრივ განეკუთვნება საკანონმდებლო სფეროს [3, გვ. 585]. ამასთან, ორდონანსებს გამოსცემს მინისტრთა საბჭო ანუ ორგანო, რომლის გადაწყვეტილებები გამოიცემა პრეზიდენტის ხელმოწერით და არა პრემიერ-მინისტრის ხელმოწერით.

ამასადასა, საფრანგეთის კონსტიტუციის საფუძველზე აღმასრულებელი ხელისუფლების მიერ ორდონანსების გამოცემისას მკაფიოდ არის განსაზღვრული საკითხთა წრე (ანუ მთავრობის პროგრამით გათვალისწინებული საკითხები) რომლებთან დაკავშირებით გამოიცემა ორდონანსი და ვადა, რომლის განმავლობაში ორდონანსების მეშვეობით მოხდება ამ საკითხთა რეგულირება. მნიშვნელოვანია, რომ მთავრობა ამ უფლების გამოსაყენებლად წინასწარ მიმართავს პარლამენტს შესაბამისი ნებართვის მისაღებად. ამასთანავე, ორდონანსი გამოიცემა მთლიანად აღმასრულებელი ხელისუფლების მიერ და არა აღმასრულებელი ხელისუფლების ცალკეული დაწესებულების (პრეზიდენტის ან პრემიერ-მინისტრის) მიერ. რაც ხაზს უსვამს მისი ლეგიტიმაციის მაღალ ხარისხს.

ბრაზილიის კონსტიტუციის თანახმად პრეზიდენტი ამზადებს დელეგირებულ კანონებს და ითხოვს დელეგირებას ეროვნული კონგრესისაგან [4, გვ. 85]. ამასთან, აღნიშნული უფლების დელეგირების შესახებ კონგრესის რეზოლუციით განისაზღვრება მისი შინაარსი და მოქმედების ვადა. ყველა შემთხვევაში კი კონსტიტუციით მკაცრად არის განსაზღვრული ის სფეროები, რომელთა რეგულირება დელეგირებული კანონებით დაუშვებელია. რაც შეეხება პრეზიდენტის მიერ დეკრეტებისა და დადგენილებების გამოცემას ისინი შეიძლება გამოიცილს მხოლოდ კანონების განუხრელად და ზუსტად აღსრულების მიზნებიდან გამომდინარე.

ნიშანდობლივია ის ხანგრძლივი ვადები, რომელთა განმავლობაში, ერთი მხრივ, საქართველოს მთავრობამ უნდა მიმართოს პარლამენტს (არაუგვიანეს ერთი თვისა) და, მეორე მხრივ, პარლამენტმა უნდა მიიღოს გადაწყვეტილება (სამი თვის განმავლობაში წარდგენიდან) გადაუდებელი აუცილებლობისას მთავრობის მიერ გამოცემულ ნორმატიულ აქტთან დაკავშირებით კომპეტენციის განსაზღვრის თაობაზე.

ამისაგან განსხვავებით, მაგალითად, არგენტინის კონსტიტუციით განსაკუთრებული გარემოებების არსებობისას აღმასრულებელი ხელისუფლების მიერ გამოცემული საკანონმდებლო ხასიათის დებულებების გამოცემისას მინისტრთა კაბინეტის თავმჯდომარე პერსონალურად არის ვალდებული ეს გადაწყვეტილება ათი დღის ვადაში წარუდგინოს განსახილველად კონგრესის გაერთიანებულ მუდმივ კომიტეტს. კომიტეტმა კი ეს საკითხი სპეციალური მსჯელობისათვის ათი დღის ვადაში უნდა გაიტანოს თითოეული პალატის პლენარულ სხდომაზე, რომელიც ორივე პალატის მიერ დაუყოვნებლივ უნდა იქნეს განხილული [5, გვ. 120].

ამდენად, საქართველოს კანონმდებლობა საქართველოს მთავრობას უჩვეულოდ ვრცელ სივრცესა და ვადებს განუსაზღვრავს საქართველოს პარლამენტისაგან დამოუკიდებელი სამართალშემოქმედებითი საქმიანობისათვის.

ჩვენ ვეთანხმებით დებულებას, რომ მსგავსი სახის „დაუკონკრეტებელი და არამკაფიოდ განსაზღვრული ზოგადი ხასიათის დათქმა, რომელიც აღმასრულებელ ხელისუფლებას ანიჭებს უფლებამოსილებას ცალკეულ შემთხვევაში თვითონ განსაზღვროს თავისუფლების ფარგლები, არ შეესაბამება ადმინისტრაციის კანონიერების პრინციპს. გარდა ამისა, აღნიშნული გამომდინარეობს ხელისუფლების დანაწილების პრინციპიდანაც. თუ აღმასრულებელი ხელისუფლების უფლებამოსილება არ არის საკმარისად ნათლად განსაზღვრული, მაშინ იგი აღარ არის კანონების აღმასრულებელი და კანონმდებლის დირექტივების გამტარებელი, არამედ მათ მაგივრად იღებს გადაწყვეტილებებს, რაც არღვევს ხელისუფლების დანაწილების პრინციპს“ [6, გვ. 320].

ლიტერატურა

1. საქართველოს 1995 წლის 24 აგვისტოს კონსტიტუცია (ახალი რედაქცია). გვ. 27. <https://matsne.gov.ge>, უკანასკნელად იქნა გადამოწმებული - 03.11.2015.
2. „ნორმატიული აქტების შესახებ“ საქართველოს კანონი. გვ. 14. <https://matsne.gov.ge>, უკანასკნელად იქნა გადამოწმებული - 27.10.2014.
3. საფრანგეთის რესპუბლიკის კონსტიტუცია, საზღვარგარეთის ქვეყნების კონსტიტუციები, ნაწილი II, შემდგენელთა ჯგუფის ხელმძღვანელი და პასუხისმგებელი რედაქტორი: ვასილ გონაშვილი. თბ., 2008.
4. ბრაზილიის ფედერაციის კონსტიტუცია, საზღვარგარეთის ქვეყნების კონსტიტუციები, მე-5 ნაწილი, შემდგენელთა ჯგუფის ხელმძღვანელი და პასუხისმგებელი რედაქტორი სამართლის დოქტორი ვასილ გონაშვილი. თბ., 2007.
5. არგენტინელი ერის კონსტიტუცია, საზღვარგარეთის ქვეყნების კონსტიტუციები, პირველი ნაწილი (მეორე გადამუშავებული გამოცემა), შემდგენელთა ჯგუფის ხელმძღვანელი და პასუხისმგებელი რედაქტორი სამართლის დოქტორი ვასილ გონაშვილი. თბ., 2008.
6. შვაბე ი., გერმანიის ფედერალური საკონსტიტუციო სასამართლოს გადაწყვეტილებები, სამეცნიერო რედაქტორები: კონსტანტინე კუბლაშვილი, თევდორე ნინიძე, ბესო ლოლაძე, ქეთევან ერემაძე. სტილისტური რედაქტორები: ზაზა ბზიშვილი, თინათინ ქოქრაშვილი. მთარგმნელი: ეთერ ჩაჩანიძე.

Анна Валерьевна Шестакова (Житомир, Украина)

Соискатель ученой степени кандидата экономических наук
Житомирского национального агроэкологического университета

ПРОБЛЕМЫ И ПЕРСПЕКТИВЫ РАЗВИТИЯ СЕЛЬСКИХ МЕСТНЫХ ПРОМЫСЛОВ В УКРАИНЕ

Современным направлением развития агропромышленного комплекса является экологически ориентированное ведение сельских местных промыслов, формирующееся как сфера касающаяся традиционного сельского хозяйства, направленная на рациональное поддержание охотничьих угодий, сохранение лесных экосистем, модернизацию видов промыслов, развитие альтернативной занятости и воспроизводство трудового потенциала села.

В значительной степени это зависит от экологических процессов, происходящих на конкретной территории, ее биологического разнообразия и климатических особенностей, уровня государственной поддержки, а также заинтересованности в развитии промыслов сельских территориальных общин и предпринимателей малого и среднего бизнеса. Это привело к научной разработке проблем ведения сельских местных промыслов и перспектив их модернизации при сохранении сбалансированного равновесия в природной экосистеме и воспроизводства трудового потенциала населения сельской местности.

Однако, исследования отечественных специалистов в рамках программы «Правоприменение и управление в лесном секторе восточного региона действия европейского инструмента соседства и партнерства II (ENPI-FLEG II)» о современном состоянии охотничьего хозяйства на общегосударственном уровне осветили его проблемы и сформулировали неотложные задачи их решения. Ныне охотничьи угодья закреплены за следующими пользователями: Государственное агентство лесных ресурсов 4400000 га (11,9%); Украинское общество охотников и рыболовов 23500000 га (62,8%); пользователи других форм собственности 9500000 га (25,3%) соответственно.

Таким образом, среди основных проблем охотничьего хозяйства как одной из весомых отраслей экономики природопользования и вида альтернативных сельских промыслов выявлены наиболее актуальные на данный момент. А именно: несовершенство нормативно-правовой базы; охотничье хозяйство (о/х) остается убыточной отраслью; численность охотничьих животных, особенно копытных, остается низкой; очень высокая численность хищных и вредных для о/х животных; отсутствие государственной службы охраны охотничьего фонда; отсутствие программы дичеразведения; не учтена роль местных общин в решении вопросов по ведению о/х; отсутствие системы ответственности за нарушение требований законодательства по вопросам о/х; усиление правовой защиты работников о/х; полное исключение охотничьего коллектива, как юридического лица; недостаточная профессиональная подготовка и образование охотоведов; отсутствие четкого механизма платы за пользование охотничьими угодьями и возмещение убытков.

В свою очередь задания модели реформирования и развития охотничьего хозяйства Украины предусматривают:

- Усовершенствование нормативно-правовой базы;
- Разработка критериев эффективного использования охотничьими угодьями;
- Нарращивание ресурсного потенциала охотничьих угодий;
- Сохранение биологического разнообразия животных занесенных в Красную книгу Украины;
- Эффективное использование видов охотничьих животных;
- Усовершенствование финансово-экономического механизма ведения о/х;
- Создание условий для самоокупаемости о/х;
- Решение социально-экономических проблем территориальных общин, что в природно-ресурсном плане зависят от ведения о/х;

- Усиление правовой защиты работников о/х;
- Оптимизация функции государственного управления и контроль ведения о/х [1].

Касательно сельского промысла сбора продукции второстепенного пользования лесом, то следует отметить, что данный вид сельского промысла и альтернативной занятости длительное время пребывает в стадии становления, а особенно утверждения на национальном уровне как подотрасли сферы АПК. При этом законодательно данный вид промыслов мало регулируется на национальном общегосударственном уровне, а допустимые лимиты сбора и сбыта лесной продукции устанавливаются только в решениях областных советов и администраций на региональном уровне.

К сожалению, нынче Государственной службой статистики Украины не ведется учет занятого населения в сельских промыслах. Для сравнения в развитых странах Европейского сообщества и США существует распределение в охотничьем промысле на любителей-охотников, любителей-рыбалок, наблюдателей (экотуристов) за дикими животными в природных условиях их местах проживания [2, 3]. На наш взгляд, развитие природно-рекреационных заказников, в которых будет предоставляться широкий спектр услуг ключевых видов промыслов (охота, рыбалка, экотуризм, сбор лесной дикорастущей продукции) должно стать перспективным направлением укрепления сельской экономики и ее диверсификации, а также почвой для сохранения и воспроизводства трудового потенциала села.

Влияние охотничьего и рыболовного промыслов, сбора лесной дикорастущей продукции, сельского агро-экотуризма на развитие сельских территорий затрагивает множество аспектов, поскольку охватывает как экономические (расширение специализации хозяйств), так и социальные (дополнительный доход, улучшение благоустройства сельских поселений, альтернативная занятость и др.) жизнедеятельности сельского населения. Поэтому природно-рекреационные заказники должны стать не только резервациями животного и растительного генофонда, центрами их разведения и расселения, а также должны выступать центрами для туристов и наглядными площадками для проведения научных семинаров учебными заведениями, которые специализируются по данному профилю.

Становление экотуризма будет происходить только в том случае, когда будет постепенный переход от традиционной охоты или рыбалки к более цивилизованной его форме. Кроме того, целесообразным моментом в этом предусматривается процесс интеграции касательных сфер сельских промыслов с индустрией туризма и отдыха в частности производства экологически чистых продуктов для населения.

Также этому содействует развитие подсобных промыслов и ремесел, привлечение значительной части сельского населения в новый вид деятельности, что будет включать качественное сервисное обслуживание, воспроизводство самобытных культурных традиций украинского народа.

ЛИТЕРАТУРА

- 1. Проект моделі реформування і розвитку мисливського господарства України** / Мироненко М. О., Шеремет І. М., Проців О. Р., Башта А. Т., Делеган І. В., Вовченко В. Ю., Станкевич-Волосянчук О. І., Бурмас В. Р., Новіков Р. О., Карабчук Д. Ю. // [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.lesovod.org.ua/node/25149>
- 2. European Charter on Hunting and Biodiversity»** Adopted by the Standing Committee of the Bern Convention at its 27 th meeting in Strasbourg, 26-29 November 2007, p.28.
- 3. «European Charter on recreational Fishing and Biodiversity»** Adopted by the Standing Committee of the Bern Convention at its 30 th meeting in Strasbourg, 6-9 December 2010, p.21.

Евгений Владимирович Карп (Киев, Украина)

Аспирант Киевского национального торгово-экономического университета

ПРИОРИТЕТЫ ПОВЫШЕНИЯ ЭФФЕКТИВНОСТИ ИСПОЛЬЗОВАНИЯ БЮДЖЕТНЫХ СРЕДСТВ НА ОБОРОНУ В УКРАИНЕ

Проблематика обеспечения эффективного функционирования экономики Украины в особый период и развития оборонно-промышленного комплекса повысила актуальность эффективного использования бюджетных средств. Создание эффективного механизма реагирования на кризисные ситуации, которые представляют угрозу национальной безопасности в современных условиях является главной задачей бюджетной политики.

Эффективный финансовый менеджмент в сфере военных расходов является ключевым фактором надежного обеспечения безопасности, а неэффективное использование этих ресурсов может привести к необоснованным затратам ограниченных общественных ресурсов, которые предназначаются для всех сфер общественного сектора [1].

Взаимодействия в сфере безопасности и оборонного планирования между Украиной и североатлантическим альянсом реализуется путем проведения комплексного обзора сектора безопасности и обороны, по результатам которого уточняются основные показатели оборонного планирования. Повышение эффективности использования бюджетных средств на оборону в первую очередь зависит от адекватного планирования соответствующих финансовых и бюджетных показателей. В свою очередь, система показателей расходов на оборону и критериев их эффективности строится на основе имплементации принципов Программы НАТО по построению целостности, прозрачности, подотчетности, снижения коррупционных рисков в работе оборонных институтов [2].

Реализация новой антикоррупционной политики предусматривает дальнейшее внедрение в практику финансирования оборонных расходов принципов: подотчетности в публичном секторе; прозрачности финансирования государственных закупок в сфере обороны, что позволит значительно уменьшить коррупционные риски в государственных закупках путем обеспечения их прозрачности и конкурентности; отмены государственной монополии на информацию и обеспечения доступа к общественно необходимой информации, что усилит возможности для выявления и предотвращения коррупционных деяний.

В среднесрочной перспективе к приоритетам повышения эффективности использования бюджетных средств на оборону относятся: обеспечение соблюдения требований антикоррупционного законодательства и усиления работы по предотвращению и противодействию коррупции путем реализации принципов государственной антикоррупционной политики в Украине (Антикоррупционная стратегия) на 2014–2017 годы, выполнение Государственной программы по реализации основ государственной антикоррупционной политики в Украине (Антикоррупционной стратегии) на 2015–2017 года, утвержденной постановлением Кабинета Министров Украины от 29 апреля 2015 № 265, и разработанных на их основе антикоррупционных программ в центральных органах исполнительной власти и других государственных органах [3].

Важное значение для имплементации принципов нулевой толерантности к коррупции в сфере обороны имеет интеграция Украины в европейские структуры, а также внедрение в практику работы государственных оборонных институтов международных антикоррупционных стандартов. В первую очередь это касается продолжения имплементации принципов Программы НАТО по построению целостности, прозрачности,

подотчетности, введение добродетели и снижение коррупционных рисков в работе оборонных институтов, а также рекомендаций Группы государств Совета Европы против коррупции (GRECO) и Конвенции Организации Объединенных Наций против коррупции.

Одним из путей по достижению приоритетов повышения эффективности использования бюджетных средств на оборону являются программы двустороннего межгосударственного сотрудничества и проекты специализированных международных организаций третьего (неправительственного) сектора. В частности, это касается внедрения критериев оценки эффективности мер по предотвращению коррупции в секторе безопасности и обороны, разработанных с участием международной неправительственной организации «Transparency International», Центра воспитания добропорядочности в оборонном секторе (г. Осло, Королевство Норвегия). Например, по данным индекса восприятия коррупции Украина находится в группе из 168 стран на 130 позиции с оценкой 27 баллов в 2015 году, по сравнению с Грузией, которая намного менее толерантна к коррупции, чем Украина и находится на 48 позиции с оценкой 52 баллов [4]. В то же время расходы на оборону в 2015 году составили 3,6 млрд долл., что на 10 % превышает аналогичные расходы в 2014 году [5, с. 4].

Подытоживая вышеизложенное, следует отметить, что для государств, находящихся в большой зависимости от внешних негативных факторов влияния, которые вызывают нестабильность в бюджетной системе в связи с вынужденными перекосами финансирования расходов на оборону в сторону значительного увеличения, приоритетное значение имеет устранение коррупционных рисков путем повышения квалификации персонала, установления прозрачных тендерных процедур, внедрения показателей эффективности на основе международных стандартов и методик.

ЛИТЕРАТУРА

1. Perlo-Freeman Sam. Transparency and accountability in military spending / Sam Perlo-Freeman [Электронный ресурс]. – Режим доступа:

<http://www.gmfus.org/publications/weather-reports-defense-budgets-and-military-power>.

2. Про затвердження Річної національної програми співробітництва Україна – НАТО на 2016 рік: Указ Президента України від 12.02.2016 № 45/2016 [Электронный ресурс]. – Режим доступа: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/45/2016>.

3. Про засади державної антикорупційної політики в Україні (Антикорупційна стратегія) на 2014–2017 роки: Закон України від 14.10.2014 [Электронный ресурс]. – Режим доступа: № 1699-VII <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/1699-18>.

4. Table of results: Corruption perceptions index 2015 // Transparency International [Электронный ресурс]. – Режим доступа: <https://www.transparency.org/cpi2015/#results-table>.

5. Perlo-Freeman Sam. Trends in world military expenditure / Sam Perlo-Freeman, Aude Fleurant, Pieter Wezeman and Siemon Wezeman. – 2015. – SIPRI Fact Sheet. – April 2016. – 8 p.

УДК 1+32+33+34+35

Анзор Альфредович Кураташвили (Тбилиси, Грузия)

Доктор экономических наук, Профессор факультета Бизнес технологий Грузинского технического университета, Академик и Вице-Президент Международной Академии социально-экономических наук, Международной Академии политического менеджмента и Международной Академии Юридических наук, Действительный член Нью-Йоркской Академии наук

ЕВРОПЕЙСКИЙ СОЮЗ И СОЦИАЛЬНО ОРИЕНТИРОВАННАЯ РЫНОЧНАЯ ЭКОНОМИКА

Специфической особенностью Европейского Союза является то, что Европейский Союз характеризуется социально ориентированной рыночной экономикой, ибо именно социальная ориентация рыночной экономики является притягательной силой, которая вызывает стремление многих государств к Европейскому Союзу, хотя это вовсе не отрицает социальную ориентацию рыночной экономики в других государствах – в государствах, находящихся вне Европейского Союза.

Притом, принципиально важно отметить, что без вмешательства государства в функционирование экономики, социальная ориентация рыночной экономики неосуществима, ибо сущность социально ориентированной рыночной экономики заключается в функционировании такой рыночно-экономической системы, для которой характерны одновременно стремление к получению максимальной прибыли и социальная ориентация.

Следовательно, актуальность и принципиальная значимость проблемы государственного регулирования экономики и общественной жизни в целом все более возрастает на современном этапе общественной жизни, что обусловлено, *прежде всего*, тем, что мировой экономический кризис создал большие сложности для решения социальных проблем и, *соответственно*, для практической реализации социальной ориентации рыночно-экономической системы.

В связи с этим, особую актуальность приобретает исследование теоретических проблем социально ориентированной рыночной экономики.

Для углубленного научного исследования этих проблем, *на мой взгляд*, необходимо, *прежде всего*, определение сущности социально ориентированной рыночной экономики, выявление особенностей данной рыночно-экономической системы и ее отличий от рыночной экономики в традиционном понимании.

Необходимо отметить что, *по моему глубокому убеждению*, в термине “рыночная экономика” должно подразумеваться, *с одной стороны*, экономика, нацеленная на получение максимальной прибыли, с использованием многообразных форм ее рыночной организации, а, *с другой стороны*, – экономика, в которой главная роль принадлежит рыночным механизмам.

При этом, под рыночной экономикой фактически подразумевается всеобщий характер рынка – рыночных отношений, что свойственно капитализму, т.е. в термине “рыночная экономика” в современном понимании фактически подразумевается капиталистическая рыночная экономика, так как иначе невозможно объяснить содержание перехода к рыночной экономике, тогда как рынок – рыночные отношения – и, *соответственно*, рыночная экономика не являются характерными лишь для капитализма.

Таким образом, рыночная экономика в том понимании, которое реально подразумевается в данном термине в современных условиях, по моему глубокому убеждению, должна называться экономикой, регулируемой преимущественно рынком.

Что касается социально ориентированной рыночной экономики, то она подразумевает:

Во-первых, необходимость использования многообразных форм рыночной организации и регулирующей роли рыночных механизмов.

И, во-вторых, – подразумевает необходимость правового и организационного вмешательства государства при максимальном сохранении возможной свободы предпринимателей.

Таким образом, проведенные мной научные исследования давно привели к логическому выводу о том, что сущность социально ориентированной рыночной экономики, как уже отмечалось мной выше, заключается в функционировании такой рыночно-экономической системы, для которой характерны одновременно стремление к получению максимальной прибыли и социальная ориентация [1; 2; 3; 4; и др.].

Важно особо отметить, что для практической реализации сущностной природы социально ориентированной рыночной экономики, с учетом специфики ее функционирования, по моему глубокому убеждению, принципиальное значение имеет правовое обеспечение отмеченной рыночно-экономической системы, что может быть обеспечено лишь государственной властью в процессе государственного управления.

Вместе с тем, необходимо обратить внимание на то, что государственному регулированию экономики и общественной жизни в целом фактически противопоставляется дерегулирование, ибо под дерегулированием обычно понимается отказ от государственного регулирования экономики и общественной жизни в целом – отказ от вмешательства государства в экономическую жизнь членов общества, что, по моему мнению, совершенно неверно.

Ошибочность противопоставления дерегулирования экономики и общественной жизни в целом государственному регулированию обосновывается мной следующими научными аргументами:

Во-первых, в условиях цивилизованного функционирования общества и государства, дерегулирование экономики и общественной жизни в целом не может происходить произвольно, то есть дерегулирование экономики и общественной жизни в государстве не может происходить без воли государства – не может происходить без активного правового и организационного вмешательства государственной власти в экономическую жизнь общества.

И, во-вторых, хотя дерегулирование на первый взгляд означает будто бы отказ от государственного регулирования экономики и общественной жизни в целом, но ведь сам процесс дерегулирования в институционально-правовом и организационном плане обеспечивается и регулируется именно государством.

И ведь именно государством обеспечивается дальнейшее свободное функционирование дерегулированной экономики.

Следовательно, в условиях реального цивилизованного функционирования общества и государства, дерегулирование экономики и общественной жизни в целом возможно лишь при институционально-правовом и организационном обеспечении со стороны государственной власти – как процесса дерегулирования экономики и общественной жизни в целом, так и процесса свободного функционирования экономики и общественной жизни в рамках существующих в государстве законов и других правовых актов.

Вместе с тем, предлагая созданную мной Теорию дерегулирования экономики и общественной жизни в целом – как Теорию регулируемой свободы, и как одну из важнейших форм государственного регулирования, как специфический метод государственного регулирования экономики и общественной жизни в целом, я имею в виду не непосредственное вмешательство государства и, соответственно, не вмешательство государственной власти в конкретные экономические процессы дерегулированной экономики, а подразумеваю создание государством максимально благоприятных условий для эффективного функционирования дерегулированной экономики и общественной жизни в целом в интересах человека, в интересах общества, государства и человечества в целом.

Исходя из всего вышеизложенного, логически следует, что в условиях функционирования общества и государства, *а тем более*, в условиях формирования и функционирования цивилизованного общества, где рыночные отношения, как и вся экономическая жизнь общества, направлены (*должны быть направлены*) на реализацию интересов народа, практическое осуществление которой невозможно без соответствующего институционально-правового и организационного обеспечения со стороны государства, дерегулирование экономики и общественной жизни в целом можно и нужно рассматривать лишь как одну из важнейших форм их государственного регулирования и как регулируемую свободу.

Необходимо также отметить, что социально ориентированная рыночная экономика отличается от традиционно понимаемой рыночной экономики не просто социальной ориентацией рыночных отношений, а, прежде всего, отличается, как неоднократно отмечалось мной, значительным вмешательством государства в функционирование экономики в интересах народа.

Таким образом, социально ориентированная рыночная экономика характеризуется регулирующей и управляющей ролью государства в функционировании экономической жизни общества, без чего практическая реализация интересов народа неосуществима.

Следовательно, трудно согласится с теорией Адама Смита, согласно которому интересы народа будто бы осуществляются автоматически, в результате действия «невидимой руки» рынка [5, с.332].

Важно обратить здесь особое внимание и на то, что, *по моему глубокому убеждению*, государственное регулирование экономики само собой не может означать и не означает ее социальную ориентацию, так как государство, в зависимости от целевой направленности функционирования общественно-государственной системы [6], может регулировать экономику не только исходя из социальной цели, а даже наоборот, т. е. государство может регулировать экономику и исходя лишь из экономической цели, и оно (государство) может фактически не учитывать необходимость ее социальной ориентации.

Поэтому, в связи с суждением о регулирующей и управляющей роли государства в функционировании экономики, *на мой взгляд*, прежде всего, следует конкретно обратить внимание на необходимость регулирования государством рыночной экономики не только с точки зрения ее экономической эффективности, но и с целью ее социальной ориентации, ибо государственное регулирование фактически может даже противоречить социальной ориентации рыночной экономики.

Вместе с тем, правовое дерегулирование экономики со стороны государства – как одна из важнейших форм ее государственного регулирования и государственного управления, в определенных конкретных условиях может способствовать, эффективному функционированию рыночной экономики, как с точки зрения экономической эффективности, так и с точки зрения практической реализации социальной ориентации рыночно-экономической системы.

В результате всего вышеизложенного считаю необходимым еще раз обратить особое внимание на то, что правовое дерегулирование экономики государством представляет собой одну из важнейших форм ее государственного регулирования и государственного управления, ибо и дерегулирование экономики регулируется государством [1, с. 30-31].

Таким образом, научный анализ проблем государственного управления и, в связи с этим, исследование проблем дерегулирования экономической жизни общества и общественной жизни в целом, приводит к научно обоснованному выводу о том, что процесс правового дерегулирования экономики и общественной жизни государственной властью – является составной частью процесса государственного регулирования и государственного управления, а, следовательно, является регулируемой свободой.

Притом, необходимо особо отметить, что проблема регулирования и дерегулирования является не только проблемой регулирования и дерегулирования экономики, но и проблемой регулирования и дерегулирования общественной жизни в целом, с учетом того, что дерегулирование как экономики, так и общественной жизни в целом является регулируемой свободой, которая непосредственно связана с проблемами менеджмента – с проблемами государственного управления в целом, ибо государственное дерегулирование, *как уже отмечалось*, – это одно из важнейших методов и составная часть системы государственного управления [7; 8; 9; 10; 11].

Следовательно, созданная мной Теория дерегулирования экономики – как Теория регулируемой свободы, и как одна из важнейших форм ее государственного регулирования, как специфический метод государственного регулирования экономики, одновременно является и Теорией дерегулирования общественной жизни в целом.

Притом, под дерегулированием – как специфическим методом государственного регулирования экономики и общественной жизни, я подразумеваю и имею в виду не непосредственное регулирование государством – не непосредственное вмешательство государства и, соответственно, не вмешательство государственной власти в конкретные процессы дерегулированной общественной жизни, а подразумеваю создание государством максимально благоприятных условий для эффективного функционирования дерегулированного общества в интересах каждого человека, в интересах общества, государства и человечества в целом.

Таким образом, исходя из всего вышеизложенного, научно обоснованно подтверждается, что регулирование и дерегулирование экономики и общественной жизни являются двумя неразрывными сторонами государственного управления в условиях целенаправленного сочетания свободы и необходимости.

Принципиально важно особенно отметить, что исходя из всего вышеизложенного, дерегулирование экономики – как специфический метод государственного регулирования в процессе управления обществом и государством, является инновационным подходом и рассматривается мной именно как инновационный подход в науке государственного управления.

В заключение, считаю необходимым еще раз подчеркнуть, что, *как уж было отмечено мной выше*, Европейский Союз характеризуется именно социально ориентированной рыночной экономикой.

С учетом отмеченного принципиально важностью является адаптация правовой системы, функционирующей в том или ином государстве, и предусматривающей предложенный мной инновационный подход к управлению экономикой в интересах народа, с правом Европейского Союза.

ЛИТЕРАТУРА

1. Кураташвили Анзор А. **Социально ориентированная рыночная экономика и влияние правового фактора на ее эффективное функционирование** (монография на грузинском языке). Тбилиси: Международное издательство "Прогресс", 2008.
2. Кураташвили Анзор А. **Социально ориентированные рыночные отношения и правовой фактор**. Труды Грузинского технического университета. 1998, № 5 (421). Тбилиси: Издательство "Технический университет", 1998, с. 132-133.
3. Кураташвили Анзор А. **Рыночная экономика и правовой фактор**. BULLETIN "Medicine, Science, Innovation and Business New" ("Новости медицины, науки, инновации и бизнеса – голос профессионалов и бизнесменов США, СНГ и других стран мира"). Volume 6, Number 7 (57), July, 1999. New York, USA, p. 6.
4. Kuratashvili Anzor. **Socially Orientated Market Economy: Contradictions and the Ways of their Overcoming**. International Scientific Journal "Progress", 2001, №1-2. Tbilisi: International Publishing House "Progress", 2001, p.53-56.
5. Смит А. **Исследование о природе и причинах богатства народов**. М.: Издательство социально-экономической литературы, 1962.
6. Кураташвили Альфред А. **Философия социальной цели. Принципиально новое научное направление – исходная теоретическая основа формирования и функционирования истинно человеческого общества и государства** (монография на грузинском, английском и русском языках). Тбилиси: Международное издательство "Прогресс", 2003.
7. Кураташвили Анзор А. **Государственное регулирование и саморегулирование экономики в системе государственного управления. Научные Изыскания в государственном и муниципальном управлении** Сборные научных трудов. Выпуск 1/2012. Академия муниципального управления (Киев, Украина). Киев – 2012, с. 87-93.
8. Кураташвили Анзор А. **Проблемы менеджмента в обществе и в государстве. Теория дерегулирования – как Теория регулируемой свободы, и Теория социальной прибыли – как критерий и как Теория истинно человеческой эффективности** (монография на русском языке). Тбилиси: Международное издательство "Прогресс", 2013. – 192 стр.
9. Кураташвили Анзор А. **Регулирование и дерегулирование экономики и общественной жизни в целом – как единая общегосударственная проблема. Права человека и проблемы государственного управления**. Материалы Международной научной конференции (21.01.2014). Тбилиси: Международное издательство "Прогресс", 2014, с. 61-69.
10. Кураташвили Анзор А. **Политико-правовые проблемы и механизмы дерегулирования экономики и общественной жизни в системе государственного управления**. Международный научный журнал "Прогресс", 2014, №1-2. *Международная Академия социально-экономических наук*. Тбилиси: Международное издательство "Прогресс", 2014. – с. 29-34.
11. Кураташвили Анзор А. **Проблемы и механизмы сочетания регулирования и дерегулирования экономики в процессе модернизации государственного управления**. «Модернизационные процессы государственного и муниципального управления». Материалы Международной научно-практической конференции (4 апреля 2014 года). Часть Вторая. Академия муниципального управления (Киев, Украина). Киев: Издательско-полиграфический центр Академии муниципального управления, в 2-х частях. Ч. I, 2014, с. 37-39.

УДК 33

Оксана Николаевна Кушниренко (Киев, Украина)

кандидат экономических наук, доцент, старший научный сотрудник
отдела промышленной политики Государственного учреждения

«Институт экономики и прогнозирования Национальной академии наук Украины»

КАДРОВОЕ ОБЕСПЕЧЕНИЕ МОДЕРНИЗАЦИИ ЭКОНОМИКИ

Наибольшей угрозой для экономики сегодня является деиндустриализация, последствиями которой может стать полное разрушение промышленности, превращение экономики в сырьевую, что неизбежно повлечет за собой критический уровень бедности населения, ускорит процессы миграции высококвалифицированной рабочей силы, а также таит угрозы национальной безопасности.

Такие прогнозы подтверждают труды отечественных и зарубежных исследователей. Так Э. Райнерт акцентирует внимание на том, что только развитие динамичных отраслей промышленности способно привести к экономическому росту страны. Богатые страны разбогатели благодаря тому, что десятилетиями, а иногда и веками их правительства и правящая элита основывали, субсидировали и защищали такие отрасли [4, с. 8].

Среди ключевых проблем, которые не дают сохранить и раскрыть промышленный потенциал одно из важных мест занимает проблема обеспечения производства квалифицированными кадрами. Особо остро эта проблема стоит в контексте глобальных индустриальных трансформаций (Индустрия 4.0), предусматривающих появление новых специальностей и ставящих новые вызовы перед традиционными профессиональными навыками. В этих условиях предприятия должны стать более профессиональными, специализируясь на производстве новых товаров с новыми технологиями и проводя диверсификацию ресурсов из традиционных видов деятельности к новым, чтобы оставаться жизнеспособными в будущем. Инновационные трансформации производственных систем обусловлены профессионализмом работников.

Сегодня особенно остра такая проблема стоит в Украине, где в условиях огромного числа мигрантов и демографического кризиса происходит сокращение количества образовательных учреждений, специализирующихся на подготовке кадров для промышленности. Подготовка кадров в профессионально-технических учебных заведениях Украины не соответствует потребностям рынка, хоть и специализируется на подготовке почти 500 рабочих профессий. Сеть учебных заведений, структура контингента и перечень направлений профессиональной подготовки постепенно сокращались с 247,4 тыс. подготовленных квалифицированных рабочих в 2010 году до 165,5 тыс. в 2015 г. [3].

Демографический спад является негативным явлением, характерным для многих европейских стран. Украина входит в десятку стран мира, которые имеют самую высокую смертность. Согласно данным Госкомстата уровень смертности в Украине составляет – 13,9% или 14,5 человек на тыс. населения (для сравнения, показатель смертности в странах ЕС составляет 6,7 человек на тыс. населения) [2].

В тоже время Украина находится на 13-м месте в рейтинге стран, из которых в ЕС поступают беженцы, в частности военные. Совокупное количество эмигрантов составляет 14,4% от численности населения, или 6,5 млн человек. Так, по данным Комитета статистики Евросоюза, в 2013 году в странах ЕС просили убежища 1055 украинцев, в 2014 году – 14тыс. чел. [1]. Больше всего украинских эмигрантов занято в сельскохозяйственном секторе и в сфере услуг, которые могли бы быть основной движущей силой модернизации реального сектора экономики.

Серьезной проблемой в развитии промышленности сегодня является снижение роли науки в производстве, низкий уровень оплаты труда высококвалифицированного

персонала и нежелание выпускников профильных вузов работать по специальности. Главная причина такого положения кроется в отсутствии коммуникаций между вузами и производителями. В то же время перспективы инновационного будущего большинства отраслей напрямую зависят от подготовки узких специалистов-технологов.

В этих условиях наиболее эффективным инструментом выступает социальное партнерство между работодателями, службами занятости, государственными и местными органами управления, обоснованные в трудах Г. Ицковица под названием «Тройной спирали» (Triple Helix) и широко применяемые в различных государствах. «Тройная спираль» показывает связь между властью (государством), бизнесом (промышленностью) и университетом (образование и наука), которые являются основными элементами инновационной экономики. Особое внимание уделяется сотрудничеству бизнеса и науки (Science-to-Business), нацеленной на инновационные процессы в секторах экономики и в университетах.

Можно предложить такие направления изменения существующей системы подготовки квалифицированных кадров соответственно потребностям рынка и зарубежному опыту:

- внедрение системы непрерывной подготовки рабочих кадров для отраслей, инновационных технологий обучения;
- внедрение профессиональных стандартов, нацеленных на постоянное расширение компетенций, практических навыков и повышение качества специалистов и работников;
- привлечение работодателей в процесс формирования государственных заказов на подготовку специалистов с высшей и специальной технической подготовкой и разработкой квалификационных стандартов образования;
- освоение модульной технологии профессионального обучения, которая имеет ряд преимуществ перед традиционной системой профессионального обучения;
- вовлечение предприятий, общественных организаций и государственных учреждений в процесс реформирования системы образования, в частности при формировании квалификационных программ подготовки специалистов;

Такие меры, по нашему мнению, призваны способствовать: укреплению звеньев цепи "Образование-наука-производство"; закреплению высококвалифицированных специалистов и ученых, предотвращение их оттока за границу; стимулирования научно-инновационной и предпринимательской деятельности; созданию благоприятных условий для развития кадрового потенциала, а также поиска дополнительных источников материальной поддержки творческого труда. Все это требует проведения соответствующих трансформаций в сфере образования и государственного менеджмента.

ЛИТЕРАТУРА

- 1. Candidate countries and potential candidates: population – demography. Eurostat** [Электронный ресурс]. – Режим доступа:
http://ec.europa.eu/eurostat/web/products-datasets/-/cps_psdemo
- 2. Госстат Украины** [Электронный ресурс]. – Режим доступа:
<http://www.ukrstat.gov.ua/>
- 3. Информационно-аналитические материалы Комитета по вопросам науки и образования департамента профессионально-технического образования Украины** [Электронный ресурс]. – Режим доступа:
kno.rada.gov.ua/komosviti/doccatalog/document;...?id...
- 4. Райнерт Э.С.** Как богатые страны стали богатыми, и почему бедные страны остаются бедными / Э.С. Райнерт. – М.: «Высшая школа экономики», 2011. – 384 с.

Альфред А. Кураташвили (Тбилиси, Грузия) – ПРОТИВОЗАКОННО
 «УЗАКОНЕННЫЙ» ЗАПРЕТ НА ПРИВЛЕЧЕНИЕ СУДЕЙ
 К УГОЛОВНОЙ ОТВЕТСТВЕННОСТИ – НЕСОМНЕННЫЙ
 ПОКАЗАТЕЛЬ НАЛИЧИЯ ПРЕСТУПНОГО ЗАКОНОДАТЕЛЬСТВА
 ВО МНОГИХ ГОСУДАРСТВАХ МИРА (?!).
 Неужели подлежит сомнению, что принятие судьёй
 противозаконного решения является криминальным деянием –
 злоупотреблением судьёй своими служебными (должностными)
 полномочиями и превышением им своих служебных
 (должностных) полномочий?!
 С какой же целью «крышуют» и «стимулируют»
 преступные деяния судей?! 3

ალფრედ კურატაშვილი (თბილისი, საქართველო) – შიხ მისცა უფლება
 მოსამართლეს, რომ ის კანონზე და სამართლიანობაზე
 მაღლა იდგას და დანაშაულებრივი დაუფერელი “კანონის”
 “საფუძველზე” იდგდეს კანონსაწინააღმდეგო –
 კრიმინალურ – გადაწყვეტილებას?!
 მოსამართლის მიერ საჯარო სამართლის იურიდიული პირის
 – მისი სისხლის სამართლის დამნაშავე ხელმძღვანელების –
 მიმართ “გამამართლებელი” გადაწყვეტილების მიღება იმისათვის,
 რომ “არ დაზარალებენ” იქ მოკალათებული კრიმინალები –
 აშკარად დანაშაულებრივი ქმედებაა (?!).....21

ალფრედ კურატაშვილი (თბილისი, საქართველო) –
 კანონსაწინააღმდეგოდ “დაკანონებული” “კანონების”
 “საფუძველზე” საწინანსო-საკრემდითო ორგანიზაციების მიერ
 აღამიანების დაყარება “ბიზნესის” “ნიღბის” ქვეშ (?!).
 ეკონომიკური ფაშიზმის ხელის შეწყობა – ადამიანურობის წინააღმდეგ
 განხორციელებული დანაშაულია (?!).....27

Альфред А. Кураташвили (Тбилиси, Грузия) – ЛЮСТРАЦИЯ СУДЕЙ,
 ПРИНИМАВШИХ ПРОТИВОЗАКОННЫЕ РЕШЕНИЯ, И НЕМЕДЛЕННОЕ
 «ОТСЕЧЕНИЕ» ИХ ОТ СУДЕБНОЙ СИСТЕМЫ – НЕОБХОДИМОЕ,
 ХОТЯ И НЕДОСТАТОЧНОЕ УСЛОВИЕ ДОСТИЖЕНИЯ И УТВЕРЖДЕНИЯ
 СПРАВЕДЛИВОСТИ В ОБЩЕСТВЕ И В ГОСУДАРСТВЕ.....35

Альфред А. Кураташвили (Тбилиси, Грузия) – О НЕОБХОДИМОСТИ
 ПРИДАНИЯ ЗАКОНУ ОБРАТНОЙ СИЛЫ ПО ОТНОШЕНИЮ
 К КРИМИНАЛЬНЫМ ДЕЯНИЯМ ДОЛЖНОСТНЫХ ЛИЦ, И,
 В ЧАСТНОСТИ, СУДЕЙ, КОТОРЫХ ОТ ПРИВЛЕЧЕНИЯ
 К УГОЛОВНОЙ ОТВЕТСТВЕННОСТИ «ЗАЩИЩАЕТ»
 ПРОТИВОЗАКОННО «УЗАКОНЕННАЯ»
 ТАК НАЗЫВАЕМАЯ «КРЫША» (?!).....45

ალფრედ კურატაშვილი (თბილისი, საქართველო) – დანაშაულებრივი
 “იმუნითებით” “დაცულ” თანამდებობის პირთა, კერძოდ კი,
 მოსამართლეთა მიმართ კანონისათვის უკუქცევითი კალის
 მიცემის აუცილებლობისა და სამართლებრივი
 მმანისების შესახებ.....51

ალფრედ კურატაშვილი (თბილისი, საქართველო) – არაკონსტიტუციური
 თუ ანტიკონსტიტუციური?
 რომელი ნორმატიული აქტი ან მისი ნაწილი უნდა ექვემდებარებოდეს
 საკონსტიტუციო სასამართლოს მიერ ძალდაკარგულად ცნობას,
 თანაც – მისი ამოქმედებიდან?! 57

ალფრედ კურატაშვილი (თბილისი, საქართველო) – კულტურის აქტუალური პრობლემა: მეტყველების კულტურა – მრის კულტურის ერთ-ერთი უმნიშვნელოვანესი შემადგენელი ნაწილია!!! მეტყველების კულტურაში არსებული “სიმანინჯების” და უაზრობების აღმოფხვრის აუცილებლობისა და მისი გადაჭრის გზების შესახებ.....	61
Альфред А. Кураташвили (Тбилиси, Грузия) – МЕЖДУНАРОДНЫЕ ОТНОШЕНИЯ И КУЛЬТУРА РЕЧИ: О НЕОБХОДИМОСТИ ПРЕОДОЛЕНИЯ ИСКАЖЕНИЙ В ПРОЦЕССЕ ПРОИЗНОШЕНИЯ НА РУССКОМ ЯЗЫКЕ НЕКОТОРЫХ ИНОСТРАННЫХ СЛОВ, ИМЕН И Т.Д.	73
* * *	
Сергей С. Гасанов (Киев, Украина) – ФИНАНСОВАЯ СТРУКТУРА НАЦИОНАЛЬНОЙ ЭКОНОМИКИ.....	77
ანზორ კურატაშვილი (თბილისი, საქართველო) – სოციალური მოგების თეორია – საზოგადოებისა და სახელმწიფოს ეფექტიანი ფუნქციონირებისა და მართვის განმსაზღვრელი ინოვაციური კრიტერიუმის მეცნიერული საფუძველი.....	79
Леся Н. Васильева (Днипро, Украина) – ИССЛЕДОВАНИЕ СУЩНОСТИ КАТЕГОРИИ «ГОСУДАРСТВЕННОЕ УПРАВЛЕНИЕ».....	83
Наталья В. Бондарчук (Днипро, Украина) – ПУТИ УСОВЕРШЕНСТВОВАНИЯ ГОСУДАРСТВЕННОГО УПРАВЛЕНИЯ ИННОВАЦИОННО-ИНВЕСТИЦИОННОЙ ДЕЯТЕЛЬНОСТЬЮ В УКРАИНЕ.....	85
მინდია ოკუჯავა (თბილისი, საქართველო) – საქართველოს მთავრობის უფლებამოსილებათა ზოგიერთი თავისებურება საქართველოს კონსტიტუციის მიხედვით.....	87
Анна В. Шестакова (Житомир, Украина) – ПРОБЛЕМЫ И ПЕРСПЕКТИВЫ РАЗВИТИЯ СЕЛЬСКИХ МЕСТНЫХ ПРОМЫСЛОВ В УКРАИНЕ.....	89
Евгений В. Карп (Киев, Украина) – ПРИОРИТЕТЫ ПОВЫШЕНИЯ ЭФФЕКТИВНОСТИ ИСПОЛЬЗОВАНИЯ БЮДЖЕТНЫХ СРЕДСТВ НА ОБОРОНУ В УКРАИНЕ.....	91
Анзор А. Кураташвили (Тбилиси, Грузия) – ЕВРОПЕЙСКИЙ СОЮЗ И СОЦИАЛЬНО ОРИЕНТИРОВАННАЯ РЫНОЧНАЯ ЭКОНОМИКА.....	93
Оксана Н. Кушниренко (Киев, Украина) – КАДРОВОЕ ОБЕСПЕЧЕНИЕ МОДЕРНИЗАЦИИ ЭКОНОМИКИ.....	98

სოციალურ-ეკონომიკურ მეცნიერებათა სამართაშორისო აკადემია
პოლიტიკური მენეჯმენტის სამართაშორისო აკადემია
იურიდიულ მეცნიერებათა სამართაშორისო აკადემია

INTERNATIONAL ACADEMY OF SOCIAL-ECONOMIC SCIENCES
INTERNATIONAL ACADEMY OF POLITICAL MANAGEMENT
INTERNATIONAL ACADEMY OF JURIDICAL SCIENCES

МЕЖДУНАРОДНАЯ АКАДЕМИЯ СОЦИАЛЬНО-ЭКОНОМИЧЕСКИХ НАУК
МЕЖДУНАРОДНАЯ АКАДЕМИЯ ПОЛИТИЧЕСКОГО МЕНЕДЖМЕНТА
МЕЖДУНАРОДНАЯ АКАДЕМИЯ ЮРИДИЧЕСКИХ НАУК

**სახელმწიფოს ეფექტიანი
მართვის პრობლემები**

*პროფესორ ალფრედ კურატაშვილის
უმოქმედებითი მოღვაწეობისადმი მიძღვნილი
სამართაშორისო სამეცნიერო კონფერენციის მასალები
(15.11.2016)*

თბილისი: საერთაშორისო გამომცემლობა “პროგრესი”, 2016.

**PROBLEMS OF EFFECTIVE
MANAGEMENT OF STATE**

*MATERIALS OF INTERNATIONAL SCIENTIFIC CONFERENCE
DEDICATED TO THE CREATIVE ACTIVITY
OF PROFESSOR ALFRED KURATASHVILI*

(15.11.2016)

Tbilisi: International Publishing House “Progress”, 2016.

**ПРОБЛЕМЫ ЭФФЕКТИВНОГО
УПРАВЛЕНИЯ ГОСУДАРСТВОМ**

*МАТЕРИАЛЫ МЕЖДУНАРОДНОЙ НАУЧНОЙ КОНФЕРЕНЦИИ,
ПОСВЯЩЕННОЙ ТВОРЧЕСКОЙ ДЕЯТЕЛЬНОСТИ
ПРОФЕССОРА АЛЬФРЕДА КУРАТАШВИЛИ*

(15.11.2016)

Тбилиси: Международное издательство “Прогресс”, 2016.

სელმოწერილია დასაბეჭდად 15.11.2016

Authorized for publication 15.11.2016

Подписано в печать 15.11.2016

ნაბეჭდი თაბახი 12,75

Printed Papers 12,75

Печатных листов 12,75

E-mail: alfredkurat@yahoo.com

Tel.: +995 599 29-46-57; +995 577 477-579

<http://dspace.nplg.gov.ge/handle/1234/162012>